

Barcelona w ośrodku zainteresowania

Czy zapowiedziana blokada będzie przeprowadzona?

Uznanie przez Włochy, Niemcy, Portugalję, Guatemalę i San Salvador junty narodowej w Burgos jako rządu Hiszpanji, stwarza nową sytuację polityczną i międzynarodową. Prawdopodobnie uznanie, w dniach najbliższych tego rządu przez Austrię i Węgry

lerji, bombardującej stolicę Katalonii. Ze atak na Barcelonę, ostatnią ostoję rządu czerwonych na półwyspie iberyjskim, jest przygotowany, na to wskazuje wezwanie obywateli włoskich i niemieckich przez ich konsulów do opuszczenia miasta i przeniesienia się na statki wojenne tych państw.

Blokada wschodniego brzegu Hiszpanji grozi już dziś międzynarodowymi komplikacjami. Anglja bowiem pierwsza odmówiła rządowi gen. Franco prawa do blokady Barcelony. Za Anglją pójdą niewątpliwie inne państwa. Szczególnie zaś Sowiety będą dolewały oliwy do ognia, aby wywołać wielkie zadrażnienia na zachodnim krańcu morza Śródziemnego.

Jest poszechnie uznawaną zasadą międzynarodowego prawa morskiego, że każda jednostka floty wojennej państwa, uznanego według norm między państwowych, posiada prawo zatrzymania okrętów handlowych dla zbadania ładunku i papierów statku. Korzysta się z tego prawa naogół tylko w czasie wojny, a na codzień na wodach chińskich oraz morzach arabskich. W tych jednak wypadkach chodzi o przeciwdziałanie korsarstwu, handlowi niewolnikami i nielegalnemu handlowi bronią.

Zastosowanie litery prawa międzynarodowego na wodach Śródziemnomorskich grozi teraz jednak powikłaniami dyplomatycznymi a nawet konsekwencjami militarnymi. Anglja bowiem, protestująca przeciwko hiszpańskiej blokadzie, a nie uznająca de iure rządu w Burgos, może na hiszpańskie usiłowanie kontroli transportów handlowych na morzu Śródziemnym odpowiedzieć ogniem z torpedowców, konwojujących transporty.

Państwa, uznające legalność rządu gen. Franco, respektują jego uprawnienia do spełniania kontroli morskiej, uznanej za prawo międzynarodowe. Całkiem inaczej przedstawia się jednak sprawa od strony tych mocarstw i państw, które nadal zajmują podstawę wyczekującą w odniesieniu do wydarzeń hiszpańskich. Wreszcie strona sowiecka ma pelen interes w tem, aby blokadę Barcelony przemienić w

Częste pranie jest korzystniejsze dla białizny!

Im dłużej pozostaje brud na białiznie, tem głębiej się wżera i może wyrządzić szkodę tkaninie. Należy zatem białiznę częściej prać. Można to uczynić szybko i bez trudu zapomocą RADIONU.

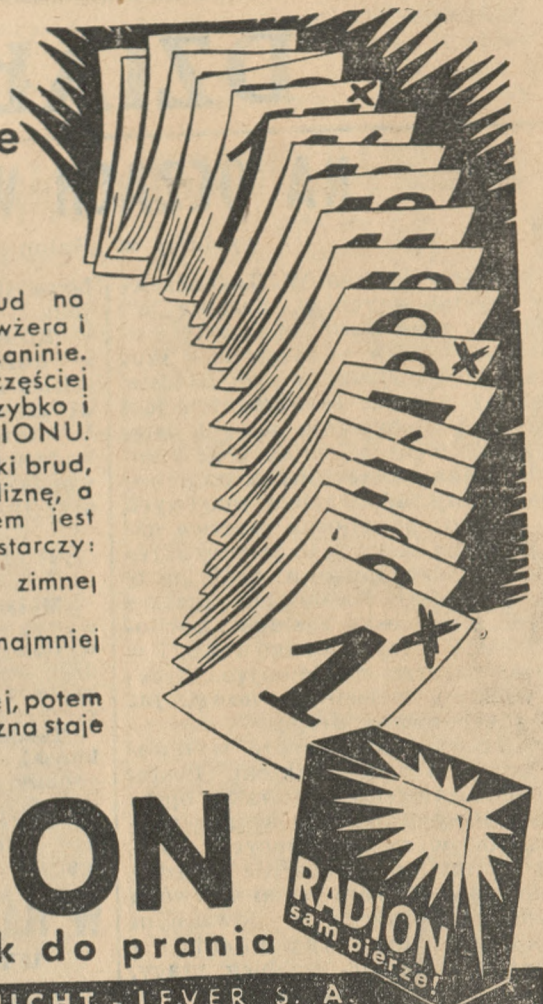
Radion usuwa łatwo wszelki brud, chroniąc jednocześnie białiznę, a przytem pranie Radionem jest niezmiernie proste. Wystarczy:

1. Rozpuścić Radion w zimnej wodzie
2. Gotować białiznę przynajmniej 15 minut
3. Płukać w pierw w gorącej, potem w zimnej wodzie i białizna staje się śnieżnobiała.

RADION

idealny środek do prania

Wyrób firmy SCHICHT - LEVER S. A.

P. 7912-62.570

PIĘKNA OD STÓP DO GŁÓW!

— O TAKI... JEST NIEWIELE KOBIEC, KTÓRYCH PŁECY SA BEZ ZARZUTU!

— W SUKNI WIECZOROWEJ URODA KOBIETY WYSTAWIONA JEST NA PRÓBE.

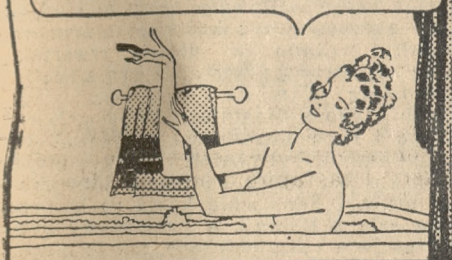

— JEST PANI DZISIAJ PIĘKNIJSZA, NIŻ KIEDYŚ KÓLWIEK I ILEŻ KOBIEC ZAZDROŚCI PANI URODY!

— TAJEMNICA MEGO POWODZENIA JEST BARDZO PROSTA: ZARÓWNO DO TWARZY JAK I DO KAPIELI UŻYWAM CODZIENNIE MYDŁA PALMOLIVE.

— TO PRAWDA I TYLKO MYDŁO PALMOLIVE ZAWDZIĘCZAM DELIKATNĄ I JEDWABISTĄ SKÓRĘ (KAPIEŁ PALMOLIVE TO PRAWDZIWA „KAPIEŁ PIĘKNOŚCI”).

Mydło Palmolive jest zalecane nie tylko do twarzy. Kosztuje ono tak niewiele, że miliony kobiet używa go również do kąpieli. Mydło Palmolive dzięki swej obfitej i przenikającej pianie udelikatnia i odmładza skórę, oczyszczając równocześnie pory z brudu. Codzienna kąpiel Palmolive jest w ten sposób prawdziwą „kąpielą piękności”, zapewniającą każdej kobiecie tę ośniewającą urodę, decydującą o jej powodzeniu.

ng 19 619

WIDOK PORTU W BARCELONIE.

Kongres ludowców

W Warszawie obradował naczelny komitet wykonawczy Stronnictwa Ludowego. Po wysłuchaniu referatu o sytuacji politycznej uchwalono jednomyślnie zwołać w miesiącu styczniu 1937 r. nadzwyczajny kongres do Warszawy.

Poprzedni kongres odbył się w lecie ub. r. Przewodniczył na nim p. Maksymilian Miłgaj-Malinowski. Kongres uchwalił abstynencję od wyborów na podstawie ordynacji p. Sławka. Niedługo potem p. Miłgaj-Malinowski wystąpił ze Stronnictwa Ludowego, „pokajał się” i został senatorem z nominacji.

Na eskadrę „Chrobry”

Stronnictwo Narodowe koło Września: Przybyłowicz 0.50, J. Banaszak 1.—, Banaszakowa 1.—, St. Solecki 1.—, Cz. Mleczak 1.—, F. Budzyński 1.—, M. Machyński 2.—, St. Antoniewski 1.—, Krotofil 1.—, Tarczewski 0.50, Raczyski 0.50, Grześkowiak 0.40, razem 10.90
Agencja Zachód 5.—
Stowarzyszenie Pracowników Straży Zawodowej miasta Poznania 50.—

Bernard Pawicki, Grodzisk Wlkp.	1.—
Zebrałe w agenturze naszych gazet w Gostyniu: Marcin Dybczyński, Gostyń 2.—, Zbigniew Szczyński, Małachowo 2.—, razem	4.—
Dyrekcja, Sekretariat, Grono Profesorskie Pryw. Gimn. żeń. im. Królowej Jadwigi w Poznaniu i Kierownictwo Szkoły Powez, przy Gimnazjum	21.—
Zebrało na polowaniu u p. Władysława Zaremby-Rychwalskiego w Ostrowie: radca Henryk Serwa 5.—, radca Włodzimierz Wentzel 5.—, Feliks Ograbek 5.—, Aleksander Kalina 5.—, Władysław Zaremba-Rychwalski 2.—, Edm. Chmielnik 1.20, por. Franciszek Sikorski 1.—, i ten który zabił królika 1.—, Jan Kryszkiewicz 1.—, Michał Kłokowski 1.50, razem	27.70
„Krawaty”, Witold Stechow, Poznań, Szkolna 12	5.—
Bank Ludowy, Spółdz. z odp. nieogr., Wągrowiec	250.—
Bank Ludowy, Spółdz. z odp. nieogr., Wągrowiec	100.—
W. Szews, Koronowo, interes rolniczo-handlowy	10.—
D. Szukalska, Koronowo	10.—
Ekspozytura „Orędownika”, Płock, Michalik	3.75
	87 950.90
zadeklarowane	100.—
	88 050.90

Jubileusz prymasa Serbji

Katolickie społeczeństwo Jugosławji przygotowuje się do uroczystego obchodu 25-lecia rządów arcybiskupa Nikoli Dobreczića, zasiadającego na stolicy prymasów serbskich w Barze, na terenie dawnego Czarnogóra. Obchód, który łączy się z 1000 rocznicą przeniesienia stolicy arcybiskupiej z Dukli (Doclea) do Baru, święcony będzie w dniu 6 grudnia. (KAP)

NA BIELIZNĘ POŚCIELOWĄ

ARLEN

Patent No. 11003
PŁÓTNO PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI NA WYKWINTNĄ BIELIZNĘ POŚCIELOWĄ.

Bez apretury
Ogładkiej i lśniącej
powierzchni
Bez meszku
Nie brudzi się
i pierze się łatwo
Więszona trwałość tkaniny.
Wyrób firmy
Bracia CZECHOWICZKA
ANDRYCHÓW
Do nabycia we wszystkich składach bławatnych.
Pg 8305-47,133

Polskie Kasy Bezprocentowe zwolnione od podatku

Centralna Kasa Kredytu Bezprocentowego, która od 3-ch miesięcy organizuje polskie „bezpocentówki”, zwróciła się do Ministerstwa Skarbu o zwolnienie jej członków od podatku. Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 9 listopada rb. za Nr. O. V. 5066/5/36 zwolniło polskie kasy bezprocentowe, które już istnieją i które powstaną — od wszelkich opłat podatkowych.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Listopad 22 Niedziela

Ważne numery telefonów:
 Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
 Straż ogólna: 19-57, 30-50
 Policja: 42-21
 Pościelcy: 15-60 i 28-36
 Taksówki: Postój przy ulicy Grunwaldzkiej 77-72, przy Rynku Jez. 77-08, przy ul. Marsz. Pocha (naroz. Niegolewskich) 77-82, Pl. Świętokrzyski 49-80, przy ul. Zielonej (nar. Strzeleckiej) 50-35, Rynek Wiledecki 66-35, W. Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
 Pocz. biuro zleceń: 49-23. Doładny czas: 55-66.

Centralne hale mięsne na Starym Rynku

Od kilku tygodni wykonywa się prace około przebudowy jatek rzeźniczych na Starym Rynku na centralne hale mięsne. Przebudowę przeprowadza cech mistrzów rzeźniczo-wędliniarskich, dzięki czemu roboty mogą być wykonane jednolicie. Właściciele 33 jatek są wprowadzić ich właścicielami, jednak gruntą, którym są nubu-

konstrukcjach żelaznych, wykonanych przez firmę Radomski, dopuszczający światło dzienne do świetlicy hal mięsnych. Wieczorem przewidziano elektryczne oświetlenie. Znikł charakterystyczny okap dwóch zbiegających się poddaszy jatek, po którym, podczas opadów, ściekała woda, lejąc się do wnętrza. Miejsca sprzedaży mięsa za-

Przebudowa jatek na Starym Rynku na centralne hale mięsne.

dowane, jest własnością cechu. Z uwagi na tę wspólność interesów, oraz na to, że ogólny koszt przebudowy wynosić będzie około 40 tysięcy złotych, a niektórym właścicielom jatek byłoby trudno tak znaczne sumy wyłożyć, całość finansuje cech, z którym dotychczasowi właściciele jatek się rozliczają.

Należy nadmienić, że znajdujące się w tym miejscu od około 500 lat jatk rzeźnicze doznają gruntownego przeistoczenia. Urządzi się centralne hale mięsne z miejscami sprzedaży mięsa, w których dotychczasowi właściciele jatek będą mieli nadal swe miejsca sprzedaży. Przedewszystkiem zbudowano dach szklany, oparty na

opatrzone są w nowoczesne urządzenia kanalizacyjne (dopływ i odpływ wody), kamienne stoły do mięsa, posadzki do zmywania, a całość hali mięsnej, która stanowi przejście dla publiczności, zostanie wyłożona posadzką z płyt kamiennych.

Projekt przebudowy jatek rzeźniczych na centralne hale mięsne powzięli cech rzeźniczo-wędliniarski przed rokiem i, mimo trudności, spowodowanych wielką liczbą właścicieli jatek, rozwiązał ją pomyślnie, dając tem samem dowód swej żywotności i prężności organizacyjnej.

Prace około przebudowy jatek postąpiły już znacznie i wykończenie ich nastąpi niezadługo. (kl)

Zakładów Wychowawczych, pl. Nowomiejski 1a zebranie z referatem ks. Zb. Spachacza n. t. „Duszpasterstwo więźniów”. (o)

Zarząd Wyzd. Lekarskiego Pozn. Tow. Przyj. Nauk organizuje uroczyste zebranie, które odbędzie się w niedzielę dnia 29 bm. o godz. 11 przed południem w sali Wyzd. Lekarskiego przy ul. Sew. Mielżyńskiego 26-27. (o)

WYCHOWANIA, KURSY

Kurs mistrzowski dla blacharzy, przygotowujący do egzaminu mistrzowskiego, uruchomił w porozumieniu z Cechem, Wojew. Inst. Rzem. - Przem. Wykłady i ćwiczenia odbywać się będą wieczorami. Zgłoszenia do dnia 28 b. m. przyjmuje oraz bliższych informacji udziela Inst. Poznań, Wały Zygmunta Augusta 15, pokój 27a (Rom Rzem.). (o)

KRONIKA MIEJSCOWA

Jubileuszowa akademja skargowska odbędzie się w niedzielę o godz. 17 w auli uniwersytetu. Przemawiać będą: p. red. Cz. Kędziński na temat „Genjusz społeczny Skargi” i ks. biskup Okoniewski na temat „Ks. Piotr Skarga Praeceptor Poloniae”. Usłyszymy również fragmenty z „kazań sejmowych”, które zarecytuje ks. Jany. Zaś całość znajdzie piękną, artystyczną oprawę w śpiewie chórowym pod dyr. p. W. Dorożalę i przy muzyce organowej p. prof. Pawlaka.

Przypuszczalnie należy, że katolicki i kulturalny Poznań zjawi się tłumnie na akademji, by uczcić wielkiego syna Polski tak okazale i żywiołowo, jak to uczyniła już stolica i inne wielkie miasta kraju.

Liga Morska i Kolonjalna, okręg poznański, urządzi w niedzielę, 22 b. m., o godz. 12.30 w sali kinoteatru „Metropolis” wielkie propagandowe zebranie pod hasłem „Domagajmy się kolonii”. Wstęp bezpłatny.

Czy wiecie, że książka to najlepszy przyjaciel? Zapisz się więc na członka biblioteki im. J. I. Kraszewskiego przy ul. Wrocławskiej 17. Znajdziesz tam odpowiedź na wszystkie dręczące Cię py-

tania, bądź to w literaturze naukowej, bądź w powieści. Dla młodzieży lektura szkolna. Abonament miesięczny tylko 1 zł, a dla młodzieży szkolnej 50 gr. (o)

O sygnale rozgłośni cicho. Już sporo czasu upłynęło od chwili wysłania do Warszawy dla oceny próbnych nagrań sygnału Rozgłośni Poznańskiej, ale jakoś nie słyhać o wyniku badań tych nagrań. Sprawa sygnału naszej rozgłośni nie przestaje interesować w dalszym ciągu radiosłuchaczy, którzy zapytują, kiedy wreszcie usłyszą zapowiadany sygnał. Przecież sprawa się wlecze od kilku lat, jednak jak dotąd niema żadnego skutku. Dwa ostatnie lata wilga kaprysiła, trzeba było więc dać jej spokój i zrezygnować z usług tego ptaka, którego głos nie wiedzic czemu miał być sygnałem rozgłośni. Niektórzy z radiosłuchaczy mają obawy, aby nie poświęcono znów następnych dwóch lat na próby nagrywania kurantu szamotulskiego, czy też pieśni Bogu Rodzica. Przypuszczamy jednak, że obawy te są niesłuszne i że w najbliższym już czasie popłynie na falach eteru sygnał rozgłośni. Co nim będzie: kurant szamotulski, czy pieśń Bogu Rodzica — nie wiemy. (sk)

KRONIKA SĄDOWA

Za litr spirytusu — 18 zł kary. Sąd apelacyjny w Poznaniu rozpatrywał sprawę agronoma Jeremiego Doroszenki z Krzycka Małego pod Leszmem, oskarżonego o zabranie w kwietniu 1936 r. z kancelarii majątku, w którym pracował, dwóch litrów surowego spirytusu bez odpłacenia należności skarbowych. Sąd okręgowy skazał go na 36 zł grzywny, sąd apelacyjny w Poznaniu wyrok ten zatwierdził. (k)

Epilog długiego sporu i ostateczna satysfakcja p. Majewskiego. Sąd apelacyjny w Poznaniu rozpatrywał sprawę ziemianina - feljetonisty Henryka Przyborowskiego, oskarżonego przez b. nauczyciela Władysława Majewskiego o zniesławienie.

Proces ten między stronami ciągnął się od 4 lat. Przed 4 laty oskarżony

Stożek: wschód 7.25, zachód 15.51
 Długość dnia 8 godzin 26 minut
 Księżyca: wschód 12.36, zachód 24.19
 Faza: Pierwsza kwadra o 2 godz.

POCHYŁNA SKALE

z nastawialnym kątem widzenia posiada 7 obwodowy
PHILIPS 456
 STEREOFONICZNY
 Do nabycia w firmie
GRIMM i KAMIENSKI
 Poznań, 27 Grudnia 14.
 nr 19 312

Wiedza Warche

poziom: + 0,60 mtr.
 temp.: + 1,9 st. C.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18; Apt. im. Dr. Marcinkowskiego w Bazarze, ul. Nowa; Apt. Zielona, ul. Wrocławska 31; Apt. Czerwona St. Rynek 37; Apt. przy Grobli, W. Garbary 41. Jeżyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. Łazarz: Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9. Wilda: Apt. pod Koroną, Górna Wilda 61. Debiec: Apt. przy ul. Debieckiej 6. Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. Staroleka: Apt. miejscowa.

Lekarska Poradnia Przedślubna Polskiego Tow. Eugenicznego w gmachu Coll. Minus, ul. Fredry nr. 10, parter — udziela bezpłatnie porad dla pań w poniedziałki między godz. 18—19, dla panów we wtorki między 18—19. (x)

KRONIKA MIASTA POZNAŃA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 21 listopada 1926 r.

Odbił się jesienny bieg na przelaj zorganizowany przez T. S. „Unja” na dystansie około 3 km; z 19 zawodników wygrał bieg Klem (Sokół) w 9 min. 8,8 sek. — Na zjeździe delegatów Zw. Tow. Rzemieślniczo-Przemysłowych wystąpiono przeciw tworzeniu nowych specjalnych banków rzemieślniczych, przyczem dano wyraz zupełnego zaufania dla istniejących Banków Ludowych. — Bawił w Poznaniu twórca co dopiero odsłoniętego pomnika Chopina w Warszawie — art.-rzeźbiarz Wacław Szymanowski.

KRONIKA KOŚCIELNA

Nabożeństwo misyjne w kościele św. Marcina. W niedzielę 22 bm. o godzinie 16 odbędzie się kwartalne nabożeństwo misyjne z kazaniem. Po nabożeństwie zebranie misyjne w sali posiedzeń Domu Paraf. I ptr. (o)

REKOLEKCJE

Rekolekcje dla pań z inteligencji. Pań Miejskich pod wezw. Niep. Pocz. Najśw. M. P. urządziła w dn. od 23 do 27 bm. rekolekcje dla pań z inteligencji w kaplicy Zw. Sod. Marj., św. Marcina nr. 69. Nauki głosić będzie ks. prałat Seiskała z Radomia. Początek w poniedziałek dn. 23 bm. o godz. 17. Bilety nabyć można za złożeniem ofiary 2 zł, dla pań z poza Sod. 3 zł w składzie p. Zellerskiej św. Marcina 52 i w firmie „Ela” al. Marcinkowskiego 13. (o)

ZEBRANIA, ZJAZDY

Sekcja Duszpasterska Okr. Pozn. Zw. Kapłanów „Unitas”. W poniedziałek 23 bm. o godz. 17 odbędzie się w salce

O piątej rano było dziś 11 stopni mrozu!

Według obserwacji stacji meteorologicznej U. P. w Gołecinie termometr wskazywał dziś, w sobotę, o godzinie 5 rano — minus 11,2 stopni. Na Ławicy zanotowano najniższą temperaturę — minus 11,5 stopni o godz. 4.15 rano. O godz. 7 rano mróz zelżał do minus 7 stopni. W samem mieście temperatura wynosiła dziś rano o godz. 7-jej minus 6 stopni. O godz. 12 w południe termometr wskazywał minus 2 stopnie.

SEZON BUDOWLANY NA UKOŃCZENIU

Ze względu na mróz, ruch budowlany, bardzo ożywiony w ostatnich tygodniach, uległ zahamowaniu.

Na budowlach kończy się pośpieszenie prace, n. p. dociąga mury do poziomu, by ułożyć belki, wzgl. by dokonać zaszalowania pod stropy, jak n. p. przy budowie domu żołnierza przy ul. Fr. Ratajczaka, gdzie pracowano wczoraj w tem celu — przy świetle elektrycznym — do godziny 21-szej.

Według przepisów budowlanych murowanie jest wzbronione, jeżeli mróz osiągnie pięć stopni. Oblicza się że w ostatnim czasie w przemyśle budowlanym w Poznaniu było zatrudnionych zgórą 5 tysięcy robotników, którzy obecnie — ze względu na ukończeniu sezonu — będą bez pracy. (gz)

Koncert wokarno-muzyczny

w sali koncertowej św. Marcina o godz. 20. Współdziałal przyrzekli wybitni soliści: Franciszek Łukasiewicz, Marja Szreberówna, Władysław Niewiadomski, Marjan i Florjan Sauer — Jan Chmielewski, dyrygent. Z uwagi na to, że cały dochód przeznaczony na cel dobroczynny, impreza ta godna jest poparcia. dg 3747

Poznawanie charakteru z rysów twarzy

wedle nauki greckiej. Na ten temat będzie mówił dziś w sobotę o godz. 20-tej w ramach Powszechnych Wykładów U. P. doc. dr. H. Markowski. Wykład ilustrowany będzie przezroczami. W poniedziałek 23 listopada wykład na temat „Czem byli dla nas Włochy od chwili rozbiorów” wygłosi prof. U. P. dr. R. Pollak. Wykłady odbywają się w sali XVII Col. Min. Wstęp 30 i 15 gr. zg 694/5

W dniu 21 listopada br. cały Poznań

bawi się na Wieczorku Tanecznym Koła Medyków S. S. M. U. P. w salach Behwederu. Początek o godz. 21. Bilety wstępu najniższe 1 zł, 1,50, 2,00. zg 709

Zw. Zaw. Prac. Kup. Sekcja Uczniów

Kupieckich urządziła w niedzielę, dnia 22, bm. o godz. 19 w sali reprezentacyjnej Domu Rzemieślniczego przy ul. Fr. Ratajczaka przedstawienie amatorskie p. t. „Los nr. 13”. Sympatyków młodzieży kupieckiej uprzejmie zaprasza Komitet. zg 14 702

Koło Przyjaciół Harcerstwa „Piątka”

im. Ks. J. Poniatowskiego urządziła w sobotę, dnia 28 listopada br. na sali Domu Rzemieślniczego wokalną zabawę jesienną. Początek o godz. 20-tej — koniec o świcie. Dwie orkiestry. — Niespodzianki. Zaproszenia do odebrania w Ka-De-Ha, ul. Podgórna 10. zg 702

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca

bezpłatnie salę do zabaw i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. Ng 17 759

Aresztowania w starostwie powiatowym

Na zarządzenie prokuratury sądu okręgowego w Poznaniu przed kilku dniami aresztowano i osadzono w więzieniu sądowo-śledczym pomocnika administracyjnego przy starostwie powiatowym w Poznaniu Wincentego Grześkowiaka i pochodzącego z Wilna Czesława Firke, zatrudnionego również w starostwie powiatu poznańskiego.

Aresztowanie nastąpiło pod zarzutem pobierania łapówek. Mianowicie w jednym wypadku mieli oni pobrać pieniądze od kominiarza starającego się o przydział innego rejonu kominiarskiego. Obecnie toczą się dochodzenia, czy ciężkie te zarzuty są prawdziwe.

Firko był w swoim czasie zatrudniony jako pracownik okręgu L. O. P. P. w Poznaniu, skąd go w roku ubiegłym zwolniono. (kl)

Przyborowski w „Dzienniku Poznańskim” zamieścił feljton, w którym napisał, że nauczyciel Majewski za czasów niemieckich bił dzieci polskie za to, że mówiły po polsku. Proces ten przeszedł przez wszystkie instancje z różną kolejnością losów. Ostatnio sąd apelacyjny

wyrok uniewinniający p. Henryka Przyborowskiego uchylił i skazał go za zniesławienie na jeden miesiąc aresztu z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg lat 2, na 200 zł grzywny oraz na ogłoszenie wyroku w pismach. (k)

Złodziej Niemiec u Żyda Izaaka. W sklepie konfekcyjnym Izaaka Lismana w Chodzieży pracował w charakterze ucznia kupieckiego Waldemar Fenger. Od lipca 1935 r. do marca 1936 r. subjekt popełniał systematyczne kradzieże, wynosząc odzież i towary lokciowe na ogólną sumę 7.500 złotych. Towary te dawał na przechowanie swym kolegom i koleżankom: Alfonsowi Kosmatce, Ernie Graf, Selmie Tim i Gustawowi Reks. Sąd okręgowy w Poznaniu skazał za to Fengera na jeden rok więzienia, pozostałych oskarżonych na kary po 8 miesięcy więzienia.

Sąd apelacyjny w Poznaniu wyrok ten zatwierdził, zawieszając jedynie wykonanie kary Gustawowi Reksowi na przeciąg lat 2, z powodu okazania przez niego czynnego żalu. (k)

Na jarmarku pobili policjantów. Bracia Marjan i Waclaw Suwalińscy z Kostrzyna oraz Stanisław Przydryga w lipcu rb., w czasie jarmarku, po sutej libacji, dopuścili się czynnej napaści na posterunkowych P. P. Sąd okręgowy w Poznaniu skazał braci Suwalińskich i Przydrygę na kary po 2 miesiące aresztu. Sąd apelacyjny w Poznaniu wyrok ten zatwierdził. (k)

Z WIELKOPOLSKI

JAROCIN. Jak Żydzi wciskają się do miast wielkopolskich niech świadczy następujący charakterystyczny wypadek. U Niemki Berty Tränknerowej mieszkał przed rokiem pewien Żyd, który, nie placąc pół roku dzierżawy, wyprowadził się w nocy nie uregulowawszy należności dzierżawnej. Krótko po jego wyprowadzeniu zgłosił się u Tränknerowej Żyd, nazwiskiem Szmul Król, i wydzierżawił to mieszkanie, pomimo, że ubiegali się o nie miejscowi Polacy. Otóż Żyd ten złożył sobie we wynajętym lokalu pracownię obuwniczą i cholewkarską i przez rok zamieszkiwania nie spełnił obowiązku meldunkowego. Obecnie dopiero Żyd ten zameldował się w urzędzie meldunkowym. Przypuszczamy, że władze bezpieczeństwa i porządku publicznego w Jarocinie ponczą „odpowiednio” tak Żyda, jak i Tränknerową ze powinności meldunkową należy spełnić natychmiast. Możeby już przy sposobności władze miejskie wejrzały do żydowskiego schroniska noclegowego przy ulicy Wąskiej, w którym codziennie notuje po kilkusetu Żydów.

Do rolnika Józefa Pańczaka w Ludwinowie, pow. jarociński, zgłosił się w ub. tygodniu Żyd-domokrąca i po zrobieniu dobrego interesu zwrócił się do niego czyby ten go nie przeprosił za opłatę. Pańczak się na to zgodził i odstąpił Żydowi swoją sypialnię, a konia i wóz umieścił w stajni. Żyd ten trudni się skupem pierza, a przytem sprzedaje jeszcze tandetę. Następnego dnia, przy odjeździe chałczarza wynikił między nim i gospodarzem, a mieszkańcami tej wsi nieporozumienie, epilogiem czego było poturbowanie Żyda i znieważenie słowne gospodarza, którego skusiły srebrniki żydowskie.

Przykazania o święceniu niedziel nie zna, zdaje się, miejscowa kupcowa p. M. M., która ma skład towarów bławatnych i konfekcji damsko-męskiej przy głównej ulicy naszego miasta. W ub. niedzielę, w godzinach rannych, wyjechała ta pani do Kalisza do tamtejszych hurtowników żydowskich i przez całą niedzielę załatwiała tam swoje sprawunki. Społeczeństwo katolickie winno to sobie zapamiętać.

Przed tut. sądem grodzkim odpowiadał w dn. 19 bm. znany na terenie powiatu oszust radiowy Alfons Breitkreutz. Oskarżony odpowiadał przeważnie ludność wiejską, przedstawiając się za przedstawiciela firmy „Radio-Swiatło” w Poznaniu, polecając sprzedaż aparatów radiowych

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Pelagja Molinkowa z podziękowaniem za otrzymane łaski, 5,— zł, razem z poprzednio pokwitowaniami 26,— złotych.

Na ochronki Dzieciątka Jezus, parafii Naranowice, Urbanowo i Winiary: Dnia 20 listopada br. wpłacono na konto „Funduszu Ochronek” do Kom. Kasy Oszczędności miasta Poznania 85,50 zł.

Kinoteatr „Słońce”

urządza dwa specjalne popularne przedstawienia po cenach niebywale zniżonych dla MŁODZIEŻY I DZIECI, które odbędą się w sobotę, 21 i w niedzielę, 22 listopada o godzinie 3 po poł. Nadzwyczajny wielki program składać się będzie z arcywesołych komedijek rysunkowych i przepięknych kolorowych filmów jak „Słoń nigdy nie zapomina”, świetnej kolorowej komedijki „Mała małżonka” oraz uroczy kolorowy film „Pieśń ptaszków”, z dalszych doskonałych komedijek z których wszyscy usmieją się do łez należy wymienić „Kubuś dyrygentem”, dalej „Bohaterski piesek” — „Falszywy kotek” — „Nie udzieliamy kredytu” — „Nalobna orkiestra” i „Miniatury rewii”, oprócz tego przepięknego programu, który zachwyci wszystkich naszych bywalców od lat 6 do 80-ciu. Wyświetlany będzie śliczny polski dodatek krajoznawczy „Pałac na wodzie”, oraz najnowszy tygodnik aktualności P. A. T. przynoszący historyczne zdjęcia z ostatnich listopadowych uroczystości w Warszawie. Program doskonały i niezawodnie ścienne wszystkich najmłodszych bywalców kin, tembardziej, że ceny biletów są najniższe!!! **CALY PARTER: 40 groszy! — CALY BALKON 60 groszy!** Przedprzedaż biletów rozpoczyna się od piątku, 20. bm. przy kasi III w kinoteatrze „Słońce”.

zg 68677

BUDUJE SIE LINJE TRAMWAJOWA DO „ABISYNJI”

Przed kilku dniami, jak donosiliśmy, przystąpiono wreszcie do przedłużenia linii tramwajowej na ulicy Grunwaldzkiej, by połączyć z miastem osiedle willowe, zwane Abisynją dla wertepów, które je otaczają. Propagowana nazwa „osiedle grunwaldzkie” przyjmie się niewątpliwie dopiero wówczas, gdy dzielnicy tej dane będą kulturalne warunki dla komunikacji kołowej i pieszej. Na fotografii widzimy układanie podkładów, które są fundamentem dla szyn tramwajowych. Wobec mrozów, które się rozpoczęły, wątpliwość trzeba, czy uda się jeszcze w tym roku ukończyć prace, wszczętą w tak późnym terminie.

Żydowskie zaloty do bukowskich dziewcząt

Buk. (bm) W ostatnim czasie wiele się mówi o bezczelnych zalotach do tutejszych Polek, Żydów Eryka i Ryszarda Gollandów, synów miejscowego właściciela składu skór, Jakóba Gollanda.

Eryk Golland, b. wydawca i redaktor ohydnego pisma szantażowo-pornograficznego we Wrocławiu p. t. „Die Nachtpost”, uciekłszy we wrześniu 1933 r. z obozu koncentracyjnego w Rzeszy Niemieckiej, przeszedł granicę polską koło Zbąszynia i na podstawie uzyskanego prawa azylu przebywa dotąd w naszym mieście. W piśmie, wydawanym przez Gollanda — o czym swego czasu donosiliśmy — roilo się od lubieżnych opisów scen o podłożu erotycznym.

Na terenie naszego miasta rozpoczął Golland realizować swe ohydne

na dogodnych warunkach po bardzo przystępnej cenie. Oskarżony pobierał a onto ceny kupna sumy po 10—20 zł, obiecując po tygodniu przywiezienie aparatu. Ponieważ oskarżony nie zjawiał się z zamówionym aparatem, poszkodowani zwrócili się wpiery do firmy „Radio-Swiatło” w Poznaniu, a gdy ta wyjaśniła, że żadnego przedstawiciela nie upoważniła do zbierania zamówień, zwrócili się do policji, która w niedługim czasie ujęła oszusta i osadziła w więzieniu. Sąd skazał oskarżonego na karę 8 miesięcy więzienia, z zaliczeniem aresztu siedmiego, od dnia 26 października br. (jp)

KEPNO. W niedzielę 22 bm. zjeżdża do Kepna Teatr Narodowy z Poznania i wystawi o godz. 20.30 na scenie Sokolni 4 aktową komedję „Szesnastolatka”. Po południu o godz. 16 przedstawienie dla dżiatwy „Czerwony kapturek”.

Nacz. poczty p. Kostka przeszedł w stan spoczynku. Na stanowisko to powołano p. Alfonsa Kozłowskiego z Inowrocławia.

W tych dniach obchodził prezes Akcji Katolickiej w Donaborowie p. Józef Skiba ze swą małżonką Katarzyną, złote gody małżeńskie.

W lasach maj. Łaski w czasie zrebu drzewa, przyniesiony został przez spadające drzewo, robotnik Wład. Szalek z Łasków, przy czem odniósł poważne obrażenia klatki piersiowej.

KOŚCIAN. Zebraniu rady miejskiej przewodniczył wiceburmistrz p. dr. Olejniczak i po przyjęciu protokołu z ostatniego zebrania wywylała się ożywiona dyskusja przy uchwalaniu dodatków komunalnych do podatków państw. od dochodu i nieruchomości, poczem uchwalono pobierać przy dochodach od 1500 — 3000 zł 3,25 proc., od 3000 — 6000 zł 3,75 proc. i od 6000 — 24000 zł 4 proc. Dodatek do państw. podatku od nieruchomości uchwalono pobierać w wysokości 4 proc. Dalsze podatki uchwalono w stopie zeszłorocznej. Rada miejska przyjęła rezgnację p. burm. Maćkowiaka z zajmowanego stanowiska burmistrza i uchwaliła warunki, jakim winien odpowiadać przyszły burmistrz, wybierając zarazem komisję, która badać będzie zgłoszenia. W skład komisji wybrano radnych pp. adw. Lompe, Stróżyka, dr. Dirbacha, Trzybińskiego, Rozwadowskiego i Wyrębowski. Rozjemcą na m. Kościan na okres 3-letni wybrano p. Trzybińskiego, a zastępcą p. Czabajskiego, poczem uchwalono na Błoniach następujące nazwy ulic: Karola Libelta, Zeremskiego, Chocińskiego, Kopernika i Kollataja. Uchwalono sprzedać p. Włodarkiewiczównie parcelę budowlaną pod budowę i wypłacić p. Ratajczakowi wynagrodzenie za oddany skrawek roli na rozszerzenie ulicy. Po przyjęciu do wiadomości decyzji Wydziału Pow. zatwierdzającej budżet dotatkowy, uchwalono upoważnić zarząd miejski do podpisywania weksli na pokrycie wydatków na elektryfikację, oraz uchwalono zmianę regulaminu targów wielkich.

Odbyła się tu w sądzie grodzkim rozprawa karna przeciwko 21-letniemu Aleksandrowi Mazurkiewiczowi z Kościana, oskarżonego o to, że w bestjałski sposób pobił swą matkę. Za czynny znieważenia matki został Mazurkiewicz skazany na 3 miesiące więzienia z zawieszeniem na 5 lat.

opisy, urządzają nagonkę na polskie kobiety i dziewczęta, w czem bywają mu pomocni dwaj osobnicy, cieszący się niezbyt dobrą opinją. Żyd Golland wysłał miłosne listki do kobiet, zamawiając sobie w ten sposób spotkania, lub wprost też zaczepia idące ulicą niewiasty. Oczywiście w kilku wypadkach spotkał się z należytą odprawą. Żyd jednak nie zraża się żadnym niepowodzeniem i uprawia nadal swój haniebny proceder, znajdując niestety za ofiarowane prezenty czy łakocie wiele dziewczyn polskich, które deprawuje, w czem dopomagają mu skwapliwie brat Ryszard i wspomniani osobnicy. Wyprowadzają oni swe ofiary „pod rękę” za miasto i wykorzystują każdą okazję, ażeby „odprowadzić” dziewczyny z okolicy, które przychodzą do miasta załatwiać interesy. Ostatnio głośną stała się sprawa niej. S., liczącej lat 16, którą Golland tak długo nęcił łakociami, aż dziewczyna znalazła się w stanie odmiennym. Oczywiście wstyd nie pozwala „wkopać” Żyda, więc S. wini byłego „narzeczonego”.

Nadmienić jeszcze wypadka z przykrością, że są w naszym mieście osoby, zaliczające się nawet do t. zw. inteligencji, które przestawają z Żydem Gollandem i nawet głośno z nim rozmawiają po niemiecku na ulicy. Takie postępowanie nie licuje się z godnością Polaka, zaś rodzice winni ostrzec swe córki przed niebezpiecznym, a pełnym uniżoności Żydem.

Sprostowanie p. Orwata

W związku z naszą informacją p. t. „Kosztuje go to 50 tysięcy złotych”, mistrz rzeźnicki p. Antoni Orwat z Wolsztyna prosi nas o stwierdzenie, że w ostatnich latach nie prowadził w Wolsztynie przedsiębiorstwa handlowego na własne imię i na własny rachunek i, że wobec tego, nie był zobowiązany do wykupienia świadectwa przemysłowego, ani też do placenia tak podatku przemysłowego, jak i podatku dochodowego. W dalszym ciągu p. Orwat przyznaje, że w ostatnich latach był współwłaścicielem i członkiem zarządu firmy „Merkur” w Lesznie, trudniącej się zakupem i sprzedażą bydła i że w imieniu i na rachunek tejże firmy dostarczał firmie „Jodemka”, fabryka bekonów w Kościanie, większych partij towarów. Transakcje te nie były transakcjami p. Orwata, lecz stanowiły obrót firmy „Merkur”, Leszno, która to firma, prowadząc prawidłową księgowość, tak obrót jak i dochód, zgodnie z ustawą, deklarowała należycie we właściwym urzędzie skarbowym i uiszczała należny podatek przemysłowy i dochodowy.

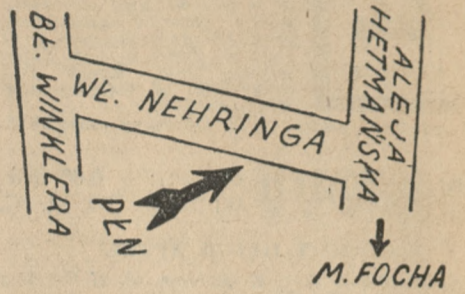
Informacji naszej o nałożeniu grzywny i nakazie uiszczenia podatków za pięć lat wstecz (razem 50 tysięcy złotych), oraz o hipotecznej zabezpieczeniu tej pretensji przez urząd skarbowy, p. Orwat nie zaprzecza.

CO MÓWIĄ NAZWY ULIC W POZNANIU

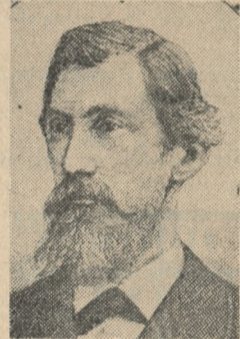
XLIII.

Ul. Władysława Nehringa

Władysław Nehring urodził się w Klecku pod Gnieznem, dnia 23 października

1830 r. z ojca Jakóba i Barbary z Gostomskich. Po ukończeniu gimnazjum św. Marii Magdaleny w Poznaniu, oddał się we Wrocławiu studiom filologii klasycznej i

Władysław Nehring.

historji powszechnej, specjalizując się w filologii słowiańskiej. Jako młody student zorganizował tam „Towarzystwo literacko-słowiańskie”. Po krótkim pobycie w Dreźnie, uzyskał w r. 1856 stopień dr. fil. na podstawie łacińskiej rozprawy, na temat badania krytyczne dzieł z czasów średniowiecznych z dni zarania naszej literatury. Po złożeniu

egzaminu nauczycielskiego, pracował na-przód w gimnazjum trzemeszkiem, a następnie, do r. 1868 u św. Marii Magdaleny w Poznaniu. W tym to czasie założył „Tygodnik Poznański”. — Po śmierci sławisty wrocławskiego, prof. dr. Wojciecha Cybulskiego, objął osieroconą katedrę języków i literatury słowiańskiej, pozostając na tem stanowisku z rzędu przez lat 40. W tym okresie był dwukrotnie dziekanem wydziału filozoficznego, a w r. 1893 rektorem wszechniw wrocławskiej, co dla Polaka nielada było uznaniem ze strony niemieckich kolegów. Obok zajęć profesorskich Nehring rozwijał rozległą działalność naukową, pisząc studia nad dziejami literatury polskiej, oraz rozprawy krytyczne z dziedziny polskich zabytków językowych. Temi pracami dał podwalinę nauce dzisiejszej, wskazując drogę uczniom szkoły swej, z której wielu wyszło dzielnych ludzi, jak Wielkopolański Biskupski, Danysz, Erzepki, Kasinowski i in. — Pisał po łacinie, niemiecku i po polsku. Niezapomniana jest praca p. t. „Altpolnische Sprachdenkmäler”, celne dzieło z dziedziny językoznawstwa polskiego. Ponadto wydał: „Studia literackie”, objaśniające utwory znakomitych pisarzy polskich, „Historję literatury polskiej”, dalej studia literackie o Reinholdzie Heidensteine, Joachimie Bielskim, Jerzym Dymitrze Solikowskim, pisarzach XVI wieku, jako też o Kochanowskim, Morsztynie i in. Wzorem jest jego wydanie krytyczne najstarszego pomnika piśmiennictwa naszego „Psalterza florjańskiego”, tudzież świetny zbiór „Kazań gnieźnieńskich”. — Jako etnograf, archeolog, paleolog, historyk, krytyk, a przede wszystkim jako językoznawca poważnie i trwale położył zasługi, nie mała zyskał sobie sławę. To też był członkiem Akademii Umiejętności w Krakowie, Akademii Nauk w Petersburgu, Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu i wielu innych towarzystw naukowych w Pradze, Wrocławiu, Mediolanie. — Umarł dnia 20 stycznia 1909 r. we Wrocławiu. Był to „umysł trzeźwy, logiczny, ale nie suchy, krytyczność baczna, czujna, ale nie sceptyczna, opanowanie przedmiotu rozległe, ale nie gubiące się w drobiazgach i szczegółach, w antykwaryskich ciekawostkach”.

Ul. Władysława Nehringa leży na św. Łazarzu i łączy ul. Błażejja Winklera z aleją Hetmańską.

Objaśnienie nazw ulic

Ul. Ludgardy

Ludgarda

• około 1261 + 1283

córka księcia pomorskiego Henryka I,
małżonka Przemysława II

Zarząd miasta Poznania począł zawieszac pod tablicami, podającami nazwę ulic, białe tabliczki, na których w czerwonym kolorze umieszczona jest krótka notatka biograficzna.

W NADPROGRAMIE
kin APOLLO i METROPOLIS

DZIŚ i dni następne
APOLLO: Uroczyste przyjęcie Wodza Armii Polskiej przez Armieję i Narod Francuski. og 19:00
METROPOLIS: Wręczenie buławy Marszałkowi Polski Rydz-Śmigłemu i Obchód Odzyskania Niepodległości.

Z WIELKOPOLSKI

— * **GNIEZNO.** Zebraniu właścicieli nieruchomości przewodniczył prezes Perlikiewicz. W zebraniu wzięło udział przeszło 200 osób. W miejsce p. Purola, który złożył funkcję członka zarządu dokooptowano p. Marjana Nitkę. Biuro tow. znajduje się obecnie przy ul. Warszawskiej 28 i jest czynne co wtorek i piątek od godz. 16 do 18. Tematem obrad była sprawa ceny za wodę. W Gnieźnie obowiązują trojaki ceny wody i największą stawkę płać właściciele nieruchomości. Dotychczas pobierana stawka jest za wysoka; z tego powodu wybrano komisję, w której skład weszli pp. Kostencki, Nitka i Zielinski. Wymieniona komisja ma poczynić starania o obniżenie ceny za wodę i wodomierz. Gorąca dyskusja toczyła się nad sprawą podatku komunalnego od nieruchomości. Radny p. Stanisław Kowalski omawiając uchwałę podjętą przez radę miejską w sprawie podatku kom. od nieruchomości w lutym 1935 obecnie 4% stwierdził, że zarząd miejski wysłał te uchwały do Województwa dopiero w maju razem z drugą uchwałą, podwyższającą podatek na 4%. Wywołało to zrozumiałe oburzenie. W dalszym ciągu omawiano sprawę pomocy zimowej dla bezrobotnych. (br)

— * **KROTOSZYN.** Jak się dowiadujemy, wydzierżawił to ostatnio mieszkanie Żydowi właściciel nieruchomości p. Atanazy Placko, mający stałe miejsce zamieszkania w Poznaniu, przy ul. Grodzkiej 23. Pan Placko jest właścicielem nieruchomości w Krotoszynie, przy ulicy Słodowej 10, prócz tego jest kierownikiem cegielni „Mars” w Poznaniu, przy ul. Dąbrowskiego 121. Mieszkanie wydzierżawił Żydowi Krakowowi. Żyd ten wyprawdzał się swego czasu do Kalisza, jednak po krótkim tam pobycie wrócił z powrotem, znajdując dach nad głową u żydofilów, w pierw. Wojcieszaka, następnie Plackego. Smutny ten fakt należyce potępiła opinia publiczna. (n)

— * **NAKŁO.** KSM m. obchodziło uroczystości święta Stanisława Kostki. Z tej okazji odbyły się trzydniowe rekolekcje pod przewodnictwem ks. Niziolkiewicza, poczem przystąpiono wspólnie do Stołu Pańskiego. W dniu uroczystości odbyło się zebranie, na którym ks. asystent wygłosił piękny referat i zarazem odebrał przyrzeczenie od nowoprzyjętych członków.

— W Zabartowie KSM m. w dniu „święta młodzieży” odegrało przedstawienie p. t. „Krzyż Indjanina”.

— W Wielu pod Mrocza założono koło L. O. P. P. Jest to 135 koło w pow. wyrzyskim.

— W pow. wyrzyskim utworzono nowa parafia i to w Fabjanowie. Do parafii tej przydzielono kilka miejscowości, należących do Łobżenicy. (nk)

— * **NOWY TOMYŚL.** W ub. niedzielę nastąpiło w Bolewicach poświęcenie kościoła pod wezwaniem Chrystusa Króla. Od samego rana wierni z całej okolicy zdążyli do Bolewic, by uczestniczyć w tej rzadkiej uroczystości, zaś o godz. 10 przybył z Lwówka ks. dziek. Laskowski w tow. ks. Tyschera. Na wstępie przemówił ks. dziekan, dziękując w serdecznych słowach wszystkim ofiarodawcom i komitetowi za pomoc i poświęcenie przy budowie świątyni. Następnie przemawiał starosta powiatowy p. Skoczeń, poczem ks. dziekan dokonał aktu poświęcenia i odprawił uroczystą mszę św., a podniosłe kazanie wygłosił ks. Tyscher. W czasie mszy św. piękne pienia wykonał miejscowy chór. W uroczystości wzięły udział wszystkie miejscowe organizacje z estandarami, wioska cała przybrała odświętny wygląd. (tp)

— * **OBORNIKI.** Rzeczono obornickie walczące i uginające się pod naporem długotrwałego kryzysu odczuwa poza kryzysem bardzo silną plagę „partaczy”, których w ostatnim czasie namnożyło się sporo szczególnie w zawodzie fryzjerskim i rzeźnickim. Są to przeważnie niewykwalifikowani uczniowie, którzy nie ukończyli nauki bez karty rzemieślniczej i patentu oraz jakichkolwiek urzędów warsztatowych, wędrują po domach i proponują swoje usługi. — Bywają dość chętnie przyjmowani, gdyż są „tani” od patent. rzemieślników. Mało kto uświadamia sobie, że w zamian otrzymuje gorza prace wykonaną w warunkach niehigienicznych, urągających wszelkiemu poczuciu czystości. — Tymczasem solicy rzemieślniczej cierpi nędzę, gdyż chcą ucziwie pracować, prowadzić stały, kosztowny warsztat. Podwyższa to cenę za jego prace i stąd wyłania się trudność konkurowania z „partaczami”.

— Odprowadzono na miejsce wiecznego spoczynku Zwi. N. p. Pawlakowej, matki radnego miasta (Kl. n.) p. Jana Walkowiaka.

— Cena za 1 kg chleba w całym powiecie nie może przekraczać zł 0,29.

— Wśród dzieci szkoły powszechnej w Nininie panuje odra. Lekcje zawieszono, a szkołę do odwołania zamknięto.

STAN POGODY
W POZNANIU
21 listopada 1936

Temperatura 7 godz. — 7,0, niska
Ciśnienie
7 godz. 770,2 mm. b, wysokie
Zachmurzenie
7 godz. pochmurno
Wiatr
7 godz. kierunek półn.-zach., szybko 3 m/sek.
Opad
w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) — mm., rodzaj opadu: ślad.
Temperatura w dniu 20 listopada br. była:
najwyższa — 0,3 o godz. 0,30
najniższa — 7,8 o godz. 21
Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:
Bez większych zmian, nieco cieplej.

W urzędzie skarbowym sprzedawali łupy

Dalszy ciąg rozprawy przeciwko złodziejskiej szajce

W drugim dniu procesu przeciwko szajce złodziejskiej, która dokonała kradzieży u dr. Ceglińskiego i innych zeznawała Anna Kwiatkowska, właścicielka składu z przyborami piśmiennymi przy ul. Nowej.

W składzie świadka w charakterze ekspedjentki pracowała Stanisława Patelska. Pewnego dnia w czasie rewizji przeprowadzonej w szafie, w której personel przechowywał swoje prywatne rzeczy znaleziono biżuterję, wieczne pióra, stokilkadziesiąt złotych oraz książeczkę P. K. O. Świadek zajmuje prywatne mieszkanie przy ul. Wrocławskiej i często dawała Patelskiej klucze od prywatnego mieszkania. Do mieszkania tego dokonano włamania.

Oskarżoną Patelską obciążały zeznania 16-letniej Leny Kolańskiej, która pracowała w firmie Kwiatkowskiej w charakterze młodszej ekspedjentki. Kolańska zeznała, że jej szefowa często się skarżyła, po przyjęciu Patelskiej do pracy, że mimo znacznego ubytku towaru, obroty są małe. Do Patelskiej do składu przychodził często oskarżony Kurasz, który przynosił paczkę i puste teki, a następnie zabierał je wypełnione towarem. Wracają-

ca z obiadu Patelska z miasta przynosiła również najrozmaitsze paczki. Po paczki te zgłaszał się do składu brat Patelskiej, Szymon. Pewnego dnia ze składu wyniesiono ciężką walizkę. Oskarżony Kurasz przynosił Patelskiej cenne przedmioty. Śwd. Kolańska z polecenia Patelskiej zanosila do urzędu Kuraszowi koperty, w których były pieniądze.

Następnie sąd przesłuchał Stanisława Kitka, nauczyciela szkoły wydziałowej, który przedstawił przebieg kradzieży maszyny do pisania w Chrześcijańskim Związku Nauczycieli. Następnie przesłuchano Antoniego Adamczewskiego, Bolesława Janickiego, urzędników Izby Skarbowej w Poznaniu.

Zeznali oni, że oskarżony Kurasz pracował w urzędzie skarbowym w pasażu Apollo i przynosił do biura często wieczne pióra i automatyczne ołówki, które kolegom sprzedawał. Po przesłuchaniu świadków sąd zarządził półgodzinną przerwę i w towarzystwie prokuratora i adwokatów udał się na ul. Działyńskich 3 do mieszkania chorej Heleny Dykiertówny celem jej przesłuchania.

Po przesłuchaniu tego świadka rozprawa potoczy się dalej. (kl)

na specjalnym zebraniu odbył się apel poległych oraz krótkie przemówienie jednego z duszpastarzy. (sc)

— * **SMIGIEL.** Nabożeństwa w kościele Farnym od niedzieli, dnia 22 bm odbywać się będą: I msza o godz. 7,30, II msza o 9, a suma o godz. 10,30. W dni powszednie msze św. odprawiają się bez zmian.

— * **SREM.** Sąd grodzki rozpatrywał sprawę dwóch zamożnych gospodarzy Maleckiego Edwarda ze Zbzech i Jankowskiego Antoniego z Dalewa oskarżonych o nabywanie maszyn rolniczych marki Görke, skrajniego nauczyciela Stanisławowi Kuśnierkiemu w Kórniku, i skazali obu na 6 mies. więzienia i na 100,— zł grzywny.

— Wśród miejscowych towarzystw i organizacji istnieje plan nabycia nieruchomości przy ul. Targowej 3 hotelu Bazar, celem stworzenia domu obywatelskiego.

— Staraniem Kola Stron. Narodowego zostało zorganizowane uroczyste zebranie członków połączone z apelem poległych w walce o Wielką Polskę. Na program uroczystości złożyło się przemówienie wstępne prezesa powiatowego p. Władysława Adamskiego oraz nastrojowy apel, wygłoszony przez p. Feliksa Wagnera. Na zebraniu zgłosiło swoje przystąpienie do S. N. kilku nowych członków. W poniedziałek odprawił ks. mans. Sommer w kościele farnym mszę żałobną przy licznych udziałach członków Koła.

— Czytelnia dla bezrobotnych, kierowana przez p. M. Smęłkowską, otwarta jest codziennie od godz. 16 do 18. Lokal czytelnicy mieści się w domu parafjalnym na parterze.

— W ośrodku zdrowia przy ulicy Mickiewicza, w dawniejszym zakładzie przyrodolecznym, stacja przeciwciepłoty czynna jest w poniedziałki, środy i piątki od godz. 8,30 do 9,30. Stacja przeciwciepłoty we wtorki i czwartki od godz. 8 do 10, a stacją opieki nad matką i dzieckiem w środy i piątki od godz. 15 do 17.

— * **SRODA.** Odbyło się zebranie akcyjnarzów cukrowni średzkiej. Przewodniczył prezes rady nadzorczej p. dr. L. Nowakowski. Bilans razem z zyskami i stratami sięga 9 207 963,43 zł. Do rady nadzorczej wybrano ponownie pp.: St. Madalińskiego z Debicza, T. Karso-Siedleńskiego z Warszawy, T. Stabrowskiego z Szlachcina, poatem do rady nadzorczej należa pp. dr. L. Nowakowski z Warszawy, H. Brzeski z Macznik, dr. B. Jagielski z Poznania, Jan Majewski z Warszawy, J. Reimerdes z Krzyżownik, H. Seifarth ze Strzeszce. Zarząd tworzą pp.: K. Boenig, W. Sokolowski, J. Debicki i M. Rolbiecki.

— Posterunek policji w środzie przytrzymał akwizytora Jakóba Kisro, który na terenie tuł. powiatu sprzedawał rowery, paterfony itp. dla nieznannej firmy, przyczem pobierał zaliczki.

— Z rzeźni średzkiej skradziono kilka skrzyń smalcu. Poszkodowana jest firma Woremann.

— Nosacznie uznano za wyjętą w zagrodach: Fr. Szymkowiaka w Lubońcu i Piotra Kasprzaka w Brodowie. (ak)

— W Marjanowie pod środą pobogosławiono związek małżeński pp. Marjana i Heleny Walkowiaków.

— Z więzienia w Targowej Górze w pow. średzkim zbiegł niej. Jan Rogacki, pochodzący ze Środy. Ukrywał się w Pławcach, skąd przyszedł do Środy i tu został ujęty przez policję i nanow osadzony w areszcie. (ak)

— * **UJŚCIE.** Wiadomością o ślubie 85-letniego starca Walentego Górnego z Ujścia, zainteresowały się nawet pisma zagraniczne. P. Walenty obchodził z swą zmarłą żoną zielone, srebrne, złote i diamentowe gody małżeńskie, a obecnie rozpoczął na nowo „na zielono”. Przedsiębiorczy starzec rokuje nadzieje, że ze swą drugą młodą żoną obchodzić będzie raz jeszcze srebrne gody małżeńskie.

— * **WAGROWIEC.** Z okazji „święta młodzieży” wystawiło miejscowe KSM utwór sceniczny pt. „Wenancjus”. Słow wstępne wygłosi sekretarz koła p. Lichociński. Impreza cieszyła się wielkim powodzeniem.

— Kat. Stowarzyszenie Kobiet (dawniej Czytelnia Kobiet) obchodziło 25-lecie swego istnienia. Po nabożeństwie odbyło się zebranie jubileuszowe. Zebranie zagała p. drowa M. Kulifiska i naszkicowała pokrótce historię założenia organizacji. Obszerne i treściwe sprawozdanie z działalności stowarzyszenia odczytała sekretarka p. St. Maryńska, poczem odczytano życzenia złożone towarzystwu przez J. B. ks. bisk. Laubitza i wreczono dyplomy członkiniom założycielkom. Delegatka Zarządu Okr. p. Kubička wygłosiła na zakończenie referat o roli kobiety w wychowaniu przyszłych pokoleń.

— Dokonano otwarcia biblioteki T. C. L. w Łeknie. Biblioteka mieści się w wikarjacie i zawiera 100 tomów. (wi)

„Ananaski”
„Kwiat Wiśni”

WEDLA

pyśne karmelki nadziewane — zachwycają wszystkich.

— * **WRZEŚNIA.** W niedzielę rozegrany został mecz bokserski między Klubem Sportowym Harcerzy „Mogilno” a miejscowym Tow. Gimn. „Sokol”. Ogólnie stoczono 7 walk, w tem jedna towarzyska. Ogólny wynik meczu brzmiał 10:4 na korzyść harcerzy.

— Kolo Kobiece LOPP urządziła dnia 25 bm. w salach hotelu Polskiego o bardzo urozmaiconym programie „Rewjé-Dancing”. Początek o godz. 20.

— Robotnik Walerjan Leszmański z Sokolowa-Osiedle, pow. Września, odkrył w sobie talent „pisarski” i przyszedł do przekonania, że pisanie podań i wniosków znacznie więcej popłaca, niż skromna praca robotnika. Pisał on m. in. niej. Stanisławowi Gadzińskiemu z Marzenina pow. Września, podanie do niemieckich władz ubezpieczeniowych o przyznanie renty górniczej. Na skutek starań Gadzińskiego otrzymał rentę w kwocie 150 zł, z których za starania i pisanie wniosku wypłacił Leszmańskiemu 60 zł. L. zażądał zapłaty 100 zł. Ponieważ ze zrozumiałych względów nie mógł takiej zawrotnej sumy otrzymać od biednego górnika, zatrzymał jako zastaw wszelkie dokumenty dotyczące tej sprawy. Obecnie sprawa ta znajduje się na wokandzie sądu, gdyż Gadziński wskutek braku odp. dokumentów nie mógł robić odwołania i stracił prawo do renty.

— Zamieszkała u swej zameżnej córki p. Banasiakowej w Zawodzu, pod Wrześnią, Agnieszka Strateńska lat 62 zdradzała od dłuższego czasu chorobę umysłową. Chora wydalila się niepostrzeżenie w nocy z domu. Skoro zauważono brak Strateńskiej, zaalarmowano wszystkich sąsiadów i wszczęto poszukiwania. Wrześciane znaleźli martwe zwłoki w studni. (rw)

— * **ZBASZYN.** Onegdaj odbył się pogrzeb obywatela jugosłowiańskiego śp. Radej Hinka zmarłego w czasie podróży na stacji Zbaszyn. Pogrzebem oraz całym pozostawionym majątkiem po zmarłym zajął się konsul królestwa jugosłowiańskiego z Poznania. Pogrzeb odbył się na cmentarzu parafjalnym w Zbaszynie.

— Do mieszkania nauczyciela p. Edmunda Anweillera w Jastrzębku Starym włamali się złodzieje i zabrali większą ilość bielizny i odzieży wartości około 700 zł. Natychmiastowe śledztwo doprowadziło do ujęcia sprawców i odebrania im łupu. Sprawcami zajęła się policja.

— Funkcje oglądacza zwierząt i mięsa po zmarłym Edwardzie Breitkreutz z Przemętu powierzył starosta powiatowy aż do odwołania Walentemu Kaczmarkowi z Kaszczoru.

— W tych dniach z przyczyn dotąd nieustwierdzonych powstał pożar w zabudowaniach gospodarza p. Boka w Jablonnie. Pastwą pomieniła padła stodoła, szopa napelniona tegorocznym zbożem oraz maszyny.

— Nieszczęśliwemu wypadkowi uległ robotnik dominialny, niej. Kirsztan, z maj. Grońska. Kirsztan jechał wozem naładowanym mierzwą i w pewnym momencie spadł z wozu tak nieszczęśliwie, że dostał się pod koła, które przeszły mu przez piers i ręce. W stanie nieprzytomnym odstawiono go do domu, gdzie pierwszej pomocy udzielił nieszczęśliwemu przybyły lekarz. Stan Kirsztana jest bardzo poważny.

— Ponieważ coraz częściej pojawiają się różni fałszywi kontrolerzy, którzy podają się za urzędników Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu, zabierając karty kwitowe i kasując różne kwoty tytułem zaległych składek inwalidzkich itp., przestrzega się zainteresowanych przed wyzkisem tytułem fałszywych kontrolerów. Kontroler winien każdorazowo okazać się legitymacją służbową i dowodem osobistym. O pojawieniu się fałszywego kontrolera, należy niezwłocznie zawiadomić odpowiednie władze. (zb)

— * **ZERKÓW.** W zesłym tygodniu zauważono w kościele filij. parafii Brzostków w Lgowie włamanie do grobowca rodzinnego hrabiów Ostroróg-Gorzyńskich. Włamanie zgłoszono na posterunku policji; w Zerkowie, która stwierdziła rozbić jedną z trumien. Czy z grobowca coś wykradziono, nie można narazie stwierdzić. Za sprawcami włamania wszczęto energiczne śledztwo. (ż)

— * **ZNIN.** Przed sądem grodzkim toczyła się rozprawa przeciwko niej. Splawskiemu, który w brutalny sposób napadł na członka S. N. p. Smorowskiego Edmunda, uderzając go szklanką z piwem, przez co Smorowski odniósł szereg ran cieżkich na twarzy tak, iż dłuższy czas przebywał pod opieką lekarską. Całe to zajście rozegrało się po zebraniu N. P. R-u w lokalu p. Kausa. Wyrokim sądu Splawski został skazany na dwa miesiące więzienia, z warunkowym zawieszeniem oraz ponoszenie kosztów.

— Srebrne gody małżeńskie obchodzili małżonkowie Wincentostwo Łaczyńscy w Komradowie.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 20 b. m. wywieszone następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Rob. Stefan Wystraszewski i Kazimiera Olszewska, oboje w Żegrzu, pow. poznań; rzeźnik Maksymilian Kienitz i właśc. składu rzeźn. Joanna Krzyżanśka; fryzj. Leon Rynkowski i rob. Irena Zielińcówna; drukarz Marjan Zielenacki i Joanna Mazurek; rob. Stanisław Jakubowicz i Wacława Tomińska.

Zgony:

Dnia 20 listopada 1936 r. zapisano następujące zgony: Jan Weber, 4 mies. 24 dn.; Bronisław Kordylewski, mistrz rzeźnicki, 57 lat; Gabriel Podwratasiewicz, rolnik, 36 lat; Antonina Kotlińska, z domu Szajkowska, wdowa, 78 lat; Teresa Witkowska, bez zawodu, 26 lat; Marjan Bączek, robotnik, 22 lat; Marja Bernstajn, 2 godz.; Marianna Skrzypczakowa z domu Kurusówna, 58 lat.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Próby ożywienia ruchu inwestycyjnego

Czynnik rządowy podjęły ostatnio próby ożywienia ruchu inwestycyjnego przy pomocy 1) amerykańskich kapitałów zablokowanych na kontach specjalnych w Banku Polskim oraz 2) drogą przyznania ulg inwestycyjnych kresom wschodnim.

Co do pierwszej sprawy, należy przypomnieć, że w czerwcu r. b. — za pośrednictwem prof. A. Krzyżanowskiego — rząd polski ogłosił deklarację, iż — z uwagi na obecne położenie finansowe — widzi się zmuszony zawiesić transfer obsługi swych pożyczek zagranicznych; sumy przekazywane dotychczas z tego tytułu zagranicę, od czerwca b. r. są deponowane w Banku Polskim na specjalnych rachunkach. Odnośne sumy nie mogą być przekazywane zagranicę, mogą być natomiast obracane bądź na sfinansowanie eksportu z Polski, bądź też za zainwestowanie w Polsce.

Jak dotychczas, zarządzenie to nie spowodowało ożywienia wywozu do Stanów Zjednoczonych, ani też nie skłoniło kapitalistów zagranicznych do poczynienia inwestycji na terytorium polskim, mimo, że przymusowe te wkłady nie są przez Bank Polski oprocentowywane. Obecnie wyjechał do Nowego Jorku prof. A. Krzyżanowski z zamiarem wyjaśnienia intencji, jakie kierują kapitalistami amerykańskimi. Zdaje się, że profesor-argonauta (takim mianem ochrzczono w prasie warszawskiej znanego ekonomistę krakowskiego) dąży będzie do spowodowania Amerykan do reinwestowania zablokowanych kapitałów np. w budownictwie, które daje stałe dochody — w przeciwieństwie do bezprocentowych lokat przymusowych w Banku Polskim.

Co do drugiej sprawy — ulg dla kresów wschodnich — przypomnieć należy głośną przed paroma tygodniami polemikę w sprawie ulg podatkowych dla inwestycji przemysłowych. W trakcie tej dyskusji tyle podniesiono argumentów przeciwko ulgom generalnym (a tembardziej indywidualnym), że m-stwo skarbu — jak chodzą słuchy — zniechęciło się i zawiesiło prace, jakie na ten temat podjęto. Równocześnie zaprzestano badań nad możliwością ograniczenia ulg przysługujących ruchowi budowlanemu. (Te ostatnią wiadomość powitają koła zainteresowane z żywym zapewne zadowoleniem!)

Krótkie informacje gospodarcze

— Komisja dewizowa wydała okólnik, dotyczący składów konsegnacyjnych. Okólnik normuje szczegółowo obroty dewizowe składów konsegnacyjnych.

— W tych dniach odbyło się poświęcenie nowej eksploatowanej miejscowej reżeni w Plocku, produkującej szynki w puszkach na eksport do Ameryki.

— W Tustanowicach uruchomiono nową fabrykę gazoliny o zdolności wytwórczej 21 cystern gazoliny miesięcznie.

— Do portu gdańskiego przywieziono drogą morską w październiku 49.637,3 tonn towarów wobec 56.181,3 t. w wrześniu i 87.556,7 t. w październiku r. ub., wywieziono zaś 448.898,4 t. wobec 443.390,2 t. w wrześniu b. r. i 425.752,9 t. w październiku w r. ub.

— Pod Chalupami na Helu urząd morski wybudował tam, która zabezpiecza najwyższy odcinek półwyspu helskiego, posiadający zaledwie 100 metrów szerokości. Takie same prace podjęto około zabezpieczenia brzegu pod Kuźnica.

— Sejm litewski uchwalił ustawę o nowej pożyczce wewnętrznej w wysokości 15 miljon. litów.

— Prowadzone w Rydze w związku z obniżeniem kursu lata rokowania clearingowe estońsko-łotewskie zostały przerwane.

— Zakłady czeskie Skoda postanowiły zwiększyć kapitał akcyjny z 200 do 220 mil. koron (według wartości nominalnej). Zatem wypuszczonych zostanie 62.500 akcji w nominalne 320 koron przy kursie 550 koron za sztukę.

— W dniu 16 b. m. rozpoczęły się w Budapeszcie rokowania handlowe węgiersko-czechosłowackie, mające na celu rozszerzenie układów handlowych, zawartych w r. 1935, oraz ustalenie rozmiarów wymiany w r. 1937.

— Budżet szwajcarskich kolei związkowych na r. 1937 zamyka się deficytem 79 milionów franków.

— Na nową 3 proc. pożyczkę państwową w kwocie 50 mil. guldenów holenderskich, włożoną w tych dniach do subskrypcji, a stanowiącą połowę całkowitej pożyczki w kwocie 100 milionów guldenów (połowa pożyczki została pokryta już dawniej przez banki), wpłynęły zapisy w wysokości 338 mil. guldenów. Tak więc pożyczka ta została przedsubskrybowana przeszło sześciokrotnie.

— W okresie od dnia 1 do 12 kwietnia 1937 r. odbędzie się w Nantes II Targi Zachodnie, obejmujące przedewszystkiem produkcję rolniczą tego regionu.

— W Pittsburgu powstała Polska Izba Handlowa (Polish Chamber of Commerce) jako oddział Federacji Zrzeszeń Kupieckich w Cleveland.

Zamiast ulg inwestycyjnych dla całego państwa rozważa się obecnie możliwość wprowadzenia takichże ulg dla samych tylko kresów wschodnich. Wychodząc z założenia, że kwestja ulg podatkowych dla inwestycji przemysłowych na tym ograniczonym obszarze nie wywoła zastrzeżeń, które posyłały się dość licznie podczas dyskusji nad projektem co do ulg inwestycyj-

nych dla całego kraju, chce rząd już wkrótce złożyć Sejmowi projekt ustawy, przewidzianej jako pomoc dla kresów wschodnich.

Opinia publiczna Polski zachodniej powinna z dużą uwagą śledzić przebieg nadchodzących wydarzeń, bacząc na to, aby ulgi dla t. zw. „Polski B“ nie zaszkodziły interesom „Polski A“. Podnosić poziom gospodarstwa wschodnio-polskiego — owszem! Ale nie obniżać poziomu gospodarstwa zachodnio-polskiego!

KRONIKA GOSPODARCZA

Kupiectwo pomorskie w obronie handlu chrześcijańskiego

Ostatni roczny walny zjazd delegatów Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu, który się odbył w Tczewie w dniu 15 listopada br., wysunął m. in. następujące postulaty w sprawie obrony interesów handlu chrześcijańskiego:

- 1) Celem wyrugowania straganiarskiego handlu żydowskiego z jarmarków i targów — Towarzystwa Związkowe winny wykupywać wszystkie stoiska i odstępować je chrześcijanom.
- 2) Jarmarki i targi urządzać należy tylko w soboty.
- 3) Kupiec - chrześcijanin winien przy zakupowaniu towaru omijać źródła żydow-

Z KRAJU

(k) **Ruch w spółkach akcyjnych.** W III kwartale r. b. założono ogółem 2 nowe spółki akcyjne o łącznym kapitale 600.000 zł, gdy w odpowiednim okresie poprzedniego roku 1 spółkę z kapitałem 1,5 milj. zł. Równocześnie powiększono kapitał zakładowy przeważnie drogą subskrypcji w 1 spółce akcyjnej o łączną sumę 0,3 milionów złotych, gdy w III kwartale 1935 r. w 7 spółkach akcyjnych o łączną sumę 15,5 milionów zł. W III kwartale r. b. zmniejszono kapitał zakładowy w trzech spółkach akcyjnych o łączną sumę 600.000 zł, gdy w III kwartale 1935 r. w jednej spółce o 500.000 zł.

(k) **Komunikacja morską między Polską i Gwatemalą.** Najdogodniejszą trasą dla towarów polskich przy eksporcie do Gwatemali jest kierowanie przesyłek z Gdyni okrętami linii Gdynia — Ameryka do Nowego Jorku, a następnie przeladowanie w Nowym Jorku na okręty linii United Fruit Company, która utrzymuje regularną komunikację raz na tydzień między Nowym Jorkiem i portem północno-wschodnim Gwatemali — Puerto Barrios. Statki te są wyposażone w chłodnię i zawijają również do portów Hondurasu. Podróż między Nowym Jorkiem i Puerto Barrios trwa 6 dni. Należy zaznaczyć, że Polska Agencja Morska w Gdyni ma agenturę linii United Fruit Company. Droga przez Kanał Panamski jest nie tylko znacznie dłuższa, ale wymaga przeladunku w strefie tropikalnej w Panamie, przez co towary ulegają często zepsuciu.

(k) **Spółdzielnie związkowe w 1934 r.** Statystyka spółdzielni związkowych za r. 1934, ogłoszona w „Spółności Pracy“, wykazuje, że z końcem 1934 r. było ogółem 11.101 spółdzielni związkowych z liczbą członków 2.565.718. Najliczniejszą grupę stanowią rolnicy — bo około 70 proc. ogółu członków. Z kolei następują urzędnicy, robotnicy, kupcy i przemysłowcy, rzemieślnicy i inni. Polskich spółdzielni jest 6.352, ukraińskich i ruskich 3.092, niemieckich 868, żydowskich 789. Biorąc pod uwagę typy spółdzielni, należy stwierdzić, że najwięcej jest spółdzielni kredytowych — 5.153, następnie spożywczych (wiejskich i miejskich) — 3.842, mleczarskich — 1.167, rolniczo-handlowych — 344, spółdzielni mieszkaniowych i mieszkaniowo-budowlanych — 214, innych — 381. Suma bilansowa wszystkich spółdzielni (10.812 uwzględnionych) wynosi 1.026.601 tys. zł, z czego na fundusze własne przypada 216.663 tys. zł, redukcyjne — 45.158 tys. zł, obce — 764.780 tys. zł (w tem 265.790 tys. zł wkładów oszczędnościowych).

Z ZAGRANICY

(z) **Ołbrzymi wzrost zatrudnienia w Niemczech.** Niemiecki instytut badania koniunktur gospodarczych stwierdza, że na początku października r. b. zatrudnionych było na terenie całej Rzeszy około 18 milionów robotników i pracowników umysłowych. Jeśli doliczyć do tego siłę zbrojną i bataliony pracy, skontaktować można, że liczba osób, posiadających pracę i zajęcie w Niemczech jest wyższa niż w latach wysokiej koniunktury 1928/1929. Według ostatnich obliczeń, liczba bezrobotnych na terenie Rzeszy wynosi obecnie jeszcze około 300.000 osób.

(z) **Zamknięcie subskrypcji nowej pożyczki angielskiej.** Subskrypcja nowej pożyczki angielskiej, oprocentowanej na 2½ proc., rozpoczęta dnia 19 bm. o g. 9 rano, zamknięta została o godz. 11 min. 15. Narazie brak szczegółów co do wysokości subskrybowanej sumy; należy przypomnieć, że pożyczka wyemitowana została na nominalną sumę 100 milionów funtów,

Polityka cen lasów państwowych

Dyrekcja naczelna lasów państwowych, komunikuje:

Zakończony został zjazd dyrektorów lasów państwowych, na którym m. in. omówione zostały zasady polityki cen i sprzedaży drewna na bieżący rok gospodarczy. Sytuacja na światowym rynku drzewnym uległa niewątpliwie poprawie, np. tarcica sosnowa zwykła około 43 proc. cifa porty angielskie w porównaniu z rokiem zeszłym. Kształtowanie się cen światowych ma decydujące znaczenie dla sytuacji wewnętrznej rynku drzewnego, wyrażającej się również wzrostem cen i zapotrzebowania.

Lasy państwowe, jakkolwiek stanowią w produkcji i podaży drewna czynnik bardzo poważny, nie mogą decydować jednostronnie o kształtowaniu się cen, mogą natomiast jako najważniejszy producent drewna w kraju odgrywać rolę czynnika przeciwdziałającego niezdrowym tendencjom spekulacyjnym.

W myśl tak pojętej roli lasów państwowych, zgodnie z polityką rządu, niedopuszczającą do nieusprawiedliwionego gospodarstwa podnoszenia cen, lasy państwowe nie wywołują zwyżki cen drewna, lecz śledząc rozwój koniunktury idą za tą zwyżką, przystosowując się do stanu faktycznego. Dla zapewnienia racjonalnego pokrycia zapotrzebowania, lasy państwowe dostarczać będą surowca dla tartaków własnych, na potrzeby ludności miejscowej oraz dla prywatnego przemysłu tartaczno-

Tartaki prywatne korzystają będą, jak dotychczas, w granicach potrzeb z kredytów za odpowiednim zabezpieczeniem. Pośrednicy natomiast z kredytu korzystać nie będą, czem ograniczone zostaną możliwości spekulacji, mogącej zdezorganizować rynek.

Wreszcie, dla zapewnienia ludności rolniczej zaopatrzenia w drewno potrzebne dla budownictwa wiejskiego i drobnych potrzeb rolniczych, dyrekcja naczelna lasów państwowych zaleca zwiększenie wykorzystania użytku z masy pozyskiwanego drewna nawet gorszej jakości. Drewno takie będzie mogło być sprzedawane po cenach znacznie niższych od drewna normalnej jakości.

Analogicznie z drewnem użytkowym, licząc się z niską zdolnością nabywców ludności wiejskiej, polecono umożliwienie zaopatrywania się w tańszy opał, jak gałęzie, trzebionka, karpina, nie podwyższając cen za te sortymenty.

Z danych omówionych na konferencji wynika, że drewno, jakie lasy prywatne postawiły do dyspozycji na rynku, już obecnie dostało się w przeważnej części do rąk pośredników, co odbija się ujemnie na zaopatrzeniu zakładów przemysłowych i sprzyja spekulacji oraz srubowaniu cen ponad normy, usprawiedliwione koniunkturą.

Poszukiwany współnik z kapitałem 5 tys. zł. do założenia hurtowni butelek medycinalnych. W okolicach, gdzie ma istnieć hurtownia jest tylko konkurencja żydowska.

Natychmiast potrzebny skład futer do dużego miasta b. Kongresówki. Powodzenie interesu zapewnione, gdyż byłby bez konkurencji.

W b. Kongresówce jest do przejęcia pierwszorzędnie prosperujące przedsiębiorstwo budowlane — do objęcia potrzeba 5.000 zł, tamże można przejąć jedyny polski dobrze zaprowadzony warsztat szklarski oraz tartak bez konkurencji.

Poszukiwany kierownik z kapitałem 10 tys. zł. do spółdzielni stolarsko-budowlanej w mieście powiatowym woj. łwowskiego.

W Kowlu można wydzierżawić skład nafty, benzyny i smarów. Na miejscu tylko jedna firma konkurencyjna — żydowska. Wymagany kapitał 10.000 zł.

W Kongresówce jest do objęcia olejarnia z zapędem i urządzeniem elektrycznym.

W Lubelszczyźnie potrzebny lekarz-dentysta. Dla dobrego fachowca duża praktyka zapewniona.

Znajdą dobrą egzystencję cholewkarze, czapnicy, zegarmistrzowie.

Jest do przejęcia na Wołyniu piekarnia wraz z domem i urządzeniem piekarskim oraz budynkiem gospodarczym za cenę 8 tys. złotych.

Potrzebne są składy ryb i konserw, mebli, skór.

W mieście na Podkarpaciu, licząc około 15.000 mieszk., (węzeł kolejowy, ludność bogata, wielkie tygodniowe jarmarki) potrzebny jest sklep tekstylny.

W osadzie pow. wieluńskiego liczącej 2.000 mieszkańców jest 10 jatek żydowskich — niema ani jednego rzeźnika Polaka z mięsem wołowym, o którego ludność miejscowa stale się dopomina. Potrzebna jest hurtownia kolonialna, brak również czapnika.

Informacji w powyższych sprawach udziela Związek Polski w Poznaniu przy ul. Pocztowej 27 m. 1. Petentów zgłaszających się po informacje listownie uprasza się o załączenie znaczków pocztowych na odpowiedź. Posadami Związek Polski nie rozporządza.

Chleb dla Polaków

W mieście 80.000 mieszk. w b. Kongresówce jest wolny lokal na sklep. Potrzebny jest tam skład mebli oraz konfekcji dla włocian.

Jest do przejęcia księgarnia i skład papieru w mieście n/Wisła. Do objęcia potrzeba 2.400 zł. Bardzo silne poparcie miejscowego społeczeństwa.

Potrzebny śpiesznie dentysta (stka) do miasta na Kujawach. Obecnie są tam tylko dwie Żydówki. Powodzenie pewne.

Hurtownia i detaliczny skład szkła okiennego na Kresach, jedyna na województwo poszukuje współnika-fachowca z kapitałem 10.000 zł.

Poszukiwany współnik z kapitałem 15 tys. zł. do doskonale prosperującego browaru w woj. łódzkim. Właściciel sam nie może prowadzić przedsiębiorstwa z powodu podeszłego wieku.

Zasobny blawatnik może się osiedlić w mieście woj. krakowskiego. Obok składu blawatów pożądanym dział swetrów i ciepłych rzeczy. Lokal do wynajęcia o dwóch oknach — dzierżawa 30 zł miesięcznie. Sprawa bardzo pilna — egzystencja zapewniona.

Z ŻYCIA KOBIET

Klaudyna Potocka

(1836 — 1936)

Udział kobiet w Powstaniu Listopadowym stworzył piękną kartę w dziejach kobiecej polskiej. Ilek imion opromienionych poświęceniem, ofiarą krwi i mienia. Wśród nich promienieje Klaudyna z Działyńskich Potocka, jedna z najpiękniejszych postaci kobiecych Powstania 1831 roku.

W roku bieżącym przypadła stułetnia rocznica jej śmierci.

Imię jej otoczone było czią jeszcze za życia. Szlachetna jej postać niezwykle na współczesnych robiła wrażenie. Ta kobieta — pisze Mickiewicz — godzi z rodzajem ludzkim i może „natchnąć znowu wiarę w cnotę i dobroć na ziemi”. Pol podnosi, że z niezachwianą stałością, mocą bohaterkiej duszy i charakteru łączyła słodycz, cierpliwość i pokorę siostry miłosierdzia. Pod świeżym wrażeniem śmierci do Mickiewicza pisał Odyniec: „nikogo oprócz Ciebie nie widziałem tak wysoko wzniesionego nad ludzi i tak świętym”. Hoffmanowa sławi ją, jako wzór miłości bliźniego.

Taką też, pełną patriotycznego żaru, poświęcenia i ofiary ukazuje się nam w świetle swych listów, pisanych w okresie Powstania Listopadowego. Na wieść bowiem o Powstaniu pospieszyła Klaudyna do Warszawy, nietylko, żeby być bliżej męża walczącego w szeregach powstańczych, lecz żeby pielęgnować rannych i pełnić dzieło wielkiego miłosierdzia. Kiedy w obozie pod Jędrzejowem, gdzie znajdował się pułk jazdy poznańskiej, wybuchał cholera, Klaudyna nieustraszona pielęgnowała chorych z największym poświęceniem. Spieszyła wszędzie, gdzie chorzy i ranni wzywali pomocy.

W listach do matki mężowskiej, hrabiny Konstancji Raczyńskiej, dzieli się troskami i radościami przepełniającymi jej serce. Tych trosk jest więcej, niż radości. Po bitwie pod Ostrołęką pisze z dumą o mężu, że krew moskiewska poczerwieniła jego szablę, że czapkę miał na wylot poszarpaną cięciem pałasza, że w tych ostatnich dwóch tygodniach przeszedł przez wszystkie trudy, biedy i zaszczyty walki o niepodległość. Biedna matko — dodaje — dziękuj Bogu, który ci go zachował, kochaj wszystkie dzieci twoje i naszą nieszczęśliwą Ojczyznę.

Kiedy Powstanie chyli się ku upadkowi i cios pada za ciosem, pisze: „rozpaczać nie wolno — cześć Polski

ocaloną została”.

Po upadku Powstania Klaudyna wraca do Wielkopolski, lecz zaledwie stanęła w Poznańskim otrzymała od rządu pruskiego nakaz opuszczenia Wielkopolski w przeciągu czterdziestu ośmiu godzin. Zaczęła się tulaczka bolesna, bo tęskni za rodzinnymi stronami, za Konarzewem i Trzebawiem i serce jej boleje nad tragedją wygnanców. Osiedla w Dreźnie. W liście z ostatniego grudnia 1831 roku pisze:

Jest tu mnóstwo powstańców, pełno ludzi jednych przekonań, wszystko to wygnane, prześladowane, zrujnowane a zapominające o tych wszystkich niedolach... z radości zupełnie poświęcenia się dla Ojczyzny i w nadziei, że się ta Ojczyzna podniesie. Nasi biedacy są w okropnym położeniu. Jakże tu nie żyć nad dochody! Później oszczędzać będziemy. Nie mam zresztą żadnych osobistych wydatków do wyrzucenia sobie, a przecież tylko fantazje rujnują, nigdy jałmużny udzielane drugim.

Na wygnaniu też rozpoczyna Klaudyna drugi okres dobroczynnej swej działalności. Staje się „aniołem emigracji”. Oddaje jej mienie i siły. Sił tych coraz mniej. Osłabiona sama, najtroskliwszą opieką otacza Stefana Garczyńskiego, łagodzi ostatnio jego

chwile i na jej rękach poeta umiera. Lecz życie ofiarne ponad miarę wyczerpuje i życie Klaudji zaczyna gnać. Daremnie szuka ratunku w zdrowym powietrzu Szwajcarii. Śmierć nieublagana cyzha i zabiera ją dnia 8 czerwca 1836 roku. Zmarła w Genewie. Zwłoki spoczęły na cmentarzu genewskim, skąd przewieziono je do Paryża i złożono w grobowcu generała Zamajskiego w Montmorancy. Serce zabalsamowane wróciło do Polski.

Żal pozostawiła po sobie głęboki. Zwłaszcza wśród emigracji. Noszono pierścionki z napisem: Klaudyno, módl się za nami! W dwadzieściakilka lat po jej śmierci grono patriotycznych Lwowian obróło ją za patronkę i Klaudynki wstawiły się swą służbą patriotyczną w Powstaniu 1863 roku.

Pamięć Klaudji była zawsze żywa. Nić tej tradycji podjęło świeżo gimnazjum państwowe im. Klaudyny Potockiej w Poznaniu.

Żyła krótko. Urodzona 1802 roku w Kórniku, jako córka wojewody Ksawerego Działyńskiego i Justyny z Dzieńduszyckich, rosła w pięknych tradycjach zasłużonej rodziny wielkopolskiej. Młodo poślubiła hr. Bernarda Potockiego, syna, sławnego podróżnika Jana Potockiego i hr. Konstancji Raczyńskiej, z pierwszego małżeństwa Potockiej. Życie poświęcała sprawie narodowej. Kórnik, gniazdo rodzinne, ze czią przechowuje po niej pamiątki.

ANIELA KOEHLERÓWNA.

Koło Pań przy T. C. L.

Z okazji przypadającej w bieżącym miesiącu dwuletniej rocznicy powstania Koła Pań przy T. C. L. poświęcam tych słów kilka, gdyż warto się zapoznać z jego owocną działalnością.

Ruchliwe Koło Pań odbyło w styczniu swoje pierwsze walne zebranie, na którym sekretarka p. dyrektorowa Pilatowska przedstawiła sprawozdanie z jego wydajnej działalności. Zarząd pozostał w tym samym składzie z przewodniczącą p. mecenasową Szeibową na czele. Z łona Zarządu wyłoniła się myśl utworzenia niektórych sekcji. Utworzono więc sekcję referatową, imprezową, propagandową i opiekę nad czytelniami, do których wybrano panie z pośród członkiń. Wykłady odbywają się na różne tematy: z dziedziny oświatowej, religijno-moralnej, wychowawczej, społecznej itp.

Koło Pań więc — jak widzimy — pracuje nietylko w jednym kierunku,

lecz działa na polu kulturalno-oświatowym, religijno-moralnym, wychowawczym itd., jednakoż jako najważniejszy cel wytknęło sobie zakładanie bibliotek i czyteln dla młodzieży, resp. współdziałanie z centralą w tym kierunku. Ze zaś bez środków materialnych nie sprosta się żadnemu najidealniejszemu zadaniu, Koło Pań w celu zasilenia swych funduszy urządza różne imprezy — jak corocznie opłatek w Bazarze, podwieczorek z tańcami i własnym bufetem, wykupuje bilety do opery i kina, bierze udział w kweście 3 maja i inne.

W pierwszym roku swej działalności udało się Kołu Pań założyć pierwszą bibliotekę dla młodzieży, która została otwarta i poświęcone 11 października ub. roku przy al. Marcinkowskiego 7. Koszta — powstałe stąd — są duże, wynoszące 8 tys. złotych, a fundusze na ich pokrycie szczupłe, to też Koło

Pań musi starać się o fundusze, gdyż opłaty od dzieci korzystających z biblioteki są minimalne. Znaczna liczba niezamożnych czytelników korzysta z czyteln bezpłatnie na podstawie zaświadczenia kierownictwa szkół. Bardzo często przychodzą dzieci tak biedne, że nawet wszelkie poświadczenia są zbyteczne.

Koło Pań w dalszym ciągu pracować będzie nad biblioteką i wraz z Centralą dążyć do zakładania dalszych bibliotek dla młodzieży, okazuje się bowiem, że jest to wielką potrzebą, gdyż nadmierna wprost frekwencja młodzieży w czyteln świadczy o wielkim zainteresowaniu się książką. Dzieci również interesują się urządzeniem obchodów — z własnej inicjatywy — i wspierane radą i czynem Koła Pań pracują z całym zapałem. W roku bieżącym młodzież urządziła w czyteln obchód 3 maja, obecnie przygotowała uroczystość w dniu niepodległości 11 b. m. Koło Pań między innymi projektuje założenie biblioteki dla młodzieży na Łazarzu.

Poza tem Panie z Koła urządziły obchód gwiazdowy, którego główną atrakcją była choinka przybrana kolorowymi żarówkami, przy której w czyteln odbywało się śpiewanie kolend, fektownie też wyglądało oświetlenie stołów elektrycznymi lampkami w kształcie grzybków. Kompletu oświetleniowego na cały okres świąteczny dostarczyły panie: dyr. Pilatowska, Kokeli i Gerstenkornowa.

Dążeniem jednakże nietylko Koła Pań, lecz i całego społeczeństwa powinno być zaspokojenie tego kulturalno-szlachetnego głodu naszej dziatwy polskiej w sposób zdrowy i pożyteczny. Przyczynić się może do tego każdy członek społeczeństwa, składając choćby najmniejszy datek na T. C. L.

Tyle choć w streszczeniu dla wyrobienia sobie poglądu na całokształt działalności ruchliwego Koła Pań przy T. C. L. u.

LUCJA RYDLEWSKA

KINO METROPOLIS

W NIEDZIELĘ, 22 bm. o godz. 3 popoł. ARCYDZIEŁO które wzbudziło

SENSACJĘ na całym świecie!

„SYN KING KONGA“

W rol. gł. ROBERT ARMSTRONG

Zawrotne tempo akcji i niesamowite sceny zadziwiają i oszalamają widza!

ROZMACH ŻYWIÓŁ POTĘGA

ng 19805 Bilety od 25 groszy

Zaszczytne miłosierdzie

Panna Małgorzata miała opinię osoby inteligentnej, doskonalej pracowniczki, podpory firmy, w której od lat ośmiu działała, — będąc poprzednio zatrudnioną przez lat pięć w pokrewnej instytucji na prowincji. Razem lat trzynastcie solidnej i odpowiedzialnej roboty. — Ale panna Małgorzata nie miała szczęścia do trzynastki. Firma ogłosiła upadłość, a równocześnie znalazła się na bruku i panna Małgorzata.

Z początku nie brała tego tak tragicznie. Zalała przecież interesy sprężyste i uprzejmie dla setki interesentów, znano ją w różnych instytucjach, z którymi stara, szanowna firma miała kontakty handlowe, ludzie w mieście, nawet wysoko postawieni darzyli pannę Małgorzatę zaufaniem i życzliwością, sądziła więc, że nietrudno jej będzie znaleźć znów jakąś dobrą, odpowiadającą jej kwalifikacjom posadę.

I z dobrą myślą zaczęła wędrowkę swoją po różnych biurach. Ale nie bardzo jej się wiodło. Była kobietą i to nie młodą wcale, a przecież dotąd nie martwiło jej to nigdy.

Po kilku, bezowocnych tygodniach poszukiwania za pracą przypomniała sobie, że ma przecież kuzynkę ustosunkowaną w mieście, której oddała swego czasu szereg przysług i z którą łączyła ją wieloletnia, wypróbowana przyjaźń.

Wybrała się więc do pani Tadeuszowej i przedstawiła swoją sprawę prostoprostu, w kilku słowach, jako rzecz zwykłą, codzienną. — Kuzynka z początkiem wizyty bardzo serdeczna znała ochłodła widocznie. Nie bardzo

chciała słuchać o kłopotach życiowych panny Małgorzaty, wymówiła się pilnym zajęciem i rozmowę przerwała.

Po kilku dniach więc panna Małgorzata wybrała się ponownie, i to już z konkretnym projektem. Miała na oku pewną posadę, chodziło jej tylko o uzyskanie poleceń ze strony męża kuzynki.

Ale służąca pani Tadeuszowej oświadczyła jej, że dyrektorowa udała się właśnie na posiedzenie komitetu dla bezrobotnych, więc niech przyjdzie jutro. Gdy jednak nazajutrz zjawiała się znów w mieszkaniu powiedziano jej, że pani bierze właśnie udział w konferencji towarzystwa dla pomocy pozbawionych pracy inteligentów, a gdy wybrała się poraz trzeci, otrzymała wiadomość, że pani jest chora i przyjąć jej nie może.

Panna Małgorzata niepowodzenie swoje przypisywała wyłącznie nieszczęśliwemu zbiegowi okoliczności, a że sprawa projektowanej posady nagliła, zdecydowała się na napisanie listu z prośbą o pomoc.

Po kilku dniach nadszedł list od pani Tadeuszowej, niebardzo jasny, z którego jednak można było wyrozumieć, że dyrektorowa poleciła już na ową posadę pewną młodą panienkę, za którą wstawiała się inna, zaprzyjaźniona z nią dyrektorowa. Panna Małgorzata zwinęła więc list ze smutkiem i musiała uznać rzecz za zlikwidowaną.

Nie była jednak jeszcze na tyle zniechęcona, aby poddać się biernie losowi. Zrozumiała oczywiście, że dla niej, jako osoby już nieco starszej trudno będzie o dobrze płatne zajęcie.

Zdecydowała się więc szukać pracy skromniejszej, byle tylko zarobić tyle, aby utrzymać się na powierzchni życia.

Odczytując codziennie anonsy w gazetach, wywieszonych w gablotkach na ulicy znalazła między innymi wiadomość, że kuzynka jej, pani Tadeuszowa została wybrana przewodniczącą instytucji Tanich Kuchen, i że poszukuje właśnie odpowiedniego personelu.

Panna Małgorzata napisała wniosek o posadę kasjerki w tej instytucji i przesała pismo na ręce swojej krewnej. Po kilku dniach wybrała się do lokalu, wymienionego w gazecie.

W małym biurze, przylegającym do skromnej restauracyjki zastała panią Tadeuszową w gronie kilku innych dam komitetowych. Usłyszała wątek rozmowy:

— Och! Pani dyrektorowa jest opatrnością dla niezamożnej inteligencji naszego miasta. Tyle poświęcenia, tyle uczuć delikatnych kładzie pani do tej akcji!

Pani Tadeuszowa odpowiedziała skromnie:

— Mój Boże! Ja doskonale rozumiem położenie tych biedaków. Całym sercem służę im pomocą. Każdą wolną chwilę poświęcam pracy społecznej.

Panna Małgorzata uśmiechnęła się radośnie. Dumna była z tego, że jej kuzynka cieszy się takim uznaniem. Zapukała cicho, weszła. —

Ale pani Tadeuszowa skrzywiła się niechętnie na jej widok. — Odciągnęła ją na stronę i zaczęła szeptać nerwowo.

— Ależ moja droga! Jak ty możesz tu przychodzić! Te panie będą myślały, że ja proteguję moich krewnych. Za nic na świecie. Tobi mi popsulo dobrą opinię. Właśnie chcą mnie zapro-

nować na delegowaną do centrali. Zresztą posady tu niema. Wzięła ją siostrzenica mojej przyjaciółki. Nie można jej było odmówić.

I prędko usunęła pannę Małgorzatę za drzwi, oglądając się trwoźnie, czy nikt rozmowy tej nie posłyszał.

A później sprawy potoczyły się w tempie przyspieszonym. Panna Małgorzata wyprzedzała kilka skromnych mebelków, wyprzedzała lepszą garderobę, zastawiła zegarek w lombardzie. Napisała raz jeszcze list do kuzynki i otrzymała w odpowiedzi kilka bonów na bezpłatne obiady. Pani Tadeuszowa doniosła jej, że do domu zaprasza jej nie może, gdyż często przychodzą z wizytą klienci jej męża, więc taka, źle się prezentująca uboga krewna nie powinna z nimi zasiadać do stołu. I dodała jeszcze, że starej garderoby przesała jej nie może, bo wszystko oddała już do Caritasu.

Panna Małgorzata starała się więc odtąd zapomnieć o swojej rodzinie, a bony odesłała z powrotem dla „bezrobotnych”.

Na obiady zaprosił ją stary woźny firmy, który miał domek na przedmieściu. Doglądała mu wnuków, w czasie, gdy synowa wychodziła do magazynu na robotę.

I jeszcze panna Małgorzata znalazła sobie drobny zarobek u młodej księgowej, której pomagała zestawiać bilanse w godzinach pozastużbowych, miała więc jeszcze w co się ubrać i czem zapłacić nędzny pokój na stryżku. Tylko na kolację czasem nie starczyło.

Nie myślała jednak wówczas o tem, że kuzynka jej, pani Tadeuszowa urządza w tym czasie imprezy charytatywne i kwestuje z najpiękniejszym uśmiechem na rzecz ubogich. Wir.

Na marginesach książek

Na krawędzi

Książką pod powyższym tytułem, J. Wł. Grabskiego, kończy się cykl powieściowy, który autor rozpoczął przed kilku laty „Braćmi” i uzupełnił następnie „Kłamstwem”. „Nad krawędzią” podejmuje raz jeszcze rozpoczęty poprzednio wątek, wprowadza znane dobrze czytającej publiczności osoby, a, co najważniejsze, uzupełnia powieściowy przekrój współczesności obyczajowej młodego polskiego pokolenia nowym motywem, w tomach poprzednich zaznaczonym epizodycznie. Każdy bowiem z tych trzech tomów, jakkolwiek opowiada o tych samych osobach i w obrębie krótkiego względnie czasu, posiada inny zamiar artystyczny, inny motyw na pierwszy plan wysuwa. „Bracia” ukazywali warunki, wśród których ustalała się ogólna świadomość młodego, powojennego pokolenia polskiego, „Kłamstwo” mówiło o budzeniu się w tej młodzieży uświadomienia narodowego, „Na krawędzi” stwierdza przełom religijny w duszy najmłodszej Polski. Tak jest, religijny. Jakkolwiek bowiem fabuła powieści biegnie wśród sztafażu i akcesorjów najbardziej świeckich, jakkolwiek ze wszystkich trzech utworów cyklu ta ostatnia powieść najbardziej schodzi ku tematowi świeckim, a nawet lekkomyślnym — założeniem jej najistotniejszym jest właśnie problem religijny, problem stosunku człowieka do spraw ostatecznych.

Również przed rokiem pisałem na tem miejscu o „Kłamstwie”. Podaję ocenę bardzo dodatnią, podkreślając niezwykle temperament pisarski autora, oraz dokumentarność jego powieści. W stosunku do trzeciej części trylogii właściwy jest ten sam stosunek i taka sama ocena, jakkolwiek zmieniony został w niej układ elementów powieściowych. Zmienił się, stosownie do rozwoju fabuły, rozmach narracyjny, a wysunęła na pierwsze miejsce refleksja, ale pozostał w całej pełni dokument. W innym znaczeniu, niż w „Kłamstwie”, inaczej pojęty i czego innego dotyczący się, lecz tem niemniej dokument autentyczny, prawdziwy, prerażliwie dokładny.

Powiedziałbym, że ta nowa powieść Grabskiego jest auto-reportażem psychologicznym, tak się w niej czuje dążność do napisania prawdy autentycznej i przeżytej, troskę, aby dla ubocznych względów nie sfałszować zdobytych doświadczeń. Ramy powieści zamknięte zostały faktem wyjazdu bohatera do sanatorium dla gruźlików i chwilą cudownego wyzdrowienia ze śmiertelnej choroby, treść zaś rozgrywa się w sanatoriach, naprzód wiedeńskim, następnie w sanatorium dla chorób płucnych w Dawos.

Kto zna choć trochę współczesną literaturę, orientuje się dobrze, jakim tworzywem dla powieściopisarza - psychologa jest człowiek trawiony przez gruźlicę płuc, zamknięty w ciasnych warunkach życia sanatoryjnego. Specyficzne objawy choroby, skłonność do egzaltacji, przeczulenie, stan podgorączkowy, powodujący nadmierną wrażliwość — wszystko to sprawia, że suchotnik jest dla psychologa materiałem do badania szczególnie atrakcyjnym, możnaby powiedzieć objektem wprost laboratoryjnie dogodnym. Ko-

rzystano też z tych możliwości w ostatnich czasach bardzo obficie. Mann w słynnej „Czarodziejskiej Górze”, Klambund w licznych swych literackich introspekcjach, z polskich pisarzy Chromański w nowelach, listach z sana-

torjów szwajcarskich, oraz w drukowanych po czasopiśmie fragmentach nowej swej powieści „Szpital Czerwonego Krzyża”. W ostatnich czasach przybyła jeszcze jedna pozycja; w tomie nowel Andrzejewskiego „Drogi nieuniknione” znajduje się opowiadania z życia sanatorium zakopiańskiego p. t. „Ucieczka”. (Wspominam o tem tylko mimochodem, ponieważ o książce Andrzejewskiego pragnę napisać osobno.)

NOTATNIK

Palce listy!

W ostatnim zeszytce „Merkurjusza Polskiego” J. Babiński omawia dwa rozmnożone dziś typy wyrobników literackich, t. zw. „fryzjerów literackich” i t. zw. „lokajów literackich”. Pierwsi lubują się w plotkach, zwłaszcza pikantnych. Drugi lubią nadawczo podglądać swoich wielkich panów. Dla takiego lokaja jest rewelacją, że jego wielki pan tak samo je, pije i chodzi za stronę, jak on.

Czemsżę natomiast pośredniem pomiędzy fryzjerem i lokajem literackim jest p. Boy-Zeleński. „Obronowanie jest elegancką nazwą czynności, której z takim upodobaniem oddają się lokaje, czynności podglądania wielkich w sytuacjach „prywatnych”. Obronowanie polega na szperaniu po listach, podpatrywaniu sypialni przez dziurkę od klucza, obwachowaniu podwiązek. Nie wiem, jak tam kogo, ale znam wiele osób o nieco subtelniejszym smaku, których rodzaj literacki p. Boy'a doprowadza do mdłości. Ostatnie owoce twórczości tego literata z przedpokojem obracają się dokola sypialni. Sypialni króla Jana III i Marysienki. Bez cienia przesady powiadam, że lektura i nie tylko działa, jak emetyk, ale chyba tylko u potomka dziesięciu pokoleń lokajskich nie wywoła rumieńca na twarz. Kim trzeba być, aby znajdować satysfakcję w widoku wielkości bez kamizelki?

„Gminność p. Boy'a jest niewątpliwie wyższego rzędu. Jest to gminność doszczętnie pozbawiona zmysłu do odczucia już nie tylko wielkości, ale wprost przyzwyczajenia. P. Boy-Zeleński, gdy sięga do nawskroś prywatnych listów wielkiego człowieka, żaden instynkt, nawet najczulszym szepem nie dyktuje: nie rusz. Pomyśl, czy ten człowiek życzyłby sobie tego, aby odczytywał słowa, pisane dla jednej tylko osoby.

Niezwykły w literaturze polskiej fenomen, zwany Boy'em, spoufala się z Sobieskim na sposób prawdziwie lokajsko-fryzjerski. To spoufalenie odstrasza, mierzwi, mdli. — I pomyśleć, dla kogo to wszystko jest pisane. Wyobrazić sobie tę socjetę z IPS-u i Ziemiańskiej, tę tłuszcę giełdżarzy, kantorowiczów i kędzierzawych szengajstów. Oto, komu prezentuje się Sobieskiego w negliżu.

„Drzyście listy. Czytelnicy. Kto wie, komu wielkość pisana. Może niejedynemu w Wasz zdobył sławę u potomnych. Pamiętajcie więc, że zawsze i wszędzie może się znaleźć jakiś p. Boy, który po Waszej śmierci będzie przetrząsał Wasz koszyk do śmieci, grzebał się pod łóżkiem i obwachował, co napotka, aby polecieć z językiem do kuchni. Palce więc listy, Czytelnicy.”

Celowo sfałszowany Pasteur

Z okazji wyświetlanego w zeszłym miesiącu filmu p. t. „Pasteur” feljetonista „Tęczy”, p. Artemis, zwraca uwagę na ważny szczegół. Realizatorzy filmu zubożyli Pasteura wbrew prawdzie historycznej. Pasteur był wielkim uczonym, ale równocześnie był gorącym, praktykującym katolikiem. Był wzorem, był klasycznym przykładem świeckiego katolika, który stale i wytrwale utrzymywał najbliższy związek z Bogiem. Pasteur wyprzedził swój czas i w tej dziedzinie. Taką pobożność, czynną, aktywną, odważną i pokorną zarazem, rozwinął na tle wytężonego życia zawodowe-

Relacja Grabskiego jest wszakże zupełnie różna od wymienionych utworów. Nie chce bynajmniej twierdzić, że artystycznie przynosi „Czarodziejską Górę”, że w analizie stanów chorobowych i umiejętności ich wyrażenia dorównywał najwyższemu w tym zakresie osiągnięciu literackim. Jest zupełnie inna. A tą swoją innością dystansuje w pewien sposób tamte utwory. Przewyższa je brakiem deformacji. Każdy z wyżej wymienionych pisarzy dla wydobycia zamierzonej prawdy załamywał w jakiś sposób fabułę, stylizował ją, wykoszmarniał. Uzyskiwano w ten sposób niezwykle efekty formalne, ale zatracana bywała prawda i jasny rysunek autentyczności. Grabski idzie inną drogą. Pragnie poprostu, ludzkim zwyczajnym sposobem opowiedzieć dzieje życia sanatoryjnego, dzieje tej przekłętej choroby, którą w pewnych stadiach może uzdrowić tylko interwencja nie z tego świata.

Bohater powieści, Jacek, ukazany jest z całą szczerością w czasie pobytu w sanatorium. Jest w dziejach jego choroby taki czas, kiedy — poczuwszy poprawę — ze zwykłą u gruźlików popohopnością rzuca się w wir zabawy, staje się lekkomyślny, stacza się po pochylności lekkiego, grzesznego życia i zawisa w pewnej chwili — na krawędzi. Na krawędzi swego życia materialnego i swego rozwoju duchowego. Gdy następnie, zmęczony chorobą, rozbity duchowo, trawi długie dni w odosobnieniu — przychodzi przełom. Dokonuje się drogą bardzo zwykłą, prostą, ateista powiedziałby dewocyjną, chociaż pod prostymi pozorami taką głęboką spraw boskich i ludzkich kryjącą. I w tem również tkwi odmienną powieści Grabskiego: pierwszy bodaj raz we współczesnej literaturze polskiej sposobem powieściowym opisano dokonanie się cudu. Sprawa jakże trudna i jak trafnie rozwiązana!

Ale opowiedziawszy fabułę książki — powiedziało się o niej zaledwie połowę. Pisząc o powieściach Grabskiego, nie można pominąć ich atrakcyjności czytelniczej. Jest to w rzeczy samej lektura pasjonująca. Dla człowieka, który odrzucił z niej założenie ideowe, który zlekceważył osiągnięcia literackie, uzyskane prostotą i bezpośredniością — pozostanie powieść Grabskiego przecież jeszcze doskonałą lekturą. Posiada ona niewątpliwą wdzięk i niewątpliwie bogactwo fabuły. Od ironji i groteski do patosu, od szorstkiego objektivizmu po głęboki liryzm. Fragment modlitwy przed przełomem choroby posiada w sobie wstrząsające akcenty; pożegnanie z Kirą przed odjazdem do Polski dociera wzruszeniem do najgłębszych pokładów ludzkiego odczuwania.

Słowem — książka prosta, uczciwa, nieefekciarska, powieść, obok której nie można przejść obojętnie.

JÓZEF KISIELEWSKI.

Słotne dni jesieni Mroźne dni zimy
sprowadzają przeziębienie.

Zaatakowane drogi oddechowe uleczy z kaszlu, kataru, chrypki i zaflegnienia

SYROP

„PULMODAL”

Mgr. B. DALSKIEGO

Wyrób i sprzedaż **APTEKA POD ŻŁOTYM LWEM** w Poznaniu, Stary Rynek 75
naprzeciw głównego odwachu.

Pg 8225/6-46 117/9

NA OSTRZU JĘZYKA 131

„KOLEGA”

★ RZYMOWSKI ★

Winiety AUTORA

JĘDRZEJEWICZĄTKO

Takie to młode. Zaledwie trzyletnie. A takie paskudne. I takie ośmieszające.

Poprostu trudno uwierzyć, że kilku starszych, mniej lub bardziej zdolnych, potrafi w przeciągu trzech lat tak bardzo skompromitować polskie piśmiennictwo.

Często wracamy do tego tematu. Lecz należy przy każdej sposobności głośno protestować.

W „Gazecie Polskiej” z 15 b. m. ogłasza Kaden-Bandrowski artykuł o PAL'u. Jest oczywiście z wszystkiego zadowolony. Bardzo mu się ten PAL podoba. Twierdzi nawet, że Akademia „wśród innych humanitarnych instytucji polskich, czy też akademii literackich zagranicznych ma wszyst-

kie dane, by się uważać za rówieśną”. Racja! Bo jeżeli chodzi o błędy i błamaże, to stara Akademia francuska nie zdołała zebrać tak obfitego plonu, jak PAL w trzech latach swego smutnego istnienia; pod tym względem nasz mały bachor przerosł swą starszą siostrę. Od sławnego przemówienia Mirjama w Paryżu począwszy, a skończywszy (jak narazie) na ostatniej aferze z p. Wincentym Rzymowskim... no, proszę państwa, trzeba przyznać: PAL pobił wszystkie rekordy, PAL jest mistrzem świata!

WIENIAWA LAUREATUS

Były znów złote i srebrne blaszki. Po zeszłorocznym skandalu tym razem postąpiono ostrożnie. Uszczęśliwiono przedewszystkiem pisarzy i wydawców zagranicznych. Słusznie. Bo ci jeszcze nie wiedzą, że być laureatem PAL'u,

to niezbyt zaszczytne i może wawrzynów nie odeślą (... „w liście PALeconym”, jak mówi Rodziewiczówna!).

Z pisarzy polskich otrzymał listek bobkowy m. in. zasłużony poeta Wieniawa-Długoszowski. A za co? Blaszkę za fraszkę! W nowej antologii fraszek polskich taką oto znalazłem perelkę:

„Umarł Piotr, chociaż zawsze czuł się jaknajzdrowiej,
(Być może, iż wierzył swemu doktorowi)
Na to ojciec Harunak ją się erasznie gniewać:
Teraz po nim wszystko można się spodziewać.
Lecz matka syna broni, choć ojciec oskarża:
Przecież to i najstarszym ludziom się przydarza.”

Autor: Bolesław Wieniawa-Długoszowski (ur. 1881). Albo inna fraszka tegoż poety:

„Kto w handlu oszukuje, kto z wszystkiego szydzi?

A grypę kto wymyślił, jeżeli nie żydzi?
I teraz żyje sobie uczciwy katolik,
Aż go ni stąd ni zowąd gardziolko zaboli.
I umierają ludzie, aż spojrzeć niemiło,
Tacy, którym się dotąd to nie przydarzyło.”

Jako fachowiec stwierdzam nie bez zazdrości, że to osobliwy i nad wyraz oryginalny rodzaj fraszek, który wynalazł Wieniawa. Są to mianowicie pierwsze w naszym piśmiennictwie fraszki bez dowcipu, bez sensu i bez pointy. Za ten wynalazek słusznie mu się złoty wawrzyn należał. Te fraszki przejdą do historii literatury wraz z aforyzmami jego kolegi po lirze i laurze — Konara...

Lecz to są drobniaki. Sprawa wawrzynów PAL'u zesłała w tym roku na drugi plan wobec innej sensacji. Akademik Wincenty Rzymowski, który się wstawiał zjawdem lwowskim i obroną „Płomyka”, znów się postarał, by satyrykom nie zabrakło tematu. Lecz mam wrażenie, że satyra tutaj już nie wystarczy. Satyrycy mogą przestać zajmować się panem Rzymowskim. Powinni zająć się nim inni. Przedewszystkiem zaś jego koledzy z PAL'u.

„ODPOWIEDZIALNOŚĆ OSOBISTA”

Prosto z Mosto” udowodniło akademikowi Rzymowskiemu plagiat z Russela. Udowodniło jasno i bez re-

List z Torunia

Stary piernik z niebieskimi migdałami

Rad jestem bardzo, ilekroć mi wypadnie, choć na kilka godzin wpaść z wizytą do grodu piernika i Kopernika. Mam wtedy zawsze wrażenie, że przybyłem w odwiedzinę do bardzo do brych i bardzo pięknych pradziadków. Piękno Torunia bowiem — to piękno starości. Gdy tu się znajduję, — między wspaniałym starcem-ratuszem, między sędziwym a dostojnym św. Janem i nieco od niego młodszym św. Jakubem, i gdy idę z pokłonem do toruńskiej Panienki Najświętszej, Panienki liczącej sobie — sześćset latek z okładem, — wówczas — zapominam o Bożym świecie. Przynajmniej o tym, któremu na imię: Dzień Dzisiejszy. W towarzystwie torunian najstarszych — zapominam nieomal o tych, którzy snują się dziś po ulicach tychże samych, którymi chadzał ongi sam Copernicus Mikołaj. Wspaniała historia miasta przesłania sobą zupełnie kronikę zdarzeń najmłodszych, spraw i poczynąń bieżących.

Ostatnio jednak, Toruń nowy, Toruń dzisiejszy, wziął się na sposób, a-by przecież, raz wreszcie, także i na siebie zwrócić nieco uwagę. Postarał się poprostu o taką zastłonę, za którą zniknęły wyniosłe toruńskie pradziadki. Daremnie — zaraz po przyjeździe — wysilałem wzrok, by móc zachwyceniem spojrzeniem powitać Pannę Marję i św. Jakuba. Nie zobaczyłem nic prawie. I ratusz i kościoły i bramy miasta zniknęły zupełnie we wczesnym mroku jesienno przedwieczoru i za woalką utkaną gęsto z cienkich nitek deszczu.

Chcąc nie chcąc — musiałem tedy zrezygnować z żalem z wizyty u Torunianki najczcigodniejszej i najstarszej, — i pójść na kawę między torunianki najmłodsze — do „Europejskiej“.

Tutaj — w nowoczesnym lecz banalnym wnętrzu „europejskiej“ kawiarni, daje sobie rendez-vous całe toruńskie towarzystwo. Cała śmietanka, lukier, rodzynki i migdałki — znajdujące się na wierzchu odwiecznego toruńskiego piernika. Pod wieczór — znajdziesz tu chyba wszystkich, którzy nadają ton, szyk i wyraz współczesnemu Toruniowi. Jakżeby tedy w tem towarzystwie nie miało być tego, który stoi na czele wielkiej wytwórni toruńskich niebieskich migdałów. Dlatego „niebieskich“, że nie o zwykłe idzie tu smakolęki, ale takie, którymi się karmią ludzie głodni sztuki. Trudno wy-magać, aby torunianie karmić się mieli wyłącznie czarem swej architektury. Nie samym piernikiem, choćby najsmakowitszym, choćby toruńskim, człowiek żyje. Sprowadzili sobie tedy torunianie do Torunia takiego cukiernika, któryby im wierzch piernika jak najpiękniej wystroił, polukrował i u-dekorował. Aby wśród starych murów życie nie płynęło nazbyt monotonnie i bezbarwnie. Aby było czem karmić głodną wyobraźnię w długie, ciemne, pomorskie wieczory.

Tego oto — władzę pomorskich wieczorów, dyrektora Teatru Ziemi Pomorskiej, Władysława Brackiego, spotkałem w tłumie kawiarnianych gości. Więc nuże go prosić, by mi opo-

wiadał coś niecoś o swej ciekawej pracy nad przeobrażeniem szarych, codziennych wieczorów w barwne wieczory artystyczne. Bracki chętnie przy-staje na mą prośbę. Ma bo o czem opo-wiadać. Ma z czego się cieszyć, z czego być dumnym.

Przez te dwa lata istnienia Teatru Ziemi Pomorskiej dokonano niemało. Dano pięćset zgórą przedstawień w Toruniu i ponad czterysta przedsta-wień na prowincji. Dotarto do najdal-szych, gdzie w ostępach Puszczy Tu-cholskiej ukrytych; zapomnianych i sennyh pomorskich miasteczek i miast. Dotarto do Gdańska, by w wa-runkach wrogich, w atmosferze nie-przychylnej, zapalać światła polskiej sztuki.

Powyżej dajemy reprodukcję odnalezionego dzieła: „Madonna z Dzieciątkiem“, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest dziełem Rafaela. Wystawiono go obecnie na widok publiczny w Pradze, u dostępniając wszystkim rzeczoznawstwo.

Praca to była uparta, zawzięta, wy-magająca ofiar, samozaparcia, poświę-ceń. Bracki mówi nietylko o zwycię-stwach, ale z całą szczerością przyta-cza swoje klęski. Nie tai jednak, że ro-bota na nieustanne natrafiająca prze-szkody, to właśnie jego żywioł. Zywioł jego młodzieńczych lat. Kiedy to — młody poznaniak — prosto z za kufis Teatru szedł do Wielkopolskiego Po-wstania. Aż się cały rozpromienia, gdy do tych górnych i chmurnych wraca wspomnień. Ale i o swej pracy na pla-cówce toruńskiej z niemałym mówi za-pałem. Z szacunkiem i podziwem pod-kreśla współpracę zespołu.

Niewielka jest ta jego gromadka, ale dobrana i w pracy okrutnie zawzię-ta. Dzięki tej pracowitości udało się Teatrowi Ziemi Pomorskiej dać szereg bardzo poważnych sztuk. W ub. sezo-nie zdołano wystawić: Mazepę, War-szawiankę, Judasza, Przepióreczkę, Głupiego Jakuba, utwory Fredry, Ba-luckiego i innych, nie licząc autorów utworów obcych. Niemniej pięknie za-częto i trzeci rok pracy. Zdołano już wystawić „Wesele“ i „Nieboską Kome-dję“.

Rzecz prosta, repertuar poważny przeplata się spektaklami lżejszemi. Pub-liczność jest przecież tak różna. — Choć, — stwierdza dyr. Bracki z naci-skiem, — publiczności toruńskiej nale-ży się pełne uznanie. Umie reagować bardzo żywo na najpoważniejszy, na-wet rodzaj sceniczny.

...Przez wąskie stare uliczki pro-wadzi mnie dyr. Bracki do swego tea-tru. Przepadło w mrokach nocy piękno odwiecznego miasta. Pada przykry deszcz, jest chłodno i smętnie. Ale już za chwilę — z ponurego nastroju jak z głębi mrocznej studni wydobywa mnie czar sceny. Bo na scenie jest młodo, rażno i wesoło. Widownia bawi się do-skonale i artyści też, gdyż grają nie-frasobliwą komedję Chlumberga „Nie-bieskie migdały“. Dyr. Bracki wyraża żal, że nie trafił na któryś z poważ-niejszych wieczorów toruńskiego tea-tru. Ja jednak wdzięczny jestem uta-lentowanym artystom Teatru Ziemi Pomorskiej i za to, że mi na starym toruńskim pierniku takie świeże i ta-kie niebieskie pokazały „migdały“.

MARJAN TURWID.

Z naszej przyrody

Nieaktualne rozmyślenia w czasie niepogody. — Czy potrafimy spędzać wakacje? — Jak to robią Amerykanie. — Wielka osobliwość — park natury w Jellowstone i co z tego wynika.

Kiedy deszcz siąpi za oknami, nawet największemu miłośnikowi space-rów niespieszno wysunąć głowę na świeże powietrze, nie kwapi się na przechadzkę po błocie i wodzie. Przy-jemnie wtedy jest usiąść w ciepłym pokoju, przy jasnej lampie, w wygodnym fotelu, pograć się w lekturze ciekawej książki, przenieść się bodaj fantazją w kraje, gdzie słońce świeci, albo wspominać piękne, pogodne dni lata, kiedy to tak przyjemnie upływały swobodne wakacje.

Kiedy już mowa o wakacjach i ich spędzaniu, to trzeba tu pobiadać trochę na temat, że naogół w Polsce mało ludzi potrafi w pełni wyzyskiwać

wolne chwile, mało kto chce, umie, czy może organizować swój wypoczynek tak, aby upływał on i przyjemnie i po-żytecznie.

Jeśli człowiek przez cały rok pracuje, w mieście, w dusznych ścianach biura to przynajmniej miesiąc urlopu powinien spędzać na świeżem po-wietrzu, jak najbliższej przyrody. Ale... nie każdy może sobie pozwolić na wy-jazd z miasta, a znów tacy, którym pozwalają na to środki materialne, wo-lą jechać do modnego kurortu, gdzie spacerują po deptaku, grają w bridża i tańczą na dancingu przez okrągły miesiąc.

Chyba najbardziej zorganizowane i udostępnione jest obcowanie z przyrodą w chwilach odpoczynku — w Stanach Zjednoczonych A. P. Tam za-równo robotnik fabryczny, jak dy-rektor fabryki, skromny urzędnik, jak milioner układa sobie życie tak, aby wszystkie wolne chwile spędzić na łonie przyrody. Nietylko raz na rok, kilka tygodni wakacyjnych, ale każdy koniec tygodnia tzw. weekend, od so-botniego południa do poniedziałku ra-no! W sobotę po południu, jeśli pogoda dopisuje, wielkie miasta wyludniają się. Natomiast na szosach podmiej-skich sunie ogromny wąż przeróżnych ekwipażów: luksusowe limuzyny i kabriolety, obok odrapanych Fordów, motocykle z przyczepkami, specjalne auta campingowe, stanowiące jakby mały domek przenośny z sypialnią, ja-dalnią i kuchnią, rowery z wózkami, w których jadą namioty, składane ka-jaki, gramofony, radja i tym podobny sprzęt wycieczkowy. W różnych las-kach, dolinkach, nad brzegami rzeki rozkładają się całe obozowiska.

Oczywiście! — powie mi na to Czy-telnik — ale oni mają auta, motocykle, dolary.

Nie wiem, czy to jest najważniejsze, bo ostatecznie można wyruszać na camping koleją, czy autobusem. Naj-ważniejsze jest to, że Amerykanie, mieszkający wielkich miast, przyrodę kochają, tęsknią do niej i umiejscie-niają i szanować. Kto przejdzie się po polskim lasku podmiejskim w ponie-działkowy ranek i zobaczy spustosze-nie i zaśmiecenie, jakie zostawili po sobie niedzielni wycieczkowicze, ten zwątpić może poważnie w naszą miłość przyrody.

Jakże inaczej szanują swą przyrodę

mieszkańcy wielkich miast w Sta-nach Zjed. Wymowną ilustracją tego jest wielki park przyrody Jellowstone. Jest to jedna z osobliwości amerykań-skich, którą Jankesi chlubią się bar-dzo, a która — jak niewszystkie ich „chłuby“ — naprawdę zasługuje na u-znanie i naśladowanie.

Park w Jellowstone powstał w r. 1872. Grupa dziennikarzy w czasie wycieczki odwiedziła piękne zakątki przyrody i, oczarowana ich urodą, przeprowadziła całą akcję, zmierzają-cą do ich ochrony i urzędzenia. Tere-ny parku obejmują osiem tysięcy ki-lometrów kwadratowych. Żyją tu so-bie spokojnie, pewne bezpieczeństwa: bizony amerykańskie, losie, niedźwied-zie, tryskają z ziemi gorące gejzery, szumią liczne wodospady, rozrasta się las dziewiczy. Słowem w pierwotnym stanie, w całym nie zeszcpeconym uroku istnieje tu piękny zakątek przyrody.

Ale nie o to chodzi, boć przecież i gdzieindziej, choć w mniejszych roz-miarach istnieje parki przyrody. Dla nas osobliwością parku Jellowstone jest to, że odwiedzać go mogą wszyscy, że goście mogą spacerować dowoli po wszystkich ścieżkach górskich i leśnych. W ciągu roku do parku przy-jedźdza na campingi około 50 tysięcy aut. Ludzie przyjeżdżają na weekendy, campingują w namiotach, spędzają tutaj całe dni. Wolno jest nawet łowić ryby w strumieniach, z zachowaniem przepisów sportowych i w tym celu prowadzona jest specjalnie hodowla ryb.

I mimo, że w ciągu roku urzędują tu sobie campingi przeszło pięć miljonów ludzi — park nie jest zaśmiecony, roślinności nikt nie niszczy i zwierząt nie straszy. Zwierzęta tak płochliwe, czujne i nieufne, jak losie, podchodzą do ludzi na odległość 20 metrów, a niedźwiedzie zaczepiają nieraz tury-stów, domagając się łakoci. Kultura gości, ich szacunek do przyrody, wy-pływający z prawdziwego jej miłowa-nia jest tu rzeczą znaną, tem bard-ziej, że Amerykanów nie posiadamy nigdy o przesadną kulturę.

Rozmyślanie o wakacjach i cam-pingach w deszczowy, rozplakany dzień nie są może zbyt aktualne. Ale... dobrze jest w chwilach smutnych prze-nieść się myślą do rzeczy miłych i pogodnych. Lżej jest czekać na pogo-dę.

Elka.

świetnym poecie Leopoldzie Staffie. I przede wszystkim spodziewamy się tego po Karolu Hubercie Rostworow-skim. Spodziewamy się, że ten twór-ca, tak surowej i nieubłagany w swych sądach, będzie także surowym i nieubłagany teraz, kiedy chodzi o

instytucje, w której zasiada. Kiedy chodzi o jego... przepraszam, ale o mało co byłbym napisał „kolegę“... I otóż właśnie! By na przyszłość już nikt nie mógł powiedzieć, że pan Rzymowski „koleguje“ w Akademji z Rostworowskim, tego się spodziewamy!

ARTUR MARYA SWINARSKI.

szty. I co na to pan Rzymowski? W swej mętnej odpowiedzi, która go u-sprawiedliwić nie potrafiła, pisze:

„Nie fakt znalezienia właściwej cy-taty, ale jej wypowiedzenie w książ-ce i wzięcie za nią odpowie-dzialności osobistej ma w takich razach znaczenie decydujące.“

Pięknie! I żałujemy tylko jedne-go. Czemu pan Rzymowski poprze-stał na kilku stronnicach Russela? Czemu nie przetłumaczył n. p. „Ham-leta“, nie wziął za niego „odpowie-dzialności osobistej“ i nie powiększył w ten sposób naszej literatury o jed-no wspaniałe dzieło?... Osobliwy spo-sób tłumaczenia się i osobiwa logika. Skoro akademik Rzymowski twierdzi, że jedynie cytował Russela, to dla-czego nie przytoczył tych cytatów d-o słow nie, lecz dodał od siebie „lnia-ną koszulę“ i t. d.?

„Słowem: członek Polskiej Akade-mji Literatury“ popełnia plagiat. I czego się teraz spodziewa społeczeń-stwo po Akademji? Ze akademicy wyleją „kolegę“ Rzymowskiego ze swego grona? Nie! Tego się niestety po naszej Akademji spodziewać nie możemy...

Lecz spodziewamy się po niektó-rych członkach tej Akademji, że za-morą głos. Spodziewamy się tego po

Locomotywa elektryczna używana na kolejach górskich

NOWE WYNAŁAZKI W DZIEDZINIE ŻELAZNEGO SMOKA

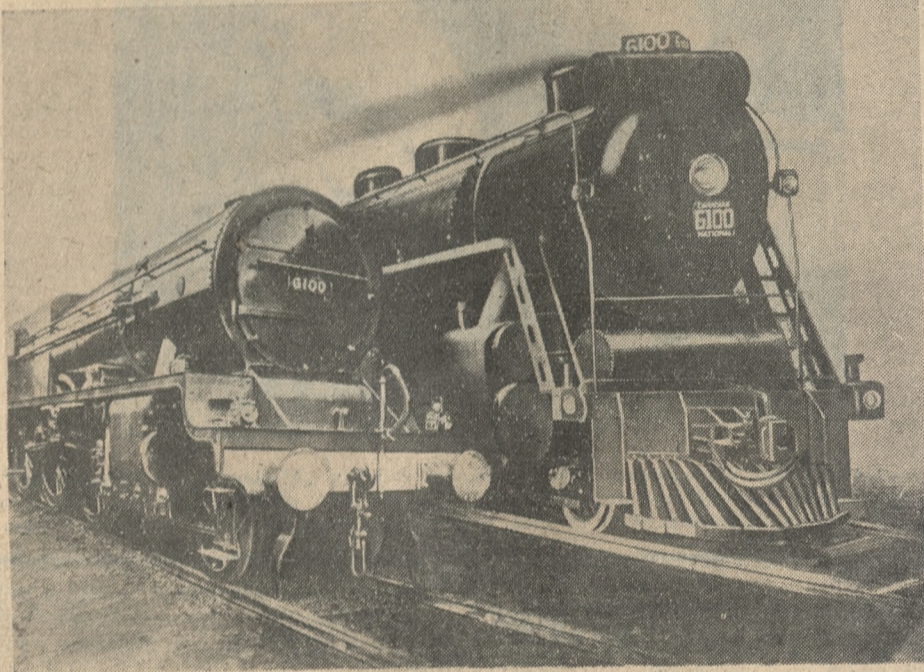
zapomocą elektryczności (przeważnie elektromagnetyczne, niektóre foto-elektryczne z komórką foto-elektryczną, stosowaną m. in. również w filmie dźwiękowym) pracują w zasadzie doskonale, jednakże w pewnych okolicznościach mogą ulec postronnym wpływom elektrycznym, o które — wobec licznych linii wysokiego napięcia i wzrastającej elektryfikacji kolei — jest znowu tak bardzo trudno.

Kwestja stuprocentowego bezpieczeństwa pozostaje więc nadal otwarta, zdaje się jednak, że i ona zbliża się do rozwiązania, ostatnio bowiem pewien inżynier austriacki Jerzy Kofler opracował i opatentował nowy system automatycznych ubezpieczeń pociągów, opierający się wyłącznie na zasadzie mechanicznej.

System Koflera, który bez trudności można połączyć z każdym istniejącym

dystansie. Drugi, nieruchomy, pałak na lokomotywie powoduje wskutek swego oporu przekręcenie pałaka umieszczonego na dźwigni, dzięki czemu w mechanizmie dźwigni wylacza się specjalną zapadkę i zwalnia dwie sprężyny, które powodują podniesienie się dźwigni tak dalece, aby nie mogła się zetknąć z nadwoziem wagonów. Przy następnym ustawieniu sygnału na „wolny tor“ zapadka zapada w odpowiednie zagłębienie i dźwignia, połączona ponownie ze sygnałem, jest gotowa do dalszego działania.

Jak z tego wynika, urządzenie to odznacza się wielką prostotą i jak to wykazały próby w Niemczech (na linii Kolonia — Bononia i Monachjum — Nord) działa z absolutną pewnością nawet przy największych szybkościach (140 km/godz. przy próbach włoskich). Jako niemniej ważną zaletę należy uważać niewielki koszt urządzenia; tak np. w Niemczech koszt jednej instalacji próbnej wynosił 700 marek

Dwie rekordowe lokomotywy. Na lewo parowóz „Latającego Szkota“, który posiada rekord szybkości, a z prawej parowóz „Canadian National Tailway“, który przebył bez zatrzymania dystans 511 mil.

Kolej żelazna, która przez długie dziesiątki lat dzierżyła niezaprzeczalny monopol w dziedzinie komunikacji, znalazła wkrótce po wojnie poważnych konkurentów, którymi byli automobilizm i lotnictwo. Wzrastająca gwałtownie ilość samochodów oraz powstające licznie linie autobusowe i nawet samochodowe linie towarowe, a wreszcie rozwijająca się stale sieć linii lotniczych sprawiły, że kolejnictwo, spoczywające w błogim spokoju na zajmowanych pozycjach, poczuło się nagle silnie zagrożone i przystąpiło do energicznej walki konkurencyjnej.

Z biegiem czasu położenie wyjaśniło się, gdyż przekonano się, że nowi przeciwnicy wprawdzie nie dadzą się zgnębić, lecz też nie mają zamiaru ani też możliwości „uśmiercenia“ kolejnictwa. Nastąpił poza tem automatycznie pewien podział terenów pracy stosownie do zakresów możliwości poszczególnych dziedzin komunikacji. Jednakże kolejnictwo, aby utrzymać swą zdolność współzawodnictwa tam, gdzie te zakresy graniczyły ze sobą, podnosiło w miarę możliwości sprawność i wydajność tak taboru jak i swych urządzeń. Tak więc motoryzacja i lotnictwo przyczyniły się pośrednio do powstania nie tylko różnych „lux-torped“ i innych udogodnień, lecz także do ogólnego podniesienia szybkości pociągów. Szybkość pociągów pośpiesznych a szczególnie ekspresów wynosi dziś 100 km/godz. i więcej, a w Anglii i Ameryce istnieją lokomotywy, które — wprawdzie nieobciążone pociągiem — osiągały blisko 200 km/godz., co daje nam pogląd na istniejące jeszcze możliwości. Jako praktyczne wyniki szczytowe niektóre ekspresy, jak słynny „Flying Scotch“ (Latający Szkot) lub „Der Fliegende Hamburger“, osiągają szybkość 150 km na godzinę.

Zwiększenie szybkości pociągów atoli nie jest sprawą tak prostą, jakby się to na pierwszy rzut oka wydawało; nie wystarczy bowiem stworzyć odpowiednio szybkie lokomotywy, aby bez ograniczeń zwiększać szybkości biegu. Szybkie lokomotywy, pracujące zwiększonym ciśnieniem pary, wymagają znacznie uważniejszej kontroli manometrów i innych instrumentów, a równocześnie baczniejszej obserwacji na trasie sygnałów, mijanych w szalonym tempie. Słowem obciążają w znacznie większej mierze obsługę lokomotywy i to szczególnie w czasie złej pogody.

Okoliczność ta była powodem do stworzenia licznych systemów sygnałów automatycznych, t. j. takich, któreby w razie niezauważenia przez obsługę sygnału „stój“, zatrzymywały pociąg samoczynnie. Wszystkie te systemy, działające prawie bez wyjątku

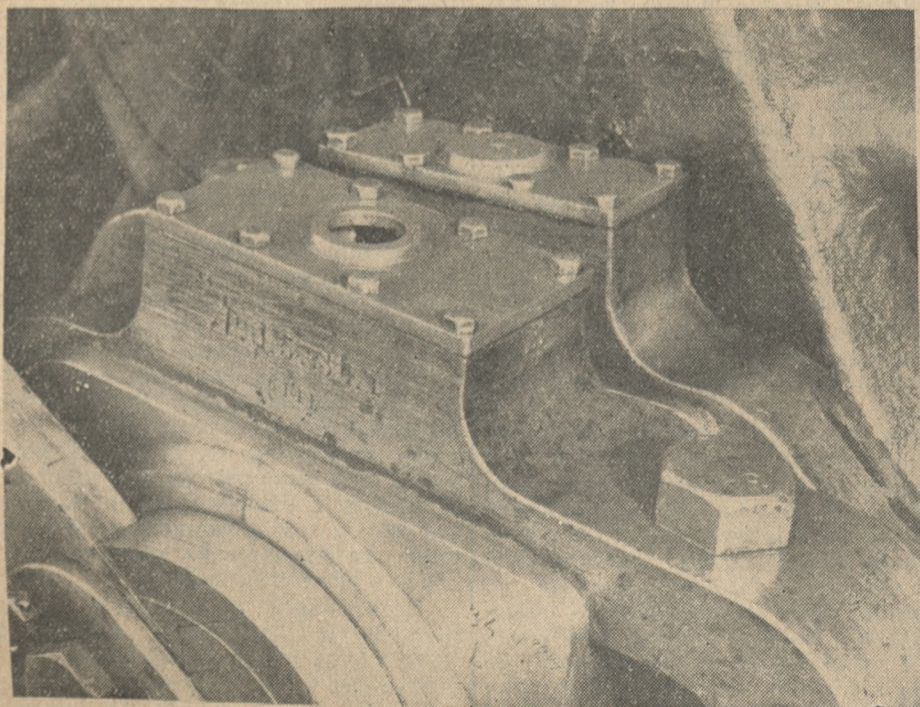
cym już systemem sygnalizacji, składa się z ruchomej dźwigni, umieszczonej przy torze na osobnym słupku lub też razem z normalnym sygnałem optycznym. Dźwignia ta, przy sygnale „stój“ pochyla się w ten sposób, że jej koniec, zaopatrzony w pałak, znajduje się ponad torem w pewnej określonej wysokości. Lokomotywa posiada w tej samej wysokości dwa tuż za sobą umieszczone pałaki, z których pierwszy jest ruchomy i połączony z mechanizmem hamulca pneumatycznego, podczas gdy drugi jest nieruchomy. Jeżeli więc maszynista nie zauważy sygnału „stój“, wtedy w chwili mijania sygnału dźwignia Koflera dotknie pierwszego pałaka, naciskając go lekko, co zupełnie wystarczy do uruchomienia hamulca pneumatycznego, wskutek czego pociąg zatrzyma się na najkrót-

wobec ceny 6000 marek za analogiczną instalację elektro-magnetyczną, ubezpieczającą „Latającego Hamburgczyka“.

Konieczność zwiększenia urządzeń ubezpieczających linie, nie jest jedyną niedogodnością większych szybkości pociągów. Drugą niedogodnością jest wyższy koszt eksploatacji. Jest bowiem rzeczą jasną, że pociąg biegnący szybciej pokonuje większy opór powietrza i zużywa znacznie więcej paliwa. Tak więc drugą troską kolejnictwa stała się oszczędność. Tej oszczędności mamy do zawdzięczenia np. sprawę słynnych palenisk oszczędnościowych „Pyram“, która to sprawa z niezbyt pochlebnymi komentarzami stale powraca na widownię, oczekując ostatecznego wyjaśnienia. Tej oszczędności mamy również do zawdzięczenia liczne ciekawe wynalazki ludzi pracujących w kolejnictwie z wszelkich dziedzin kolejnictwa, gdyż, wobec minimalnych możliwości oszczędzania na węglu, trzeba oszczędzać gdzie się da.

Trudno wyliczać wszystkie te wynalazki, które idą w dziesiątki. Dla scharakteryzowania wszelkich istniejących tu możliwości wymienimy maźnię samosmarującą inż. Czarkowskiego, dzięki której ominięto długie manipulacje, jakich wymagały maźnie starego typu. Obecnie napelnia się tylko zbiornik smarem, a wszystko inne odbywa się automatycznie. Daje to oszczędność na czasie. Wynalazek ten zastosowany na kolejach polskich został zakupiony do Francji i Belgii.

Mówiąc o wynalazkach z dziedziny kolejnictwa, nie chcielibyśmy pominąć wynalazku poznańskiego maszynisty kolejowego Franciszka Śliwińskiego, który opatentował bardzo praktyczną oliwiarkę do korbowodów i wiązarów parowozowych, z którą od dłuższego czasu dokonuje się prób na kilku parowozach kolei polskich. Odróżnia się ona tem, że po otwarciu jej przez naciśnięcie zaworu, nie zamyka się natychmiast po zaprzestaniu nacisku, gdyż zawór pozostaje otwarty aż do ponownego zamknięcia. Przyczem po-

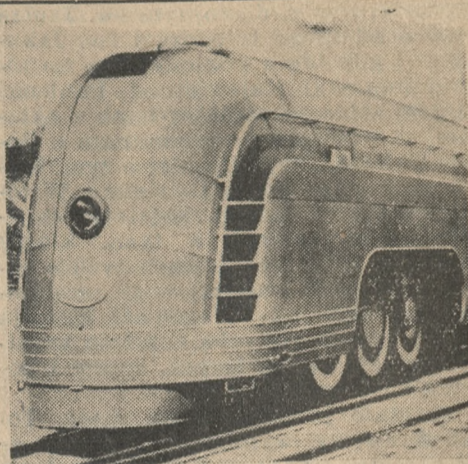
Oliwiarka parowozowa, wynalazek Fr. Śliwińskiego, maszynisty kolejowego z Poznania, dająca zaoszczędzenie smaru.

KINO APOLLO

WSZYSCY ich znają!
Niezrównani jedyni — arcywesolkowie
PAT i PATACHON

w otoczeniu najsłynniejszych komików wiedeńskich
LEO SLEZANA, HANSA MOSERA, ADELI BANOROCK i innych
w kapitalnej superkomedii

„CYRK SARANA“
W NIEDZIELĘ, 22 bm., o godz. 3 popoł.
Bilety 40 — 60 — 80 gr ng 19/20

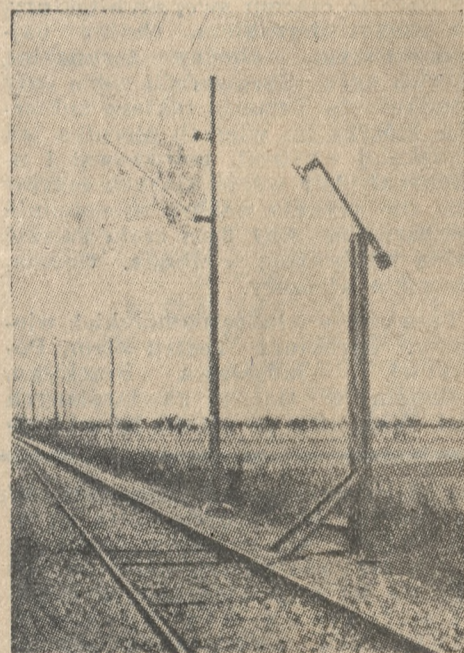

Przód nowoczesnego amerykańskiego parowozu pociągu oplywowego „Merkur“.

nadto grzybek zaworu można przesunąć w bok, co umożliwia dokładną kontrolę ilości smaru. Największą jednak jej zaletą jest możliwość dopływu oliwy do łożyska i to przez proste przekręcenie specjalnego wrzeciona dwudzielnego, umieszczonego wewnątrz oliwiarki. Oliwiarka ta daje więc wobec dotychczasowych typów, lecz zawsze nadmiernie, duże oszczędności nie tylko na samej oliwie (jedno napełnienie wystarczy na przestrzeń dziesięć razy dłuższą, jak dotychczas), lecz także i na czasie i materiałach do czyszczenia, które się zużywa do czyszczenia parowozu z rozbryzganej oliwy.

Dla pobieżnego tylko opisu wszystkich rozlicznych wynalazków z dziedziny kolejnictwa trzeba napisać cały tom. Tutaj chodziło tylko o to, aby dać krótki rzut oka na kierunki, w których idzie praca współczesnego kolejnictwa, i o stwierdzenie, że przy pracy tej współdziałają wszyscy od inżynierów i techników począwszy aż do maszynistów parowych.

ALFRED CHRZANOWSKI

Odcinek toru ubezpieczony automatycznym urządzeniem Koflera podczas prób dokonanych przez Towarzystwo Milano-Nord pod Florencją.

W sprawach

**PROPAGANDOWYCH
i projektów reklamowych**

prosimy komunikować się z

WYDZIAŁEM PROPAGANDY

„Kurjera Poznańskiego“, św. Marcin 70

1. piętro od godziny 16—18

Telefony: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24
35-25, 40-72.

SZYBKOŚĆ I KOMFORT

Salon lotnictwa w Paryżu otworzył podwoje

„Ósmy grzech grzówny“ — Dlaczego jest tak mało aparatów zagranicznych na wystawie Atrakcyjne polskie samoloty — Bolszewizm... oblige — Bolidy — 500 km-godz. — Silnik-działo — Gigantyczny powietrzny olbrzym — „Train d'atterrissage escamotable“ — Przewodnik hukowi motorów — Charles Pegoud na polu Mokotowskim

Paryż, w listopadzie. Zagadnienie lotnictwa jest dzisiaj, bardziej niż kiedykolwiek indziej, na porządku dziennym. Wysuwa się ono na czoło problemów, związanych z obroną narodową, ale interesuje się nim coraz więcej i t. zw. człowiek z ulicy. Stąd charakter uniwersalny lotnictwa: odpowiada o-

Polski dział jest niezawodnie ciekawy. Posiada on dwa potężne aparaty wojskowe, silnie uzbrojone działami i karabinami maszynowymi. Aparaty te przybyły do Paryża drogą powietrzną. W obecnych koniunkturach, największym może zaciekawieniem „popularnym“, cieszy się dział bolszewicki, ale bo jest i największy: bolsze-

wą szybkość 500 km na godz. Ogólną też uwagę wzbudza Morane 405, uzbrojony w silnik-działo.

Jakże nie zatrzymać się przed srebrzysto-zielonymi skrzydłami samolotów Caudron-Renault! Jeden z nich smukły, niesłychanie lekki, obraca się powoli: to samolot, na którym kilka miesięcy temu, lotnik francuski Detroyat zwyciężył dwukrotnie... Amerykanów w biegu Los-Angeles, zdobywając aż 2 pierwsze nagrody. Dodajmy, że na podobnym aparacie, ale jeszcze bardziej udoskonalonym, lotnik Delmotte zamierza pobić w Istres rekord... 600 km!

Dalej podziwiamy całą gamę samolotów tejże firmy, bo od szkolnych aparatów „Phalène“ do pośpiesznych turystycznych „Simoun“, „Rafale“ itd. Ale oto obok tych „nocnych motyli — Phalène“ smukłych, rasowych, wysuwa się gigantyczny wprost kadłub Farmann 224, pasażerskiego aparatu, odznaczającego się wielkim komfortem.

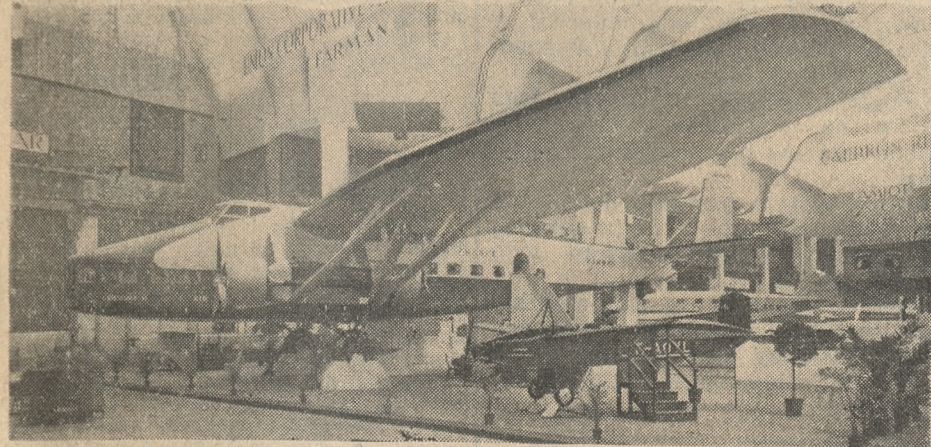
Wchodzę doń. Wewnątrz panuje komfort wagonów I klasy. Aparat ten posiada aż 40 miejsc, a 6 osób załogi. Podzielony jest jakoby na 3 wagony, z

tonn 500, o szybkości 350 km na godz. Towarzystwo „Air-France“ będzie niewątpliwie posiadało aż 6 takich aparatów, z których pierwszy będzie kursował na linii Paryż — Londyn.

Na uwagę zasługuje też inny fakt: niemal wszystkie aparaty spoczywają w tym roku albo na stożkach lustrzanych i drewnianych, albo wreszcie... prosto na kuli ziemskiej. A to dlatego, że posiadają t. zw. „train d'atterrissage escamotable“. Znaczący to koła wsuwane, lub składane. Jedne są w ten sposób zupełnie niewidoczne. Dzięki zaś temu systemowi, samolot może zyskać około 50 km szybkości na godz.

Ciekawą jest również jeszcze inna inowacja, o której coraz więcej się mówi w świecie lotniczym. Ktokolwiek latał, chociażby na najkrótszą metę, ten wie jak niezmiernie przykrym, wprost otumaniającym może być warkot motoru. Otóż Amerykanie starają się mu zapobiegać przez umieszczenie pomiędzy zewnętrzną, a wewnętrzną powłoką kabinki, filcu i egzotycznej trawy t. zw. „kapok“. Obciąża to jednak aparat i nie przyglusza kompletnie hałasu. Otóż Francuzi, celem owej „insonorisation des avions“, są w trakcie próbowania innego preparatu, a mianowicie odpadków korka, t. zw. „liège aggloméré“, który już został z powodzeniem zastosowany na znanym statku „Normandie“.

Na zakończenie tego szkicu „Salonu skrzydeł“, cieszącego się dzisiaj tak wielkim powodzeniem znawców i amatorów, dodajmy, iż jego pradziadek, zainaugurowany przez prezydenta Fallières'a w 1909 r. został zupełnie sceptycznie przyjęty! Trzeba było dopiero wojny, by zrozumiano doniosłość powietrznej floty. Pierwszy zaś francu-

Widok na salon lotnictwa. Na pierwszym planie gigantyczny „Farmann 224“, samolot na 40 pasażerów i 6 osób załogi, posiadający bar i umywalnię. Ten powietrzny olbrzym rozwija szybkość 350 km. na godz.

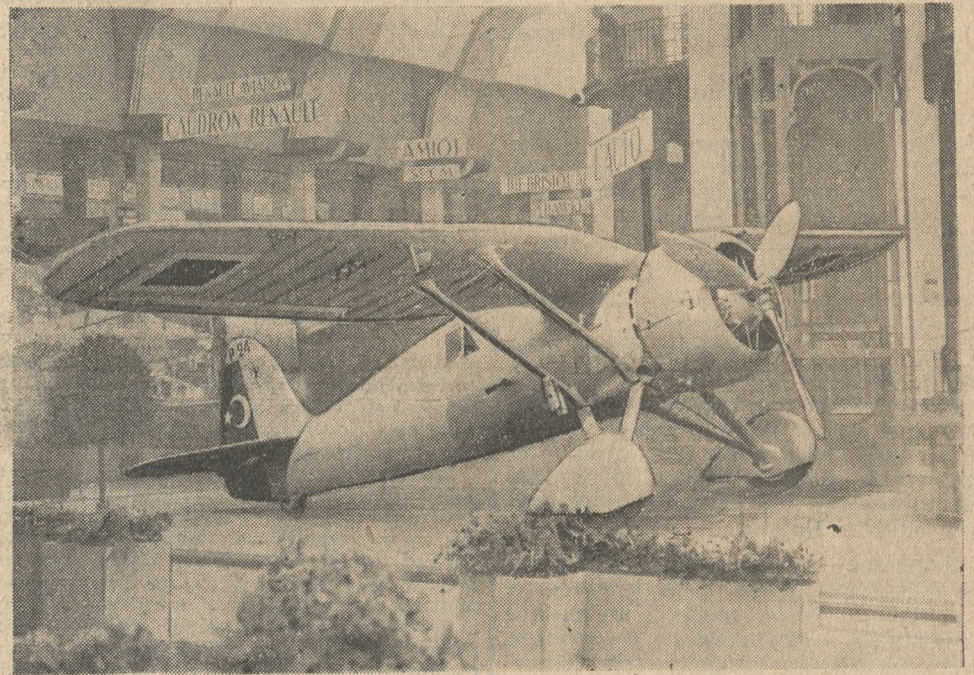
(Foto Santerre, Paryż)

no bowiem potrzebom wojskowym, jako najszybsza broń do ataku i obrony; odpowiada ono potrzebom ludzkości XX stulecia, której „ósmym grzechem głównym“ stała się niezawodnie manja szybkości. Pod jej to znakiem otworzył właśnie swe podwoje ten XV z kolei „Salon de l'Aviation“.

Znajduje się w „Grand Palais“. Panuje w nim wewnątrz harmonia białozielonego światła, przedostającego się przez szklany sufit. Stoiska, wyjątkowo eleganckie, zdobne kwiatami. Odrazu jednak widać, iż w tym roku mniej jest zagranicznych aparatów. Czyżby zagmatwania polityczne odbiły się także i na wystawie lotnictwa? Faktem bowiem jest, iż nie figurują na niej przepyszne hydrawiony Savoia-Marchetti, jakie dwa lata temu budziły ogólny podziw; faktem też jest, iż brak niemieckich gigantów. Ani bowiem Włochy, ani Niemcy nie są reprezentowane! Wielka Brytania posiada coppersada obszerne dział, w którym można oglądać znany już aparat „Bristol“. W miejsce natomiast samolotu myśliwskiego, o szybkości 500 km na godz., a mającego być wyrazem udoskonalenia awiacji angielskiej, figuruje duży... napis, tłumaczący, iż w ostatniej chwili londyńskie ministerstwo lotnictwa zabroniło wystawienia owego nadzwyczajnego aparatu!

wizm... oblige! Posiada przedewszystkiem 2 wielkie aparaty, z których jeden służył do podbiegunowej wyprawy; drugi jest pasażerskim. Znawcy jednak powiadają, iż są one jakoś niezmiernie podobne do samolotu amerykańskiego Douglas'a i francuskiego Dewoitine, na którym, lat temu 4, Le Brix-Doret mieli udać się do Japonii. Wyprawa ta jednak skończyła się, jak wiadomo katastrofą, — i to w Rosji, za Uralem — w której zginął Le Brix. Inne słowy te aparaty byłyby prosto kopjami. Oprócz tego, Sowiety posiadają wspaniały dział graficzny oraz liczny personel męski i żeński, uwijający się z specjalnem zaferowaniem.

W dziale francuskim, oczywiście najbogatszym, wybijają się powietrzne bolidy. Cały wysiłek awiacji zmierza bowiem, jak już wspominaliśmy, do posiadania aparatów „à tout faire“, niezmiernie lekkich, a równocześnie niezmiernie szybkich. W tym to celu, konstruktorzy tutejsi pracowali już od kilku lat nad zmniejszeniem wagi motorów, a równocześnie powiększeniem ich potęgi. Rezultaty są niezawodnie bardzo pomyślne. Szybkość bowiem wszystkich aparatów została zwiększona do 100 km na godz. Stąd aparaty do lekkiego bombardowania i myśliwskie osiągnęły niesłychaną, rzeczywi-

Polski samolot pościgowy na wystawie paryskiej.

(Pracownia Foto PZL)

których ostatni przedział wysuwa się przed kabinę lotnika. W nim to znajduje się bar, a zupełnie z tyłu elegancka umywalnia. Znajdując się w nim, ma się jedno życzenie: zostać uniesionym na skrzydłach tego „Centure II“, powietrznego olbrzyma, ważącego 18

ski lotnik, który podpisywał się w Polsce przed wojną — to Charles Pégoud. Widziałam go w czerwcu 1914 r. nad polem Mokotowskim! W kilka miesięcy potem, Pégoud zginął w bohater-skiej powietrznej walce.

IRENA BRIARES.

ECHA WARSZAWSKIE

Warszawa, w listopadzie. Jednej naszej słabości nie uda się ukryć. Zresztą nie wstydzimy się jej, ba, nawet chwalamy się nią, zwłaszcza wobec zagranicy. Zostało to nam po pradziadach. I tak przechodzi z wieku na wiek, z pokolenia na pokolenie.

Mam na myśli naszą słabość do koni. Do bułanych, siwków, kasztanów, czy karych. Dawniej husarja, Grunwald, asanpanie; Dzikie Pola, czy odzież Wiednia, mosterdziej; Samosierra, czy szarża pod Rokitną! Parskały koniki, błyszczały kopje, lub szable, a wróg brał nogi za pas. Albo dziś! Niech tylko zastukają o bruki kapyta koników ułańskich, zaraz, kto żywy, wybiega na ulicę i okna otwierają się na oścież. Ułani, chłopcy malowani, pod nimi konik cisawy!

Niejedni warszawianie aż taki mają sentyment do tych sympatycznych grzywiastych i ogoniastych czworonogów, że nie wystarczają im dorczone rewje z udziałem kawalerji. Muszą patrzeć na koniki jak najczęściej. Mają

jednak na tyle gustu, że nie dosyć im popatrzeć na konia dorożkarskiego. Pragną rasowych rumaków, pełno- czy półkrwistych, możliwie takich, o których wiadomo co zacz, kto go rodził, kto był ojcem.

I dlatego kilkadziesiąt razy do roku rzesza tych zapalnych koniarzy ciągnie do miejsca gdzie może do syta napatrzeć się pięknym konikom i przytem nawet „trochę“ podenerwować się. Tem miejscem jest pole wyścigowe przy ul. Polnej. Czy upał, czy mróz, słońce, czy deszcz — nic nie odstrasza tych entuzjastów. Nawet liczne pogłoski, że taki czy inny rumak potrafi robić „kanty“. Nic nie pomaga. Sypią się brzęczące monety i szeleszczą banknoty w kasach totalizatora. Całe tygodniówki, pensje miesięczne, oszczędności, pieniądze swoje, a jeszcze częściej — cudze. Gra bankier i robotnik, urzędnik wyższej i niższej kategorii, grają wszyscy. Oczy można sobie wypatrzeć, obserwując, jak spory tłum mieszkańców stolicy uzewnętrznia

swoją... słabość do koni. Do „Trubadurów“, „Kingów“, „Lady“, „Impetów“, czy innych „Leb w leb“.

A kochane koniki biegają, parskają, biorą czasami przeszkody, rzadziej natomiast przybiegają do mety w takiej kolejności, w jakiej sobie tego życzy większość publiczności.

Teraz nastąpi oziębienie tego uwielbienia koni, zakończył się bowiem sezon jesienny i trzeba poczekać do wiosny, kiedy to znów roztworzy się flagami udekorowane szerokie wrota pola wyścigowego.

I podniosą się okienka licznych kas totalizatora, bo przecież przyjdą znów, jak każdego roku, te same rzesze zapalnych koniarzy, by do syta napatrzeć się... pięknym koniom. Miła to musi być rozrywka, jeżeli totalizator stołeczny tylko w ciągu samego jesiennego sezonu wyścigów miał obrotu — 19 590 425 zł. Powtarzam: dziewiętnaście milionów złotych. O mały figielek prawie okrągłutkich dwadzieścia milioników.

Może ktoś zaprzeczy, że mamy słabość do koni?

Rekordy, rekordy, rekordy! Powarjowali. W sporcie — jeszcze można wyrozumić. Ale ci inni, co to na rękach idą tysiąc kilometrów, w beczce przepływają Niagarę, jedzą sto pyzów w 30 minut, lub miesiąc mieszkają na

wierzchołku drzewa.

Jak już ustanawiać rekordy, to naprawdę efektowne, zdolne wprawić w osłupienie nawet wybrednych w tej dziedzinie mieszkańców krainy dolara. Takiego właśnie zdania był sympatyczny mieszkaniec stolicy Leon Kacprzykowski. Postanowił wyspecjalizować się w pewnej dziedzinie i wreszcie — po pięciu latach — ustanowił naprawdę oryginalny rekord.

A było to tak: przed kilkoma dniami dyżurny policjant znalazł na ul. Leszno, kilkanaście kroków od ambulatorjum Pogotowia, młodego mężczyznę i to w takim stanie, iż nie uległo najmniejszej wątpliwości, że to samobójca. Miał na lewym przedramieniu szereg ran ciętych. Pogotowie było blisko, więc obowiązkowy policjant przeniósł samobójcę do ambulatorjum, gdzie — o dziwo — cały personel wydał entuzjastyczny okrzyk: „To Kacprzykowski! Witaj jubilation!“

Tak, tym samobójcą był Kacprzykowski. Tego właśnie dnia udzielono mu poraż setny pomocy lekarskiej, tyle bowiem razy targnął się na życie. Wprawdzie zawsze zupełnie nieszkodliwie. Tylko ze względu na chęć zdobycia rekordu oryginalności!

Najwyższy czas wysłać go do Ameryki! Takich rekordzistów warto eksportować.

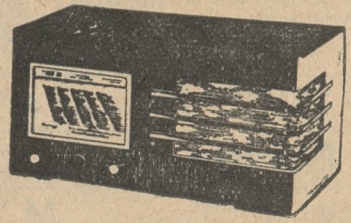
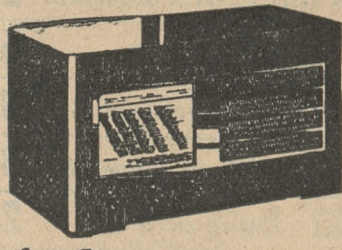
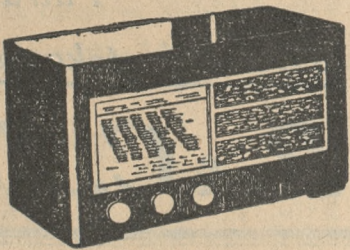
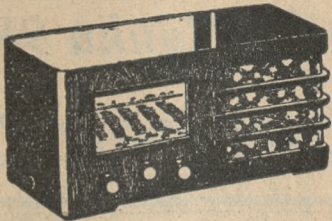

Ostatnia zdobycz w radiofonii!!!

FONOPLASTYCZNE

Telefunken premier du, dz, db   Telefunken lord   Telefunken arystokrata bu, bz   Telefunken magnat

oraz wiele typów innych fabryk po cenach najniższych, na najdogodniejszych warunkach spłaty i za Obligacje Pożyczek Państwowych:

EMKA

Nowoczesne 3-lampowe aparaty bateryjne **85 zł** z lampami i głośnikiem . . . . .

BATERIE anodowe „EMKA” . . . . . od zł 5,50

wysyłamy na całą Polskę doliczając tylko 1 zł za przesyłkę

ŻARÓWKI oświetleniowe . . . . . od gr. 75

APARATY detektorowe . . . . . od zł 2,—

ABAŻURY . . . . . od zł 6,—

Aparaty fotograficzne — Gramofony i płyty z najnowszymi nagraniami, **Żelazka, garnki i piecyki elektryczne** oraz **wszelkie części i przybory.**

We własnych warsztatach modernizujemy stare aparaty. Magnesujemy i naprawiamy słuchawki. Ładujemy akumulatory, oraz wykonujemy wszelkie prace wchodzące w zakres radiofonii

Aparaty demonstrujemy bez obowiązku kupna

nr 23 289 właśc. **MARIAN WŁODARCZAK** - Zakłady Radiotechniczne i Fotograficzne **POZNAN** Wrocławska 30, tel. 36-83

OPUS
Kosmierzuk wytwornego Pana

OPUS
Koszula wytwornego Pana

NAJLEPSZE ŚWIATŁO

i najtańsze dają lampy naftowo-żarowe **MAXIM i LUMEN**

Niezbędne w kościołach, salkach, do leczenia jako światło rezerwowe, w składach, mieszkaniach, warsztatach, do oświetlenia podwórzy, placzy, rynków w miasteczkach itd. Cenniki na żądanie.

B. ŚNIEGOCKI, Poznań
Fr. Ratajczaka 2. Tel. 35-32

nr 8313-47.148

Tapety Listwy Linoleum Ceraty Kokosy
dg 3171 poleca najtaniej

WYSŁKOWY DOM TAPET
Aleje Marcinkowskiego 19 tel. 12-92.

Ostatnie przeboje
na płytach w firmie **KASTOR**
POZNAN. UL. SW. MARCIN-55.
nr 20 575/6

RADJO-MECHANIK

dobry konstruktor potrzebny od 1 grudnia. Zgłoszenia z podaniem pretensji do agencji „Kurjera Poznańskiego”, Gniezno 704. nr 19667

Na ZIMĘ płaszcz...

ubrania...
Tanio!
Jeden zakup przekona każdego!
SUKNA

Pierwszorędnych fabryk krajowych w ogromnym wyborze. Najstarsze przedsiębiorstwo tego rodzaju w Poznaniu

Edmund GRZEŚKOWIAK
Poznań, Stary Rynek 83.

Fabryka cukierków i czekolady poszukuje

przedstawicieli możliwie pracujących w tej branży z kaucją, oraz przedstawiciela na samochód reklamowy koniecznie z kaucją. Oferty Kurjer Poznański zg 14754

Potrzebny od 1. 12. 1936 r.

pomocnik handlowy

do składu delikatesów i win, ze znajomością dekoracji okien i pisma plakatowego. Reflektuje się tylko na siłę pierwszorzędną. Oferty z fotografią i odpisami świadectw nadesłać do F-my ZIMOCH, Bydgoszcz, ul. Niedźwiedzia 7. nr 20 565

Jedyna firma towarów stalowych i szlifiernia

KARGE

tylko Wrocławska 28/29
Telefon 24-55.

poleca po takich cenach:
brzytwy od . . . . . 3,— zł
aparaty do golenia . . . . . 0,75 zł
maszynki do włosów . . . . . 5,50 zł
i wszelkie przybory do golenia oraz noże — widelce — łyżki i łyżeczki.

Uwaga! Szlifiernia Karge żadnej filiji nie posiada.

Pg 8293-47.38

„Iskra” — baterje — — anody —

A. PIECHOCKI, POZNAN
Pg 7141/2

Kozuski Zakopiańskie Swetry, Szale, Rękawiczki, Skarpety, Płaszcz i Mundurki Szkolne Artykuły do sportów zimowych

DOM SPORTOWY
św. Marcina 33 — bliżej Garscarskiej

nr 20 322

Podróżującego

na prowizję na Poznań poszukuje wytwórnia aparatów precyzyjnych. Tylko dobrze zaprowadzeni w przemyśle i hurtowniach zgłoszą się Kurjer Poznański zg 14 762

Jeśli pranie to tylko proszkiem „NIL”

W czasie propagandy przy zakupie 2-ch paczek dodajemy kubek porcelanowy! nr 20158/9

Uwaga! Powstańcy czytacie!

Już się ukazał dziewiąty numer Waszego dwutygodnika „**POWSTANIEC WIELKOPOLSKI**”

Organ najstarszych to. arzystw Uczestników Powstania Wlkp. 18/19 oraz towarzyszy Powstańców i Wojaków

Administracja Ekspedycja, Poznań, Wolnica 1. Redakcja: Pocztowa 31 m 3. Tel. 24-96. Przekaz pocztowy rozrachunkowy Nr. 27. Konto P. K. O. 204 566.

Do nabycia Ruch, Par, Kiecki, Księgarnia św. Wojciecha. nr 705/6

DROPSY ANYŻOWE NA SEZON ZIMOWY

FABRYKA CUKROW St. Marecki, Poznań
nr 19 418/19 św. Wojciech 28.

Wyciąć! Przechować!

Telefon załatwi w mig każde Twe życzenie

ng 19 279

Artykuły Damskie	Dziecięce Bielizna	Bolesław Wallheim	27 Grudnia 20	2158	
Bławaty	Wełny Wełwety Płótna Jedwabie	St. Buśko	św. Marcin 18	5789	
Cukierki	Czekolady Biskopki	Bracia Miethe	Pierackiego 8	3101	
Damskie Płaszcz	Futra Konfekcja	dziecięcia	T. Krupski St. Rynek 91	3765	
Delikatesy	Gdański Dom Delikatesów	M. Rotnicki	Ratajczaka 36	2348	
Drogerja-Perfumerja		J. Czepczyński, St. Rynek 8 Universum, Ratajczaka 38		4545 2749	
Dywany	Firany Materiały	meblowe dekoracyjne	Bracia Górecy Nowa 6	1840	
Farby	Lakiery Pokosty		Centralna Drogerja J. Czepczyński St. Rynek 8	4545	
Filatelistyka	Nowości i albumy pol. z 2,40, 6,-, 9,-	Popul. kompl. Dom Filatelist. I. Witkowski	Aleje Marcinkowskiego 7	2781	
Futra	Rok zał. 1840	Benno Schultz	Pierackiego 16	1513	
Galanterja	Wytworną Upominki		Stefan Zygodlewicz 27 Grudnia 6	1091	
Jedwabie	Nowości w jedwabkach	wełn. nach	Dom Jedwabiu	M. Gmurowski pl. Wolności 10	2399
Jubilerstwo	Zegarmistrzostwo Złotnictwo		W. Szulc pl. Wolności 5	1484	
Kapelusze Damskie	Wytwornia własna		A. Kempńska Poznań, Nowa 8 Paryż	0000	
Kapelusze Męskie	Krawaty Koszule		Józef Pluciński tylko Pocztowa 2	0000	
Kawa-Herbata			St. Milachowski Ratajczaka 40	1604	
Kolektura	Loterji Państwowej		F. Zygarłowski Poznań 27 Grudnia 12	1019	
Kołdry	Płótna Wełny damskie, męskie		Z. Bytnerowicz St. Rynek 52	5148	
Konfekcja	Damska Męska	Dziecięcia	R. i C. Kaczmarek Dom Konfekcyjny Stary Rynek 98/100	3346	
Krótkie Towary	Pończochy Rękawiczki	Swetry Trykoty	A. Szymańska Sp. z o. o. Pocztowa 4	1694	
Księgarnia św. Wojciecha			Poznań, plac Wolności 1	3613	
Maszyny do pisania	i liczenia		Skóra i S-ka Aleje Marcinkowskiego 23	1847	
Meble	w wielkim wyborze		K. Bakoś Stary Rynek 51	3362	
Mody męskie	Płaszcz - Kurtki etc. Futra - Dział Miarowy		A. Romanowski i S-ka 27 Grudnia 20	2546	
Obrazy	Oprawa Obrazów Szkło Okienne		Jan Józwiak Świętosławska 1 przy St. Rynku	2223	
Obuwie	eleganckie najkorzystniej	poleca	St. Grzegorzewski pl. Wolności 5	5551	
Ogłoszenia	o wszystkich gazet w całej Polsce i zagranicą po ściśle oryg. cenach bez nadwyżki przyjmuje		Biurowo Ogłoszeń J. Jagielski św. Marcin 58	4104	
Papiery	Mat. pism. biur. Tek- tury-kartony-zabawki		Fr. Szymański Pocztowa 31 Hurt. Składy i detal.	3187 2187	
Pianina	Fortepiany na dogodnych od zł 1000,- warunkach		B. Sommerfeld Skład fabryczny 27 Grudnia 15	1918	
Pierze-Puch	Pościele. Pierwsza naj- większa Czyszczalnia Pierza		Wł. Żak Wroniecka 24	3771	
Pończochy	wielki wybór		S. Kałamański pl. Wolności 6	2135	
Porcelana	Szkło Kryształy	Alpaki Platery	„Ozdoba“ św. Marcin 4	5027	
Pralnia	Chem. i	Farbiarnia „Warta“	dawn. Sieburg chem. czyszczy-farbuje	5509	
Radio			Dom Radiowy, Poznań, ul. Strzelecka 12	1697	
Rękawiczki	Wielki wybór		Kałamański plac Wolności 6	2135	
Rowery	Opony - Części zapasowe - Hurt		St. Wawrzyniak Stary Rynek 4	3665	
Rymarstwo-Siodlarstwo	Filce Przędze	włas. wytwornia art. skórzane	K. Tomsza Woźna 18	1018	
Sportowe Artykuły			„Ka-De-Ha“ Harcerska Spółdzielnia Podgórna 10	2127	
Samochody	nowe oraz używane warsztaty		Brzeskiauto S. Dąbrow- A. skiego 29	6323 6365	
Sukna	Materiały męskie		Bolesław Wiese Stary Rynek 40	1126	
Sztandary	Paramenty kościelne Robótki ręczne		St. Sereżyńska św. Marcin 9/10	1865	
Tapety	Linoleum. Ceraty, Dywany, Chodniki		Zb. Waligórski Pocztowa 31	1220	
Trykotaż	wielki wybór		Kałamański plac Wolności 6	2135	
Wina-Wódki			M. Rotnicki Fr. Ratajczaka 36	2348	
Wynalazki	Rzecznik Patentowy Inżynier dyplom.		F. Winnicki Krasniń- skiego 9	6221 7222	
Wyroby skórzane	Torebki damskie Parasole, Walizy, Teki		W. Czysz Szkolna 11	1975	

Polecamy w ogromnym wyborze po najniższych cenach:

Najnowsze materiały na suknie, płaszcze,
kostjumy, ubrania i palta męskie, firany,
stołowiznę, płótna etc.

w naszym magazynie przy ul. Nowej 3

Konfekcję damską męską i dziecięcą
Futra — Artykuły damskie i męskie

w Domu Konfekcyjnym przy St. Rynku 98-100

R. & C. Kaczmarek Poznań

Pg 8315-6-47.152/13

3 SUPERY
4-ty PREMIER

CENA
OD ZŁ. 270.-
NA SPŁATY

Organizmy tych arcytworów techniki radio-
wej zdają się posiadać najsubtelniejszą „psy-
chikę”. Ich ton, barwa, czystość i plastyka
głosu najidealniej dostrajają się do wrażli-
wości ludzkiego ucha. Nigdy jeszcze słu-
chanie radia nie było taką przyjemnością!
Nigdy jeszcze wykonawcy produkcji radio-
wych nie byli tak „blisko” słuchacza. Za-
sięg, selektywność, regulacja barwy, łat-
wość obsługi, precyzja skali, piękno skrzyn-
ki — to szarmonizowana i doskonała ca-
łość aparatów TELEFUNKEN.

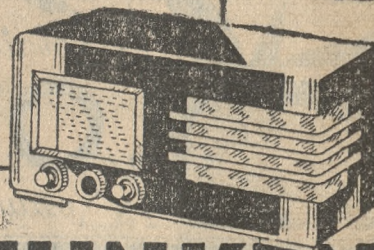
„LORD”. Superheterodyna 3-lampowa najnowocze-
śniejszej konstrukcji

„ARYSTOKRATA”. Superheterodyna o 5-ciu obwodach
Maksymalna selektywność. Idealny dźwięk i barwa.

Polisandrowa, piękna skrzynka

„MAGNAT”. 5 lamp, 7 obwo-
dów. Superheterodyna, która
zachwyci każdego. przynosząc
melodie z całego świata.

„PREMIER”. Idealna konstruk-
cja. 3 zakresy. Wzmocniony
stopień końcowy. 3 lampy

RADIO
TELEFUNKEN

ODBIORNIKI FONOPLASTYCZNE
UWAGA: ZAMÓWIENIA WYKONYWANE
SA WEDŁUG KOLEJNOŚCI ZGŁOSZEŃ.

ng 20 341

Wydzierżawie
SKŁAD
o jednej mniejszej ubikacji
w centrum ewtl. w ruchliwej
dzielnicy miasta Poznania
oraz kupię
DOMEK
z ogródkiem działkowym
Szczegółowe oferty z poda-
niem warunków proszę do
Administracji Kurjera Po-
znańskiego pod zg 14 748.

FUTRA
damskie i męskie, lisy, dogodne
warunki spłaty
WAŚKOWSKI
ul. Dąbrowskiego 7, parter
Telefon 2638. zg 14762

PARCELE front Górna Wilda
„ ul. Prądyńskiego
„ ul. Umińskiego
od 500—1000 m b. korzystnie na sprzedaż.
GÓRNA WILDA 92, dom ogrod.
zg 14742

WIELKOPOLSKI SKŁAD KAWY

Sp. z o. o.

Cheąc umożliwić jaknajkorzystniejszy zakup
towarów w okresie przedświątecznym, udziela
w czasie od 23 do 28 listopada 1936 r.

8% RABATU

w znaczkach (z wyjątkiem kilku drobnych arty-
kułów). Za wypełnioną książeczkę rabatową pla-
cimy 1 zł w gotówce lub towarze. Polecamy na-
sze artykuły specjalne jak **KAWA, HERBATA,**
KAKAO, towary kolonialne i inne. Prosimy o ko-
rzystanie z tej okazji. ng 19 934

Własny Import — Własna Palarnia Kawy

WIELKA SPRZEDAŻ

materiałów na ubrania i płaszcze

rozpoczęliśmy w dniu dzisiejszym pod hasłem:

14 DNI TANICH MATERJAŁÓW

Jedyna okazja taniego zakupu pierwszorzędnych czesanek bielskich tylko od 21 listopada do 4 grudnia br.

w firmie:

K. BOGAJEWSKI POZNAŃ

STARY RYNEK 77

nr 20 162

Przyjmujemy Asygnaty „Kredyt“

Tysiące okazji taniego kupna daje nasz

TYDZIEŃ TANIEJ WEŁNY

który na ogólne życzenie przedłużamy

do końca b. m.

W. i S. Schubert

Centrala
Stary Rynek 86
i ul. Kramarska 15

Poznań

Salon Sprzedaży
w Bazarze
Al. Marcinkowskiego 10

Pg 8317/16-47,160/1

„REKLAMA POCZTOWA“ Sp. z o. o.

Warszawa, Królewska 6

zawiadamia że:

DZIAŁ ADRESÓW Tel. 281-87

Sprzedaje: ADRESY kompletnymi na całą Polskę firm handlowych, przemysłowych, wolnych zawodów, ziemianstwa, szkolnictwa, kleru itp.

Rozsyła: druki bezadresowe do właścicieli mieszkań, branż i raz na miesiąc do abonentów radia i telefonów.

Załatwia: porto i wszelkie czynności pocztowe dla swej klienteli po cenach nominalnych. Za zwroty adresów bonifikujemy pełne koszty.

DZIAŁ PLAKATOWY Tel. 289-01

Przyjmuje plakatowanie w 4.000 urzędów pocztowych, na stacjach kolejowych itp.

SPIS ABONENTÓW TELEFONICZNYCH I KONCESJONOWANYCH W POLSCE

Tel. 280-91

Jest to jedyna księga branżowa Polski. Przez cały rok na biurkach 145.000 obywateli.

Rocznik lekarski R. P. pod red. Naczelnej Izby Lekarskiej. Cena egzemplarza zł 15.—, tel. 280-91.

Na każde żądanie „Reklama Poczta” wysyła przedstawiciela lub szczegółowe oferty.

Posiada Oddziały:

w Poznaniu, ul. Br. Pierackiego 12 — Tel. 25-64

w Krakowie, ul. Rynek Główny 33. Tel. 169-95

w Lwowie, ul. Pasaż Hausmana 7. Tel. 107-59

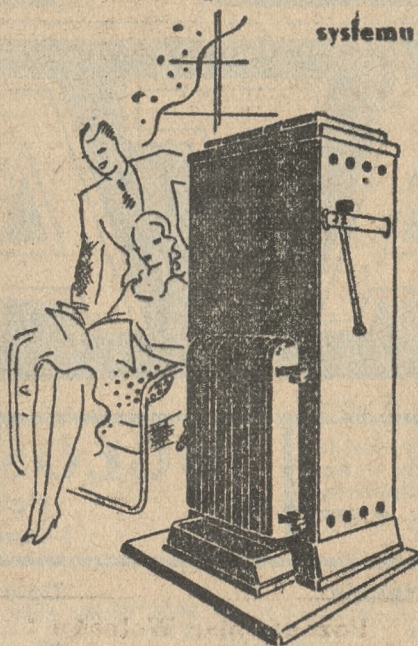
w Łodzi, ul. Tr. ugutka 2. Tel. 128-00

dg 3748

NOWOCZESNE PIECE

ciągłego palenia

systemu amerykańskiego

WYRÓB
KRAJOWY

Piece nasze wyróżniają się: estetycznym, nowoczesnym wyglądem, piękną emalią majolikową, wielką wydajnością, równomiernym nagrzewaniem powietrza.

HERZFELD & VICTORIUS, S.A. GRUDZIĄDZ

BIURA SPRZEDAŻY I WYSTAWY,
w Warszawie, Nowy Świat 311 w Lwowie, Sobieskiego 3

Pg 6584

JURILLA

PONCZOCHY z naturalnego jedwabiu

najtrwalsze
najdelikatniejsze

Wyr. f-my Emil Eisert i Beia Schweikert S. A. w Łodzi

OBRAZY

najlepszych malarzy polskich z prywatnych zbiorów sprzedam. Oferty Kurjer zg 14 751

RZUTKI

kawaler do większego młyna na prowincji potrzebny. Od kandydata wymagana znajomość branży zbożowej i książkowości. Posada stała, wolna od 1 grudnia, pensja 60 zł. m. wolne utrzymanie, pokój. Wy-czerpujące oferty Kurjer Poznański zg 14 749

Perskie dywany

z najlepszych gatunków okazjynie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zg 14 750

Resztówka 384 mórg

Kruczyn, powiat Jarocin (z klucza: Kłęka) — w tem 300 mórg ziemi pszenno-buraczanej w wysokiej kulturze i 84 mórg lasu. Budynki bardzo dobre, 1 km. od stacji na sprzedaż.

BIURO PARCELACYJNE

Poznań, Plac Wolności 11. Tel. 53-15.

Orzechy rumuńskie-laskowe
Migdały włoskie
Sliwki Jugosłowiańskie w workach i skrzyniach poleca

St. Barętkowski, Hurtownia Kolonialna
Poznań, ul. Woźna 18, telefon 39-00, 56-56

We wtorek, dn. 15-go grudnia rb. o godz. 19,30 w lokalu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w Warszawie, ul. Marszałkowska 140, odbędzie się **Zwyczajne Walne Zgromadzenie** członków Związku z następującym porządkiem obrad:

- Otwarcie Zgromadzenia oraz wybór przewodniczącego i sekretarza.
- Zatwierdzenie protokołu Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w dn. 26 czerwca rb.
- Krótkie sprawozdanie z działalności w r. 1936.
- Projekt budżetu na 1937 r.
- Sprawy bieżące.
- Wnioski członków, zgłoszone w myśl statutu.

Powyższe Zgromadzenie Walne na podstawie art. 34 statutu Związku zwołane jest w jednym terminie i będzie prawomocne bez względu na liczbę członków obecnych.

Specjalny skład
ŻURNALI MÓD i CZASOPISM
krajowych i zagranicznych
OTWIERAM W PONIEDZIAŁEK, 23. XI. 36 r. przy
UL. FREDRY 3
naprzeciw kawiarni b. Dobskiego
LECH ULATOWSKI.

Nas może jeszcze tylko Tabia - Ekstrakt uszczęśliwić. Tabia - Ekstrakt do kąpieli i nacierania zalecany przez lekarzy zawiera rad. niezrównany środek kosmetyczny do nabycia w artekach i drogeriach.

„Tabia” Zakłady Przemysłowe, ul. Wrocławska 3 m. 6. Tel. 10-95.
Ng 19 466

Licytacja osady rolnej

Dnia 2 grudnia br. o godz. 10 rano odbędzie się w Sądzie Grodzkim w Łobiedziskach

przymusowa sprzedaż osady rolnej

zapisanej w księdze wieczystej tom I, wykaz L. 12 oraz tom VII wykaz L. 284, razem obszaru 17,5421 ha. z stodołą — bez inwentarza, a położonej w miejscie Kostrzynie tuż przy szosie do Poznania. Wysokość rekojmii wynosi zł 2.680,— cena wywoławcza zł 20.100,—.

Pg 7979-58,88

LICYTACJA

Centrum — 2 kamienice, Al. Marcinkowskiego 18 i 19. 3 grudnia br. Cena wywołania 162.300,— zł i 135.000,— zł. Wadium 21.640 zł i 18.000 zł. Blizsze informacje

Bank Gospodarstwa Krajowego

Al. Marcinkowskiego 6, II piętro.
dg 3679

OBNIŻYLIŚMY CENY

na jesienne i zimowe

PŁASZCZE DAMSKIE

Prosimy korzystać z wielkiego jeszcze wyboru.

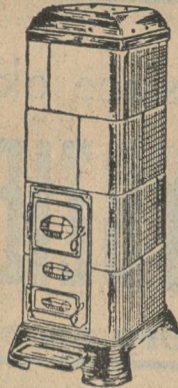
Od dzisiaj do końca bieżącego roku, oddajemy wszelkie nasze towary NA ASYGNATY SPÓŁDZ. „KREDYT“ po cenach gotówkowych, bez jakichkolwiek doliczeń.

DOM HANDLOWY

T. WOZNIAK

POZNAŃ-STARY RYNEK 85-RYŃKOWA

Zima nadchodzi!

Najlepiej zabezpieczysz się kupując

Piece Szrajbera

z kafli stalowych bo dobrze grzeją

są — oszczędne i tanie

Dogodne warunki spłaty

St. Kowalski
MATERIAŁY BUDOWLANE

Poznań. Plac Wolności 17. — Tel. 29-76.

ZASTĘPCY REJONOWI

wprowadzeni w aptekach i drogeriach do sprzedaży światowej marki wyrobów gumowych w rejonach poznańskich i pomorskich poszukiwani, za wynagrodzeniem stałym, jak i prowizji. Oferty pod „WK 399“ z podaniem pierwszorzędnych referencji do Tow. Reklamy Międzynarodowej, Katowice, Pl. M. Piłsudskiego 11. Tg 1925

KURSY SAMOCHODOWE FR. JURKOWSKI-POZNAŃ
DĄBROWSKIEGO 79-TEL:78-80

OKAZJA!

Większy Skład Konfekcyjny i Galanterji z towarem i urządzeniem, bardzo dobrze prosperujący, obrót przeszło (100 tysięcy), od 12 lat w jednych rękach w większym mieście powiatowym li tylko z powodu zmiany stosunków rodzinnych **korzystnie do sprzedania**. Do objęcia potrzeba cirka 20 tys. zł. Oferty do Kurjera Poznańskiego ng 20 571.

Oferty wydajemy tylko za przedłożeniem dowodu

Zdarzają się liczne wypadki, że inserenci zgłaszają się do administracji naszej po odbiór ofert bez dowodu, otrzymanego przy nadaniu ogłoszenia. Oświadczamy wobec tego, że w interesie inserentów oraz zgodnie z zasadą szyfrowanych ogłoszeń **wydajemy oferty oraz udzielamy o ofertach informacji tylko za przedłożeniem odnośnego dowodu.**

Przestrzegamy przed zagubieniem tego dowodu, gdyż reklamacyj nie uwzględniamy.

Administracja.

Sypialnia

kompletna 250.— kuchnia 35.— radio czterolampowe Philipsa nowe 220.— Palacza 116, parter. zdg 39 632

ATA

czyści i szoruje wszystko!

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. I, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. KAMIENICE

Parcela
Bnińska, Komandorja 1061 m² bardzo korzystnie sprzedam, „Osadopol”. Rzeczypospolitej 9. zdg 38 910

Parcela
Bukowska, Dąbrowskiego, Rocha, Bnińska, Kiekrz, Antoninek bardzo tanio, „Osadopol”. Rzeczypospolitej 9. zdg 38 911

Administracja
domu poszukuje inżynier, emeryt, wyższy urzędnik energiczny. Znajomość prawa, urzędów, pomoc techniczna, kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 975

Dom nowy
II. piętrowy komfortowy z ogrodem, 5 mieszkań a 2 pokoje, jedno trzy pokoje w Wągrowcu, ul. Gnieźnieńska na sprzedaż. M. Kasprzakowa, Ostrów Wlkp. Szpitalna 6. zdg 38 539

Kupię
kamienice nowa, wpłace 60 000.— do 70 000 gotówka, okolica Łazarz. Jeżyce. Oferty szczegółowe spieszne Kurjer Poznański zdg 38 832

Dom — wille
4 mieszkania x 3 pokoje z ogrodem 1 1/2 morgi sprzedam w Zbąszyniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 007

Dom
Gniezno śródmieście 75 000 zł sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański. Gniezno 698. ng 49 969

Dom
Kościańska, główna ulica, dwa sklepy, pięć mieszkań, wjazd sprzedam natychmiast. Gotówka 20 tysięcy. Dobra okazja dla kupców każdej branży. Adres Kurjer Poznański dz 3619

Parcela
Komandorja korzystnie sprzedam „Venidor”. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23. zdg 39 247

Dom
masywny, piętrowy, restauracja, sale, w Ryńku Mosinie, 8 lokatorów sprzedam tanio. Zgłosz. restauracja „Belweder”, Mosina, Rynek

Dom
w Grodzisku przy Ryńku z składem nadającym się na każdą branżę zaraz na sprzedaż. — M. Ottowa, Grodzisk, ul. Rzeźnicza 1. zdg 38 869

Kamienice
komfortowa śródmieście, dobrze rentująca się do pół miliona kupie za gotówkę, najchętniej od właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 425

Kamienice
nowa, dochodowa możliwie z składem w Poznaniu, okolica obwojeńska, wpłace do 65 000 zł, przynie hipotekę amortyzacyjną. Spiesznie szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 39 445

Pięknie
położona parcela 2 850 mtr.², oddalona o 6 km od Poznania przy szosie mtr. a 70 gr. Informacje: Zbąszyńska 9, m. 1. zdg 38 894

Sprzedam
nowy dom czynsz miesięczny 125 zł. Oborniki, Park 3 Maja 3 — Nowacki. zdg 39 586

Solacz
wille dwumieszkańkowa sprzedam, wpłaty 15. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 459

Parcela
pod zwarta budowę, dobre położenie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 402

Solacz
komfortowa 2-miejsczkowa willa na sprzedaż, wpłaty 25 000 złotych. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty Kurjer Poznański zdg 38 994

Kamienica
4 piętrowa narożnikowa, centrum okazyjnie 150 tysięcy, wpłaty 60 tys. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 684 lub telefon 52-37.

Kamienica
3 piętrowa olbrzymi narożnik 70 metrów frontu na Łazarzu okazyjnie 115 tysięcy, wpłaty 75 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 683 lub telefon 52-37.

Willa
4-miejsczkowa komfortowa, parkiet, centralne ogrzewanie, garaż 15 000.— i amortyzacja. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 648

Dom
4-miejsczkowy, ogród, Poznań-Junikowo, właściciel Poznań, św. Czesława 15, m. 15. zdg 39 486

Kamienice
czysznowa Janowcu w śródmieściu, dwa sklepy, czterech lokatorów, wjazd, spichrz, stajnia, duży ogród, wysoko rentująca okazja dla każdej branży, sprzedam natychmiast za 35 000 złotych bez hipotek, wpłata podług umowy. Molinek, Poznań, ulica Grudziemiec 26. zdg 39 540

Architekt
poleca wielki wybór, Oferty Kurjer Poznański zdg 39 531

Dobra lokata kapitału
Parcela budowlana willowe między ul. Dąbrowskiego i Szmarzewskiego korzystnie do kupienia. Wiadomość telefon 74-16. zdg 39 532

Parcelę
5 000 m² sprzedam tanio. Golecin, Czorsztyńska 18. zdg 39 527

Dom
sprzedam wraz składem węgla przy ruchliwej ulicy w Poznaniu 13 000.— Oferty Kurjer Poznański zdg 39 464

Kamienice
komfortowa wpłaty 60 000.— donosi 15 000.— sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 556

Dom
nowy, dochód 2 800.— wpłata 12 000.—

Dom
nowy skład 2 400. wpłata 22 000.—

Parcelę
5 morg Mosina sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 549

Wille
kupię wpłaty 10 000.— reszta amortyzacji. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 563

Parcela
budowlana w dobrym położeniu, korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia: Metal, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 24, tel. 41-55 i 21-89 zdg 39 841

Sprzedam
plac Debiec. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 712

Domek
czysznowy (wille) kupię, wpłata 15 000.— przejęcie hipoteki amortyzacyjnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 706

Wille
sprzedam, dochód miesięczny 180, cena 24 500., wpłaty 20 000.— Oferty Kurjer Poznański zdg 39 804

Parcela
Winiary korzystnie sprzedaje. Wiadomość Kurjer Poznański zdg 38 891-2

Kupię
dom (60 000), połowę większego lub wspólnikiem (czka). Oferty właścicieli wprost Kurjer Poznański zdg 40 115-6

W poznańskim, miasteczko powiatowe, kupię dom — wille
murowana, przynajmniej 1 mieszkanie, 3 pokoje z kuchnią i wygodami — z ogrodem oraz kawałkiem ziemi 2-3 morgi. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 39 735

Dom
czysznowy w Poznaniu lub większym mieście Poznańskie. Pomocze, Śląsk, wpłaty do 12 000.— Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 178

Kamienice
kupię wpłace 55 000., właściciele dokładnym opisem złoza oferty Kurjer Poznański zdg 39 641

Kamienica
nowa, 72 000.— wpłaty 50 000.— Bloch, Aleje Marcinkowskiego 15, zdg 40 097

Dom
czysznowy dwoma składami w Lesznie przy przynajmniej ulicy blisko Ryńku bez dużego sprzedam za gotówkę bardzo korzystnie. Zgłoszenia agentura Kurjera Poznańskiego. Leszno, Karasia zdg 19 885

Parcelę
rzędowa kupię bezpośrednio. — Oferty szczegółowe Kurjer Poznański zdg 40 111

Komfortowy
dom przy Chelmońskiego. Informacje Lehmann, Poplińskich 8, mieszkanie 4. zdg 39 958

Parcelę
3000 m² jako ogród owocowy o parkaniony, przedmieście Poznańa tanio sprzedam Właściciel. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 144

Kamienice — wille
poleca poszukuje. Gruszczyński, Aleje Marcinkowskiego 17 a. zdg 39 748

Kamienię
III. komfortowa ze składami. — przynosi cała około 17 tys. złotych przy wpłacie 130 tys. złotych, reszta amortyzacja, sprzedam bez pośrednictwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 952

Sprzedam
korzystnie wille dwumieszkańkowa po 2 pokoje z kuchnią. Błażeja Winklera 23. zdg 40 180

Sprzedam
7 pokojowa wille na Solaczu przy ul. Mazowieckiej 57. Willa jest jednorodzinna z ogrodem, — maszynowo budowana, przy przystanku tramwajowym, za bardzo przystępną cenę. Ogładcę można przystępnie między godz. 1-4 po poł. z wyjątkiem niedziel. Pośrednicy są proszeni o niezgłaszanie się Blazka wiadomości ulica Fredry 1, m. 19. zdg 40 189

Administracje
domu przyjmie b. wyższy urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 249

Torzystnie
parcela zwarta budowa, jedna 500 m², druga 400 m² blisko kościoła św. Krzyża Górczynie. Nitschke, Sielska 41. zdg 40 225

Parcela
budowlane w Junikowie od 500 do 1000 m², cena od 80 groszy za 1 m² Informacje Biuro Parcelacyjne, Poznań, Plac Wolności 11 telefon 58-15. Pg 8328-47,175

2. PJENIĄDZ

Pożyczkę
Narodowa kupuje, każda ilość. — Oferty Kurjer Poznański zdg 39 064

Większa
kancelaria adw. na Pomorzu — szuka czynnego spółnika „aryjczyka”, wymagany kapitał 20 tys. zł. Zgłoszenia pod „Spólnik”, — Kurjer Poznański, Gdynia, ng 19 937

Poszukuję
pożyczki 2 do 3 tysięcy złotych w procentie oddam mieszkanie pokój i kuchnię. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 559

Świetna
lokata kapitału! Młyn 500 cetr. na dobie, istniejący czterdzieści lat stale w ruchu, nowe maszyny wiele zabudowań, ogrody, najlepsza okolica zbyt maki na miejscu. Sprzedam wpłata około 80 000.— reszta długie lata. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 508

Wspólnika
lub cichego z kapitałem do 15 000.— złotych przyjmie dobrze prosperująca hurtownia (dzienniej potrzeby, obrót roczny około 400 000.— Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 39 391

Emeryci
za wypożyczenie 2 000.— oddam bezpłatnie dom, lokal, mieszkanie ogródkiem, prowincja, przejęcie dwóch lat. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 449

Kupuję
pożyczki niemieckie konwertowane 1925 r. (Anleiheablösungsschuld). Oferty z podaniem warunków Kurjer Poznański zdg 39 690

Wspólnika (czki)
kapitałem 1 000—1 500.— szukam Oferty Kurjer Poznański zdg 39 689

Skład
centrum miasta dwa duże okna wystawowe z kompletnym urządzeniem, celem założenia zakładu, kwiartu poszukuje wspólnika lub wspólniczki z gotówką do 10 tys. złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 562

6 000.—
posiada kawaler, oczekuje propozycji. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 647

Poszukuję
do wykończenia domu 2 000.— 12 procent. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 807

Fabryka
mydła do prania, egzystująca 15 lat w Warszawie, bardzo wprowadzona w sklepach i instytucjach wyłącznie chrześcijańskich, dająca poważne zyski, poszukuje poważnego wspólnika lub nabywcę wraz z firmą. Oferty „Chrześcijański”, Biuro Pietraszka, Warszawa, Marszałkowska 115. ng 19 351

5.000.—
posiadam. Poważne propozycje pod „Zastępstwo”, Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 20 567

Wspólnika
z gotówką około 5 tys. do zainwestowanego przedsiębiorstwa dla podstawy następcy, poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 40 185

30—100.000
Poważne przedsiębiorstwo przemysłowe poszukuje finansisty od 30—100.000

Oprocentowanie kapitału 10—12 proc. w stosunku rocznym, za realnym zabezpieczeniem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 40 014

Wspólnika
2-3 tys. przedsiębiorstwo elektr. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 937

10.000.—
b. wyższy urzędnik wstąpi czynnie do solidnego przedsiębiorstwa Oferty Kurjer Poznański zdg 40 248

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Wisła
pensj. „Nad Potokiem” central, ogrzewaniem poleca lokale z pierwszorzędnym utrzymaniem na sezon zimowy, ceny przystępne, przyjmują również kolonie narciarskie, tel. 42. zdg 39 446

Pensjonat „Limba”, Rabka, Karczewskiej
Nowy Świat, telefon 196 pod nowym zarządem Tg 1915

otwarty

Zakopane
Nowotwarty, chrześcijański Pensjonat „Pod Szczytami” pełnokomfortowy, pod zarządem właścicieli, przyjmuje zamówienia, Przepiękne słoneczne położenie! Droga do Białego nad Cieszyńską, Telefon 17-09. Pg 8311-70,108

4. OSOBISTE

Suknie
najpiękniejsze modele wykonuje Salon Mód „Illusion” Ratajczaka 9, J. Wolniakowska. zdg 40 218

Tolek
Fryzjer z Zamkowej pracuje ul. Masztalarska 7 a. zdg 40 027

Kwiaciarnia
Wodna 7, kwiaty, wieńce tanio. zdg 39 799

Suknie
szyje tanio. Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 39 800

Suknie
płaszczki, kostjumy miarowe, tanio, gustownie. Wrocławska 19. Gałazka zdg 40 165 6

100.—
zł komu powiem nieprawdę, chiorantka „Lu-ne”, Focha 111 — 22. zdg 40 036

Mężczyznę
który był świadkiem najechania rowerzysty w dniu 27 października br. o godz. 6 rano na Aleji Marsz. Piłsudskiego, obok gmachu Uniwersytetu Poznańskiego, uprasza się o zgłoszenie się, albo podanie adresu swego mieszkania oraz numeru taksówki samochodowej, do Kurjera Poznańskiego pod zdg 39 519

...To dla POZNANIA

EDMUND RYCHTER

UL. FR. RATAJCZAKA 2
ul. Wrocławska 15, ul. Wrocławska 14
Filje: Ostrów Wlkp. ul. Kaliska i Rynek 18
CZTERY SKŁADY

Olbrymie składnice bielskich materiałów, setki deseni na ubrania, palta, poszycia futer
Sprzedaż z metra — ceny najniższe
Dział miarowy na najwyższym poziomie
Specjalność palta gotowe w wykonaniu miarowym
FUTRA gotowe i na miarę, modernizacje i poszycia futer
BŁAMY: nutria, elki, cybety - wydry

EDMUND RYCHTER POZNAŃ-OSTRÓW Wlkp.

Artystyczna
naprawa dywanów, sztuczne ce-
rowanie garderoby damskiej —
i męskiej wykonuje akuratknie
i tanio. Nowak, Rogoźno, Czarni-
kowska 140, dawn. Poznań, Da-
browskiego 7. zdg 39 151

6. OŻENKI
Znajomości
cel matrymonjalny, zamężniej-
szym i mniej zamężnym, solidnie
i dyskretnie ułatwi Biuro matry-
monjalne „Partia”. Gdynia, Zus.
Zygmunta Augusta m. 66.
ng 19 306

Matrymonialne
Najważniejsze ogólnopolskie
Biuro Matrymonjalne — poleca
tysiące zdecydowanych posaż-
nych i średnio zamężnych kandy-
datek oraz panów na pierwszo-
rzędnych stanowiskach z całej
Polski. Liczne podziękowania. —
Dyskrecja zapewniona. Na nie-
anonimowe zgłoszenia pan — pa-
nów (podających dane — wyma-
gania) — natychmiast pośred-
niczymy wszędzie. „Nowa Era”.
Warszawa, Sosnowa 9.
Pg 7907-62,571

Niezależna
brunetka czterdziestoletnia, po-
zna panna państwowej posadzie
pobliżu Poznania, celu matrymo-
njalnym, chętnie nauczycielką. —
Zgłoszenia z fotografią Kurjer
Poznański zdg 39 137

Pania
młoda o wybitnym dobrym charak-
terze, bardzo przystojna, lubiąca
gospodarstwo wiejskie, namiętnie
niej z rodziną ziemianką pozna-
kiem na wyższym stanowisku. —
Cel matrymonjalny. Bezwzględna
dyskrecja. Poważne zgłoszenia
z fotografią do Kurjera Poznań-
skiego zdg 39 209

Kulturalna wdowa
po czterdziestce dobrego charak-
teru, posiadająca sześciopokojo-
we mieszkanie, centrum Poznania
oraz około 30 000 — gotówka
odda serce, szybko decydującemu
się. Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 377

Pani
inteligentna (50) egzystencja szu-
ka męża emeryta dobrym charak-
terem. Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 386

Znajomości matrymonjalne
w zamężnych sferach szybko so-
lidnie, dyskretnie ułatwia Echo,
dysponując olbrzymim doбором.
Poznań, św. Marcina 68, telefon
50-80. Prospekty wysyłamy dar-
mo.

Kulturalna
panienka niebiedna życzy sobie
męża o wyższym wykształceniu.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 594

Blondynka,
szatynka, sympatyczna, przystoj-
na lat 34, 24, pragną w celu
matrym. poznać kulturalnych pa-
nów na stanowisku, wdowcy nie-
wykluczeni. Oferty nieanonimo-
we możliwe z fotografią kiero-
wać: dla „Blondynki” lub „Szat-
yńczyki” Kurjer Pozn. zdg 39 148

Dla
kuzyna mego lat 37, wdowca —
1 dzieckiem, właściciela kamie-
nicy i dobrym interesem rzeźnic-
kiem w większym mieście powiat-
owym szukam żony. Majątek
dla wspólnego dobra pożądan. —
Oferty z fotografią nadesłać do
Kurjera Pozn. zdg 39 219

Kto zapozna
nauczyciela gimnazj., kaw. lat 38,
rym. kat., średn. wzrostu z pa-
nią odpow. wieku i pozycji ma-
terjalnej, szlachetnego charak-
teru, poważnych poglądów, odpow.
kształceniem, kochającą ognisko
domowe. Cel matrymonjalny. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 259

Urzędnik
rolny, przystojny, 27 letni blond-
dyn poszukuje w celu matrymo-
njalnym znajomości zdecydowa-
nej, niezależnej pani. Oferty
Kurjer Poznański zdg 39 443

Wybór posażnych pan — panów
stanowiskach dyskretnie poleca

„Sfinks”
Poznań, Kantaka 9, mieszk. 19.
zdg 39 438

Dwie
przyjaciółki, urzędniczka lat 33,
niebiedna, druga lat 37, z dobrze
prosperującą szwalnią, mieszka-
niem poszukują mężów na stano-
wiskach, także wdowców. Po-
ważne oferty nieanonimowe z
fotografią, która się zwraca do
Kurjera Poznańskiego zdg 39 554

Kawaler
akadem. wykształt., lat 33, niski
brunet na urzędowym stanowisku
nawiąże korespondencję z panną
inteligentną, sympatyczną, do-
brze sytuowaną, bez przesłodzi.
Cel matrymonjalny. Łaskawe
zgłoszenia pod: „Stefan K.”,
Chorzów, Poste restante.
zdg 39 479

Kulturalna
pani niezależna pozna na stano-
wisku od 40—60, cel matrymonjal-
ny. Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 416

Architekt
budowniczy, kawaler lat 36, na
stanowisku poszukuje żony jako
współniczki dla założenia własne-
go przedsiębiorstwa technicznego.
Oferty łaskawie kierować do eks-
pedycji Kurjera Pozn. zdg 38 854

Komu
zależy szybkim dobrym ożenku.
Zgłosi się Pocztaowa 23 — 3.
zdg 39 267

Wdowiec
po 50, samodzielny, własnym
mieszkaniem szuka panny lub
wdowy bezdzietnej, cośkolwiek
gotówka. Cel matrymonjalny. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 343

Wdowiec
55, solidny prawego charakteru
pragnie posubić starszą, samotną
wdowę 48—55 miłego usposobienia
materialem niezależna. Sprawy
traktuje poważnie, dyskretnie. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 664

Który
z panów z gotówką 12—14 tys.
wznieśli się w rzeczywistość dochód
roczny 2 000. — Oferty Kurjer Po-
znański zdg 39 524

Pana
przystojna, zamożna, posłubi ko-
leżową. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 39 498

Kawaler
lat 47, posiadający 4 000. — z
znużony samotnością pozna pannę
lub wdowę do lat 50 z odpowied-
nią gotówką dla założenia włas-
nego interesu. Cel matrymonjal-
ny. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdg 39 545

Zamożna
int. pani, posiadająca dobrze pro-
sperujące przedsiębiorstwo warto-
ści 80 tys. złotych pragnie poznać
pana lat 43—50 w celu matrymo-
njalnym. Int. panowie dobrze
ustytuowani lub na dobrych pew-
nych stanowiskach zechcą zgłosić
się do Kurjera Pozn. zdg 39 546
Na zgłoszenia „Poste restante”
nieodpowiada się.

Wdowiec
po czterdziestce intel. przystojny
i dziecko, posiad. większego
przedsiębiorstwa ożeni się. Panie
intel. nieposzl. przeszłości nadesła
łaskawie oferty możliwe fotogr.
do Kurjera Pozn. zdg 39 555 Dy-
skrecja zapewniona.

Kawaler
lat 38, przystojny mistrz mecha-
nika na stałej państw. posadzie
3 000 gotówki posłubi panią odpo-
wiednią do lat 33. Poważne oferty
Kurjer Poznanski zdg 39 564

Porucznik
pozna inteligentną, niezależną ma-
terjalnie młodą. Cel matrymo-
njalny. Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 720

Zamożna
przystojna z towarzyszą młodą
wydaje zamąż — inżyniera. Dy-
rekcji Kolei lub oficera czynnej
kawalerii od 38—45, wysokiego,
przystojnego. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 39 710

Wersalczyka
starszego, dobrze sytuowanego,
pozna niezależną, osamotloną.
Cel matrymonjalny. Oferty Kur-
jer Poznanski zdg 39 701

Poszukuje
dla mej żwagierki wdowy lat 45
przystojnej, bardzo miłej, inteli-
gentnej, prawego charakteru, —
parę tysięcy złotych gotówki, —
męża o dobrych walorach, miłego
wyglądu, dobrze sytuowanego.
Oferty poważne Kurjer Poznań-
ski zdg 39 812

Samotna
przystojna niezależna, starsza
panna własnym mieszkaniem pozna
pana na stanowisku od lat 40,
cel matrymonjalny. Oferty Kur-
jer Poznanski zdg 39 772

Szuka
męża średniego urzędnika panna
lat 36, wyprawa, mieszkanie 5
tys. gotówki. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 39 434/5

Znajomości matrymonjalne
ulatwia dyskretnie, solidnie —
„Wanda”, Rom. Szymańskiego 4
m. 5. zdg 40 123

Wdówka
bezdzienna, lat 38, inteligentna,
posagiem 50 000. — wyjdzie zamąż
za urzędnika lub kupca. Oferty
Kurjer Poznanski zdg 40 121

Panna
lat 25, wysoka, 4 000 zł gotówki
pozna wyższego kolejarza na sta-
łej posadzie. Cel matrymonjalny.
Zgłoszenia Kurjer Poznanski
ng 20 553

Która
pani dopomoże kawalerowi, lat
27, blondynowi, wzrostu średnie-
go, kupcowi, obejmującemu brow-
ar? Cel matrymonjalny. Panie
zdrowo myślące gotówką 15 000
nadesła zgłoszenia Agencja Kur-
jera Poznanski Wronki.
ng 20 555

Panna
lat 36, blondynka, posiadająca 2
tysiące, wyprawa, z powodu braku
znajomości pragnie poznać
urzędnika do lat 40. Oferty Agenc-
ja Kurjera Poznanski, Mied-
zychód. ng 20 561

Fryzjerka
I klasy fachowość trwała wodna,
żelazkowa, z 1000 zł lub bez po-
siłki właściciela zakładu fryzjer-
skiego do lat 26. Oferty Kurjer
Poznanski z fotografia, pod sło-
wem zwracam. zdg 40 152

Przystojny
elegancki, trzydziestoletni kawa-
ler, pierwszorządny cukiernik, po-
siadający 14 000 gotówki, posłubi
właścicielkę domu, względnie re-
ntownego interesu, w który włoży
gotówkę. Oferty zdecydowanych
Kurjer Poznanski zdg 40 012

Ładna
niebiedna pozna pana wysokiej
kultury ducha. Cel matrymonjal-
ny. Oferty Kurjer Poznanski
zdg 39 948

Blondynka
przystojna, miła, 5 pokojowym
mieszkaniem, centrum, poszukuje
towarzyszka życia na wyższym sta-
nowisku lub emeryta po czter-
dziestce. Dyskrecja zapewniona.
Oferty Kurjer Poznanski
zdg 40 075

Posiedzieli majątku
pięćsetmorgowego, wdowiec sa-
motny, posłubi starszą panią. Po-
sag mile widziany. Oferty bez-
anonimowe Kurjer Poznanski
zdg 40 079

Inteligentna
panna, lat 22 — 2 500 oszczędno-
ści, wyjdzie zamąż za podoficera
lub urzędnika państwowego. —
Oferty Kurjer Poznanski
zdg 40 203

Poważny przemysłowiec
przystojny kawaler około trzy-
dziestki, współwłaściciel dużych
zakładów garbarskich, odrzuca-
jących bardzo poważne zwski, po-
słubi panią przystojną, dobrej
rodziny niebiedną, Bezanonimowe
oferty Kurjer Poznanski
zdg 40 233

Zarabiam
600 zł, miesięcznie szukam solid-
nej niebiednej żony. Oferty Kur-
jer Poznanski zdg 40 198

Panna
lat 30 posiad. cośkolwiek gotówki
pozna pana na stałej posadzie —
wzgl. rzemieślnika do lat 38. —
Wdowiec niewykluczony. Cel ma-
trymonjalny. Zgłoszenia Kurjer
Poznanski zdg 40 223

7. SPRZEDAŻE

Modne Kapelusze Koszule Krawaty
tanio. M. Paszek,
Poznań, Wrocław-
ska 30. zdg 39 355

Magle
nowoczesne, elektryczne, ręczne
oraz domowe magle — prasow-
nie nagrodzone złotymi medala-
mi dostarcza Fabryka Magli M.
Jankowiak, Poznań, Starolecia,
tel. 19-47

Palma
1.50 wysoka, śliczny okaz. Po-
znańska 43 — 5. zdg 40 213

Skład
papieru sprzedam, Oferty Kurjer
Poznanski zdg 40 148

Wózki
dziecięce, lalczynie, wybór tanio.
Trabczyńska, Pierackiego 11, —
podwórze, kredytuje. zdg 33 108

Krowy
wysokocielne — i
wycielone, dobre
dójki. — wielkim
wyborze — stale
sprzedaje i ku-
puje Adamski —
Poznań-Główna
32, telefon 19-01.
zdg 33 886

Sprzedam
rozlewnie piw, wody sodowej,
— używane meble. Półwiejska 26.
zdg 39 946

Pianino
czarne kryształowe okazujnie.
— Strzelecka 26 — 3. zdg 39 595

Wentylator
prał zmienny tanio. Wskaże Kur-
jer Poznanski zdg 39 585

Skład
kolonjalny z mieszkaniem. Łuka-
szewicza 1. zdg 39 576

Futra
damskie sport, psy morskie. —
Chelmońskiego 9 — 6. zdg 39 575

Pierze — Puch
resie 3. — kacz-
1.50 puch 1.50
pierzony 28. —
snydy 18.50 pu-
duszki 5.50

Koldry
na wacie — wel-
nie — buchu w
najlepszym wy-
konaniu naj-
tańsze

Emkap - M. Mielcarek
Wrocławska 30 telefon 58-03.
ng 19 429

Restauracje
jadłodajnia z kompletnym urza-
dzeniem, tanio sprzedam 600 zł.
Adres wskaże Oredownik. Po-
znań zdg 39 059

Antyki
gabinety, salony, kanapy, krze-
sla, stoły.

stoliki
do gry, biblioteki serwantki.

biurka
damskie, świąteczki, stara porce-
lana, zegary. Wielkie Garbary 20.
zdg 39 833

Salon
Bidermajer mahonowy inkrusto-
wany, pianina, serwantka, lustro,
toaleta orzech. Św. Wojciech 29
m. 2. zdg 39 892

Kawiarnię
dobrze zaprowadzoną sprzedam.
Adres Kurjer Poznanski
zdg 39 704

Skład
kolonjalny, mieszkaniem, zapro-
wadzony korzystnie. Oferty Kur-
jer Poznanski zdg 39 719

Gramofon
korzystnie. Jackowskiego 29 — 17
zdg 39 842

Psia
dog niebieski, szczenię sprzedam.
Marcinkowskiego 13, m. 39.
zdg 39 953

Sypialnia
nowoczesna 270. —

Gabinet
195. —

Jadalnie
tanio. Szewska 20. zdg 40 124

Sypialnia
jasna z lustrami tanio.

Zegar
szafkowy, dobry sprzedam. Pod-
górna 6 — 6. zdg 40 096

Kolonjalke
zaprowadzona magiel, towarem,
przyległe 2 pokojowe mieszkanie
sprzedam. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 40 085

Sprzedam
samochód osobowy 6 cyl. Buick
na biegu, bardzo dobrym stanie
okazyjnie 1 500 zł. Oferty Kurjer
Poznanski zdg 40 058

Kwiaciarnię
sprzedam z powodu wyjazdu. —
Ul. Dąbrowskiego 12, m. 3.
zdg 40 113

Egzystencja
zapewniona!
Restauracja
centrum, pierwszorządna klientela
stała, cena 3 000. — Zgłoszenia
Kurjer Poznanski zdg 39 057

Maszynę
do pisania sprzedam. Św. Mar-
cin 63, m. 20. zdg 39 861

Centralne ogrzewanie
kompletne kocioł 20 radiatorów,
mało używane sprzedam. Zgłosze-
nia Kurjer Poznanski zdg 39 249

Dodge
6 cyl. linuzyna w pierwszorząd-
nym stanie do sprzedania. Zelo-
szczenia Kurjer Pozn. zdg 39 143

Skład
pieczywa kawiarenka, śródmie-
ściu tanio. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 39 369

Restauracje
15 stolów, 15 kanap, 25 krzesel,
bufet za bezcen, z powodu wyja-
zdu. Adres Kurjer Poznanski
zdg 39 102

Sypialnia
kompletna szałia — lustrem tylko
220. — Poznań, Woźna 16, Cen-
tralny Dom Komisowy.
zdg 39 880

Skład
kolonjalny, prowincji, obrót sześć
tysięcy miesięcznie, powodu spła-
ty sprzedam. Oferty Kurjer Po-
znański ng 20 552

Kolonjalka
piewszorzędna, tania dzierżawa
3 500. — Kniat, Wodna 10.
zdg 38 327

Doga
suke sprzedam. Adres wskaże
Kurjer Poznanski zdg 39 128

Skład
obuwia, bardzo dobry punkt od-
stapie z powodu wyjazdu. Oferty
Hassówna, Gniezno, Warszawska
39. zdg 39 149

Okazja
3 metry materiału 56 złotych dla
amatora. Wyspiańskiego 18, m. 1
godzina 3—6. zdg 39 163

Skład
cukiernik, owoc, mieszkaniem,
dzierżawa 70. — sprzedam, cena
1 250. — Adres wskaże Kurjer Po-
znański zdg 39 430

Patefon
sprzedam lub zamienię na rower.
Wierzbowa 2, m. 21. zdg 39 426

Koc
futrzany, marmury, brzozy, obra-
zy, kryształ, patefon. Młyńska
3 — 4, 12—16. zdg 39 248

Szale, Getry,
Rękawiczki
najkorzystniej

Ludwik
Olszewski,

Aleje Marcinkowskiego 13, obok
Banku Polskiego, Półwiejska 11.
Pg 8291-45,96

Meble
najtaniej u Palacza, ul. Słusar-
ska 4, pomiędzy Wielką a Woź-
ną. dg 3390

Miąszz jabłkowy
śliwkowy, marmelade, powidła
mieszane pierwszorządnej jakości,
po cenach najkorzystniejszych
poleca

„Jagol”,
Poznań, Św. Wojciech 29, tel.
52-82. Pg 7965-44,92

Rozpylacze
Kolońska ltr. 4 złote,
szcztolki, grzebień, lustra
najtaniej Wenzlik
Aleje Marcinkowskie-
go 19. Ng 19 535

Na sprzedaż
rentowny interes
spedytorsko - naftowy,
w większym ruchliwym mieście
powiatowym Wlkp. Gotówki do
objęcia 10 tysięcy. Oferty do Kur-
jera Poznanski pod
zdg 39 444

Wózik
sportowy sprzedam. Strzelecka
21, m. 6. zdg 39 410

Samochód
gotowy do jazdy tanio sprzedam
Oferty Kurjer Poznanski
zdg 39 396

Młyn motorowy
o przemiele do 120 centnarów
sprzedam lub wydzierżawie. —
Oferty Hauke-Młyn.
Czołnowców
poczta Szymonowice nad Prosną
ng 20 516

Futro
meskie sportowe dobrze utrzy-
mane, korzystnie. Szyperska 1,
m. 16. zdg 39 796

Dom
Czempiniu, dwa składy, morgo-
wym ogrodem, dochód 2000, cena
16 000, wpłaty 4—6 000. Karalus,
Poznań, Marszałka Pocha 25.
zdg 39 898

Skład
spozyczer, mieszkaniem, maglem,
śródmieście, rynek, prima poło-
żenie, korzystnie. Adres wskaże
Kurjer Pozn. zdg 39 896

Dwa powielacze
płaskie używane sprzedam 35 do
45 zł. Ratajczaka 40, m. 10.
zdg 39 897

Największa i naj-
lepsza fabryka
fortepianów
i pianin
**B. Sommer-
feld**
poleca nowe pier-
wszorządnej jako-
ści pianina już
za 1 000. —
Dogodne warunki spłaty. Długo-
letnia gwarancja. Zamiana uży-
wanych instrumentów.
Filja, Poznań 27 Grudnia
15.
ng 19 421

Futra
skóry obniżylem ceny mimo
zwyżki cen, każdy już wie, że
najtaniej kupuje się tylko u Do-
browolskiego, Marcina 1.
zdg 39 092

Willa
Inowrocław Zdrój 6 pokoi przy-
należności. Powód wyjazd,
cena 20 000. — zł. Górski, Ino-
wrocław, Kasprowicz 16,
ng 20 529

Kawiarnię
cukiernie, elegancko urządzona,
reprezentacyjny lokal centrum
Bydgoszczy (135 000 mieszkańców)
interes starozaprowadzony sprze-
dam. Oferty „wielkie możliwości
zarobkowe” Kurjer Poznanski
ng 20 590

Kombinowana
strugarka - szpalniarka - wyrów-
niarka kruponów osiemset milim-
etrów, nowa fabryki Fecken-
kirfel tanio odda Zakrzewski, —
Warszawa, Smolna osiemnaście,
220-04. ng 19 350

Maszyny do pisania
i liczenia nowe, używane (z gwa-
rancją) walizkowe „Rheinmetall”
na dogodnych warunkach spłaty
do nabycia w firmie Antoni
Rose, plac Wolności 2 i Nowa 8.
ng 19 427

Sprzedaż — Naprawa
wszelkich systemów
pi

Pianino
koncertowe korzystnie. Plac Sa-
pieżyński 10 b — 3. zdg 39 659

Serwisy
stołowe — kawowe
Garnitury
kompotowe — ciast
Sztuce
alpakowe — platerowane — oraz
kompletne nakrycia
Restauracyjne
sprzedaje najtaniej
Marjan
Lesiński. Poznań — Wroniecka;
Gdynia — Swietoslawska; Hurt
Szkla — Porcelany. dg 3 690

Meble
Gabinety, jadalnie, sypialnie —
kuchnie. Solidne wykonanie, naj-
taniej Sosniński. Woźna 10.
ng 20 318

Najlepsze pianina
od 1000 złotych
oraz najkrótsze
fortepiany
(skrzydła) poleca
T. Betting,
S-ka
Leszno.
Ng 17 793

Sztuciec
kompletny dwunastoosobowy tano.
Matejki 58 — 9. zdg 39 325

Dywan
używany. Kwiatowa 4 — 4.
zdg 39 682

Regał
leżanka korzystnie. Skarbowa 1,
m. 5. zdg 39 677

Brzoza
ca. 60 cbm 2 metrowych bloków
przeciętnej szerokości 18 cm. gru-
bość: 45—50—30 mm na sprze-
daz. Oferty Kurjera Poznańskiego
zdg 39 662

Plachty
nieprzemakalne impregnacja prze-
ciwgnilna sprzedaje najtaniej. —
Wejman Kościelna 17.
zdg 39 132

Maszyny
damska krawiecka sprzedam. Ry-
baki 9 — 2. zdg 39 651

Materiały
z rozbiórki domku mieszkalnego.
kuchni, szop na terenie przy ul.
Nieogolewskich 22 oddamy. Na-
bywa cwinien uskutecznić roz-
biórki i za materiały dopłacić.
Oferty pisemne do Kurjera Pozn.
zdg 39 485

Maszyny
do pisania
małe i duże no-
we i używane
dostarcza najko-
rzystniej z gwa-
rancją. Kocha-
nowicz i S-ka. pl. Wolności 13.
ng 20 020

Futra
damskie, męskie wykonuje rze-
telnie, solidnie, fachowo, tano
tylko
Królikiewicz,
tylko

Podgórną 6
Skórki wszelkiego rodzaju wielki
wybór.

Pianina
znanej fabryki „Arn-
old Fibiger” oraz
instrumenty okaz-
yjne w każdej cenie
poleca Centralny
Magazyn Pianin,
Poznań, Pierackie-
go 11. Zamiana in-
strumentów używa-
nych. Ng 19 533

Meble
w wielkim wyborze poleca naj-
taniej

K. Bakoś,
Stary Rynek 51. zdg 38 164
Po

Okazyjne
kupno wszelkich urządzeń domo-
wych także
kompletnych pokoi
spieszę wszyscy na
Jezuicka 10
(Swietoslawska) Pg 7 838-45.41

Okazyja
futro, palta, ubrania, frak, kor-
pulentna figura. Półwiejska 5,
m. 21, podwórzu, prawo.
zdg 39 483

Tartak
maszynowy do obróbki, stołarskie
w dobrym stanie tano sprzedam
Oferty Kurjera Poznańskiego
zdg 39 478

Damskie
futro Jonaty w dobrym stanie z
kolnierzem tamakowym, obeerz-
godz. 10—12 szw. Marcin 6, Dom
dla inteligencji. zdg 39 474

Kocioł
parowy 7 atm. maszyna parowa
KM dobrym stanie. Robaszew-
ski, Rawicz, Grunwaldzka 29.
zdg 39 516

Smalec
czysto wieprzowy
w skrzyniach po 2x12 1/2 kg od-
daje korzystnie Dom Komisowo-
Handlowy, Poznań, Małe Garba-
ry 9.

Gdynia
warsztat wędliniarski, wypoży-
zalny dobrze prosperujący. —
dzierżawa tano, sprzedam zaraz
lub od 1. 1. 37. fachowiec nie
wymagany. Oferty Wroblewski,
Gdynia Merska 4. ng 19 935

Młyn
automat, pszenno-żytni, w ruch-
o przemiale doborowym 400 me-
trów przy stacji kolejowej oko-
lica zbożowa. Dzierżawa, sprze-
daz. Warszawa, ul. Krucza 29,
m. 9, tel. 8.25-31 Beyer Jerzy.
ng 19 257

Watelina
guziki, dodatki krawieckie. —
Mikołajczak, Swietoslawska (Je-
zuicka) 12. Pg 7973-58.20

Sprzedam
kolonjalke, dobrze zaprowadzoną,
z powodu wypadku śmierci. Myl-
na 6, m. 6. zdg 38 988

Kapelusze
wełnowe
Czapki
Pulowery
Bonżurki
najtaniej
Pietrzykowski,
Wielka 8. Asygnaty Kredyt.
zdg 39 523

Kryształ najtaniej
„Lamus”. Strzelecka.
Pg 7976-58.42

Kryształ
wielkim wyborze okazynie tylko
Jezuicka 10 (Swietoslawska)
Dom Okazyjnego Kupna.
Pg 7 839-45.40

Skład kolonjalny
w dobrej okolicy bez konkurencji
sprzedam. Adres Kurjer Poznań-
ski zdg 39 507

Psa
szorstkowłosy terrier „Milowody”
p. Oborniki. zdg 39 508

Gościniec
drogerie, domy na sprzedaż. ce-
na podług umowy. Karolczak, Po-
znań, Czesława 19 a, m. 2.
zdg 39 511

Interes
węglowy dobrze prosperujący
pow. miasto. Oferty Kurjera Poz-
nańskiego zdg 39 465

Ford
samochód lim. 4 drzwiowa w do-
nym stanie. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 39 466

Miód
prawdziwy okazynie. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 39 626

Owocarnia Gdynska
Strzelecka 1. Pigi funt 0.80, cy-
tryny 0.09, jabłka kompotowe
0.15, szparyt oliwie 0.65. Zawsze
najtaniej. zdg 39 614

Ogród
owocowy 1/2 morgi w Poznaniu
sprzedam zaraz. Zgłoszenia do
Kurjera Poznańskiego zdg 39 613

Futro
i płaszcz męski na średnia figure
korzystnie sprzedam. Oferty do
Kurjera Pozn. zdg 39 612

Młyn
o przemiale 250 ctr. w Poznaniu
lub urządzenie młyńskie sprzedam
zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego zdg 39 611

Skład
cukierków sprzedam lub zamienie
na domek Puszczykowo, dotłata.
Adres Kurjer Pozn. zdg 39 605

Skład
pracownia obuwia dwupokoju
mieszkanie odstąpię. Adres wska-
że Kurjer Poznański zdg 39 602

Meble
różne, dobrze utrzymane, na
sprzedaz. Agencji wykluczeni. —
Marsz. Focha 144, m. 9.
zdg 39 696

Hurtownie
kolonjalna Poznań sprzedam do
objęcia 10 000. — Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdg 39 550

Figure
woskową korzystnie sprzedam. —
Magazyn gorsetów M. Sterczew-
ska, Poznań, Br. Pierackiego 18.
zdg 39 551

Aparat Roentgena
dermatologiczny z dodatkowymi
uzupełniającymi przyrządami —
oraz dwie lampy kwarcowe i róż-
ne przyrządy do gabinetu derma-
tologicznego jak również odnośna
literatura (atlas) z powodu
śmierci meza sprzedam na dogod-
nych warunkach. Helena Stein-
bornowa, Toruń, Bydgoska 90.
dg 3736

Samochód
półciężarowy, kryty Ford korzyst-
nie sprzeda Spółdzielnia, Grun-
waldzka 9. zdg 39 349

Pianino
czarne, polerowane, krzyżowe
520.— Grobla 6, m. 24.
zdg 39 341

Magazyn futer Lehmann
zał. 1875 Poznań
Wrocławska 18,
tel. 22-95. Wszel-
kiego rodzaju
futry wykonuje
we własnej pra-
cowni pierwszo-
rzędnie, solidnie.
Stale wielki wy-
bór każdego ro-
dzaju gotowych futer oraz skórki
od najtańszych do najwykwint-
niejszych. Pg 8292-37.142

2 dywany
reżnie wiązane sprzedam. Oferty
Kurjer Poznański zdg 39 557

Wózek
używany sprzedam. Polna 32 —
m. 19. zdg 39 561

Wielka okazja! Dywany
reżnie wiązane sprzedam. Bau-
er, Hotel Monopol. zdg 39 566

Sprzedam
Elektrolux Uniwersalny, czy-
stzenia dywanów. Mostowa 18,
Dankowski. zdg 39 887

Kolonjalke
pewna egzystencja. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdg 39 834

Koń
roboczy na sprzedaż. Warszaw-
ska 5, Poznań. zdg 39 773

Powozy
półkryte na gumach Planka jed-
nokonki, sanie tano. Adamski,
Piaskowa 7. zdg 39 776

Skład
wyróbów skórzaných, zaprowa-
dzone, małe koszta, bez ryzyka.
Adres Kurjer Poznański
zdg 39 777

Piecuki gazowe
do gotowania i ogrzewania sprze-
dam za bezcen. Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdg 39 803

Okazyja
sprzedam, skład cukrów, owoców,
centrum miasta z powodu wy-
jazdu. Adres Kurjer Poznański
zdg 39 815

Meble
najtaniej poleca J. Stepkowski,
Szewska 2. zdg 39 816

Umywalkę
marmurem. Polna 41 — 9.
zdg 40 109

Frak
Dąbrowskiego 84, m. 17.
zdg 40 108

Okazyja!
prasa piekarska, ugniataczka, mō-
tor, Maszalnarska 5 a. Sala licytacy-
yjna. zdg 39 914

Junkersa
piec gazowy łazienkowy sprze-
dam. Wiadomość św. Marcin 32,
mieszkanie 11. zdg 39 904

Panowie
Kolonjaliści - Piekarze
Przez zakup znanych — jakościo-
wo dobrych — wszelkich torebek
pakowych — szarych — manilla
— piekarskich i innych — można
dużo oszczędzić obecnym kryzys-
ie — zatem proszę się przekonać
i zamawiać tylko w Składzie Fa-
brycznym Edmund Koska — Do-
minikańska 5 — Telefon 28-00.
Ng 20 432

Płaszcz
eleganckie
damskie
najtaniej
wprost
z
fabryki
Wildowa - Syn
Wodna 1,
Asygnaty kredytowe!
ng 19 275/6

Warsztat
szewski mieszkaniem. Poznań,
Zupańskiego 3, m. 3. zdg 39 653/4

Restaurację
kolonjalke domostwem wielkiej
wsi kościelnej, stacja kolejowa,
bogata okolica sprzedam. Zgło-
szenia Agencja Kurjera Poznań-
skiego, Kórnik. ng 20 558

Spożywczy
zaprowadzony, śliczne mieszkanie
korzystnie, powód wyjazd. Kra-
szewskiego 28. zdg 39 787

Półsorek wyjazdowy
elegancki tano. Różana 18, — 3.
zdg 39 960

Biedermeier
salon sprzedam. Łakowa 4 a — 8
zdg 39 994

Gabinet
męski nowoczesny polerowany, so-
lidnie wykonanie korzystnie. —
Jezuicka 10. (Sw.) zdg 39 882

Sprzedam
kawiarnie, bilardy, obiady, śród-
mieście, zamienie parcelkę, do-
mek. Wiadomość Kurjer Poznań-
ski zdg 39 867/8

Walizki
tano. Czysz. Szkol-
na 11.
Pg 7925/6-41.36/7

Sypialnia
orzechowa, brzożowa oraz kilka
innych okazynie Jezuicka 10. —
(Swietoslawska) zdg 39 883

Jadalnia
nowoczesna, solidne wykonanie,
orzech kawkaski, tylko 475.—,
Jezuicka 10. (Swietoslawska).
zdg 39 885

Sypialnia
brzoza polerowana, dobre wyko-
nanie 590.—, cena reklamowa. —
Jezuicka 10. (Sw.). „Dom Okazyj-
nego Kupna”. zdg 39 886

Gabinet
męski, starsze wykonanie, debo-
wy, dobrze utrzymany, okazja.
Jezuicka 10 (Swietoslawska).
zdg 39 887

Maszynę
do pisania marki „Adler” okaz-
ynie. Jezuicka 10 (Swietosl.).
zdg 39 888

Tapczany
leżanki.

Klubowe
garnitury, różne inne meble oka-
zynie. Jezuicka 10. (Swietoslawska).
zdg 39 890

Wilk
tresowany tano. Adres Kurjer
Poznański zdg 39 939

Magle
nowoczesne na zaped elektrycz-
ny, reżne oraz domowe magle-
prasownic. nagrodzone złotymi
medalami dostarcza Fabryka
Magli M. Jankowski, Poznań-
Staroleka, telefon 19-47. ng 19 274

Sprzedam
skład kolonjalny z towarami i ma-
głem, z mieszkaniem, dzierżawa
65 zł. Stawiak Kościelna 2.
zdg 39 876

Sprzedam
różnych wymiarów wykonuje, wy-
kwintnie, szybko, tano. Ratajezka-
ka 28. Tel. 23-67. zdg 40 265

Sprzedam
nowy dom piętrowy niezamieszka-
ny, duży ogród w Golecinie. Wia-
domość Naleczewska 12, Golecin,
Kapturski. zdg 40 264

Sprzedam
skład kolonjalny - delikatesowy
przy ruchliwej ulicy 3 000. Oferty
Kurjer Poznański zdg 40 263

Skrzydło
pierwszorzędne, doskonale utrzy-
mane, czarne korzystnie do naby-
cia. Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 739

Kuchnie
wielkim wyborze, piękne — do-
bre, tano. Woźna 16.
zdg 39 878

Gabinet
nowoczesny okazynie, śliczne
Jadalnie — Sypialnie
kuchnie — biurka — biblioteczki
wszelkie inne urządzenia domowe
tano poleca

Woźna 16
Centralny Dom Komisowy.
zdg 39 879

Zadanie jedynie
chrześcijańskich
ostrzy do golenia
marki

Gloria - Złote,
Gloria-Special,
Gloria-Elastic,
Rox
we wszystkich
drogeriach.
Odnaczone meda-
lami w kraju i za-
granicą.
Ng 19 469-70

Rzeźnictwo
przy ruchliwej ulicy mieszka-
niem, warszatem, sprzedam. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 874

Drzewo
osobowe, od-dki sprzedaje tano,
Stolarska, Weneckańska 7.
zdg 40 054

Futra
damskie nowe okazynie. Solacz
Nad Wierzbakiem 30, m. 4.
zdg 40 155

Skład
spółwyczy, dobrze zaprowadzony
przy ruchliwej ulicy sprzedam
Adres Kurjer Poznański
zdg 40 154

Meble
najtaniej poleca
Szczaniecki
Tama Garbarska 3. zdg 40 151

Skład
spółwyczo-owocowy dobrze pro-
sperujący w śródmieściu do
sprzedania. Adres Kurjer Pozn.
zdg 40 149

Restaurację
przy Starym Rynku powodu cho-
roby tano odstąpię. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdg 40 117

Sprzedam
grunt z pokojem kuchnia. Wiel-
kie Garbary 32, restauracja.
zdg 40 210

Kasa
National, wóz 15 centnarów.
Plac Sapieżyński 3, Pawlicka.
zdg 40 184

Obuwie
Śniegowce, bambosze najkorzy-
stniej
Elka — św. Marcin 62
Asygnaty „Kredyt”. zdg 40 181

Hokey
od 80.—
Hokey
od 80.—
Hokey
od 80.—, telef. 58-49

Elektroluks
dobry 110.—, telef. 58-49,
zdg 40 158

Skład
centrum, mieszkanie 2 pokoje
kuchnia, dzierżawa 50.—, tano
sprzedam. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 40 232

Śląsku
lub Poznaniu piekarnie z domem
zaprowadzoną w centrum sprze-
dam. Oferty Kurjer Poznański
zdg 40 196

Pianino
pierwszorzędne zagraniczne, Mar-
cina 15 — 5. zdg 40 193

Telefunken 9
odbiornik baterijny korzystnie do
sprzedania. E. Minke, ul. Kan-
taka 7, tel. 2922. ng 19 626

Pianino
meble, antyki, Dominikańska 1 —
Michalak. zdg 40 187

Silnik
3 km oraz młynek do proszku —
sprzedam Focha 87—6.
zdg 40 251-2

Samodziały
objęcia meblowe, narzuty, firanki,
kapy, obrusy. — najtaniej. Rata-
jezaka 28. zdg 40 269

Ważne!
tylko do 20. 12. Pokaz wyrób-
 przemysłu chałupniczego. — Ra-
tajezaka 28. zdg 40 268

Kolonjalke
zaprowadzona, magiel, mieszka-
nie, stała klientela — nowej dziel-
nicy, egzystencja zapewniona, o-
kazynie sprzedam. Wskaże Ku-
rjer Poznański zdg 40 266

Firanki
różnych wymiarów wykonuje, wy-
kwintnie, szybko, tano. Ratajezka-
ka 28. Tel. 23-67. zdg 40 265

Sprzedam
skład kolonjalny - delikatesowy
przy ruchliwej ulicy 3 000. Oferty
Kurjer Poznański zdg 40 263

Skrzydło
pierwszorzędne, doskonale utrzy-
mane, czarne korzystnie do naby-
cia. Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 739

Kafle
piecce, angielski przenośne najta-
niej. Dolna Wilda 49.
zdg 40 262

Rzeźnictwo
pełnym biegu, warszatem elek-
trycznym mieszkaniem sprzedam.
Adres Kurjer Pozn. zdg 40 237

Wolff
maszynna rzeźnicka. Chociszew-
skiego 47. zdg 40 105

Biurka
używane — nowe, wielki wybór.
Jezuicka 10 (Swietoslawska).
zdg 39 877

Gramofon
szafkaowy okazynie. Jezuicka 10
(Swietoslawska). zdg 39 875

Dwunastoosobowy
sztuciec srebrny, osiemnastooso-
bowy plater inne srebra, dro-
biażgi.

Stylowe
Swieczniki, witraży, tano. „La-
mus”. Strzelecka 1. zdg 40 220

Junkersa
piec łazienkowy automat. Mickie-
wicza 27, m. 5. zdg 40 245

Mufka
karakuł prawdziwy. Skład kol-
onjalny. Wielkie Garbary 44.
zdg 39 961

Stolarskie
tartaczne maszyny poleca Krzy-
zanowski, Poznań, Piłsudskiego 5
zdg 39 965

Meble używane
przyjmuje w komis
na dogodnych warunkach kom-
pletne pokoje pojedyncze sztuki.
Poznański Dom Komisowy, Do-
minikańska 3. Pg 8330-47.178

Domek
nowy dochód roczny 1740.— cena
12 000.— Dutkiewicz, Chwaliszewo
70. Pg 8329-58.83

1 000 samochodów
rozebranych używane części, pod-
wozia mleczarskie, opony najta-
niej w firmie Autosklad, Poznań,
Dąbrowskiego 89, telefon 46-74.
dg 3159-60

Benenowski
tylko
Półwiejska 3
Reprezentacyjny
skład obracek. Ze-
garki, budziki naj-
taniej. dg 2974/5

Skład
kolonjalny, obszerne ubikacje, do-
bre zaprowadzony, trypokojowy
mieszkanie, Oferty Kurjer
Poznański zdg 39 865

30
złoty kanapa, stół, trzy krzesła
Marcina 3, m. 10. zdg 39 839

Pierwszorzedną
kawiarnię
w Bydgoszczy sprzedam lub za-
mienie na dom albo gospodarstwo
z powodu choroby. Oferty Kurjer
Poznański pod ng 20 564

2 konie
klacze 4 i 7 letnie sprzeda Wik-
tor Rhode, Margonin, tel. 34.
dg 3745

Lokomobile
młocarknie waga do bydła i śpi-
chrzowa, motor benzynowy do

Brylanty
srebro, złoto kupuje
Kruk
ul. 27 Grudnia 6. Ng 18 683

Samochody
używane, opony, detki kupuje—
płaci najwyższe ceny Autoskład,
Poznań, Dąbrowskiego 89, telefon
46-74.

Kupuje — sprzedaje
maszyn do szycia, piece westfal-
skie, meble inne rzeczy. Dom
Komisowy, Podgórna 2.
Pg 7455-4292

Wózki
dziecięce używane kupuje Razer,
Szweska 11.

Lokomobile
używana lub motor stacji, na rope
kupuje. Oferty z podaniem ceny
i KM. Kurjer Poznański
zdg 39 382

Samochód
limuzyna mały dobrze utrzymany
gotówka kupuje. Zgłoszenia „Par”
nr. 58.59. Pg 8277-58.59

Płyty
gramofonowe tanie kupuje —
i piecyk Gnom. Pradzińskiego
48, m. 9.

Kupię
używaną toкарnie na metal.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 220

Resztówki
ewent. parcelacji około 150 morg
średzi, śremski, jarociński, ko-
ściański, wpłaty 20 000.— poszu-
kuje. Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 415

Olcha
Kupuje każdą ilość dwumetro-
wych walków olszowych od 14
cm w czubie wzyw. zdrowych,
prostych, bez czarnych, chorych
seków. Oferty z podaniem ceny,
warunków dostawy Kurjer Poz-
nański zdg 39 663

Pianino
lub fortepian kupuje. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 39 657

Poszukuje
kolonialki z 1 lub 2 pokojowym
mieszkanem od zaraz lub później
Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 427

Sluchawki
kupuje. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 39 708

Fotele klubowe
używane tylko dobrze utrzyma-
ne, poszukiwane, celem kupna.
Oferty pod nr 1397 do Biura Ogło-
szeń „Kosmos”. M. Piłsudskiego
25. ng 19 624

Wózki Kellerowskie
z podwoziami, automat do lodo-
wania, rury żebrowe z wentyla-
mi, syfony, prasę rewolwerową
szyny kupi zaraz Wyhowski,
Lwów, Długosza 37. ng 20 548

Kolonjalę
lub
restaurację
kupię przy ruchliwej ulicy z mie-
szkanem. Obszerne oferty z po-
daniem ceny do Kurjera Pozn.
ng 20 546/7

Maszynę
szycia kupię, przyjadę na prowinc-
je, może być starszy system —
długie czolenko, nawet popsuta.
Oferty Oredownik, Poznań
p 4112

Futro
damskie. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 39 866

Kocioł
dwupłomieniowy 120—150 po-
wierzchni ogrzewalnej kupię. —
Oferty podaniem ceny Kurjer Poz-
nański zdg 40 029

Kinematograf
Patebany kupię, cena. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 40 083

Parcele
sprzedam. Łazarz—Górczyn, do-
godnych warunkach. Zgłoszenia
właściciel Focha 177 — 5. front.
zdg 40 014

Dwa
dywany kupię. Oferty Kurjer
Poznański zdg 40 153

Maszynę
do szycia Singera, mało używaną,
kupię. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 39 741

Futro
męskie kupię, średnia osoba. —
Cena. Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 794

Gabinet męski
używany kupię. Oferty Kurjer
Poznański zdg 39 951

Wołki
używane kupię. Focha 87 — 6.
zdg 40 253/4

Rury żebrowe
2½ cal. (kaloryfery) w dobrym
stanie kupię. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 40 273

Kupię
mały skład cukierków okolicy
Starego Rynku. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdg 40 207

Srebro
złoto, brylanty, kwity lombardo-
we, antyki kupuje „Lamus”. —
Strzelecka 1. zdg 40 219

Hipotekę
dobrą na domu tania kupię. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 40 257

Kwity
lombardowe, Józefa 9 — 2.
zdg 39 971

Leśne
zrezy, sosny, dęby, olchy, topoli.
brzozy poszukuje. Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdg 39 670

12. DO WYNAJĘCIA

Pięciopokojowe
II, komfortowe, piece, Chelmoń-
skiego 8. zdg 38 514

Pojedyńcze
pokoje od gospodarza, Wyspiań-
skiego 12, portjer. zdg 39 002

8
pokoi komfort, korzystna cena. —
Wyspiańskiego 12, telefon 67-71.
zdg 39 003

8 pokojowe mieszkanie
komfortowe słoneczne z obszer-
nymi przynależnościami nadające
się na biura i mieszkania wolne
zaraz.

4-pokojowe
komfortowe dom ogrodowy, par-
ter, wolne zaraz. — Zgłoszenia
Loga, Słowackiego 18, tel. 66-89.
Pg 7429-18.89

Mieszkanie
dwupokojowe z kuchnią w nowym
domu, minuta od dworca
na parterze w Mosinie wynajme
urzednikowi. Zgłosz. restauracja
„Belweder”, Rynek. zdg 38 949

Okazja
mieszkanie 4 pokojowe kuchnia,
wszelki komfort, w lepszym do-
mu całkowicie odnowione i czes-
ciowo umeblowane, sypialnia, —
jadalnia, park Wilsona 55 zł
mies. dzierżawy odstąpię bezpłatnie
jedynie za wyrobienie posady
z małym służbowym mieszkaniem
jako dozorca, woźny, magazynie-
r, portjer w poważnej instytu-
cji. Miejscowość obojętna. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 361

3
pokoje kuchnia, Staszica 6.
zdg 39 303

Słowackiego 30
pełnokomfortowe, trzypokojowe,
bezpodatkowe. zdg 38 956

Pokój
od gospodarza samotnej osobie.
Chmielna 1, narożnik św. Szcze-
pana, przy Debinie. zdg 39 242

Mieszkania
komfortowe, cztero i trzypokojowe,
słoneczne, parkiety, nowo-
cześnie urządzone, bezpodatkowe.
Focha 125, gospodarz. zdg 38 806

4
pokoje przynależności 58 zł ume-
blowaniem sprzedam. Emilij
Szczanieckiej 10, m. 5. zdg 39 111

Pięciopokojowe
odnowione II, Małeckiego 21.
zdg 39 457

Mieszkanie
parterowe na skład do wynaję-
cia. Grunwaldzka 25. zdg 39 453

2
pokoje kuchnia zaarz urzednikowi
Wielkie Garbary 54 — 18.
zdg 39 439

Mieszkanie
3 pokojowe we willi w Puszczy-
kowie ul. Zalesie 4. zdg 39 409

Mieszkanie
do wynajęcia. Ostrowska 27.
zdg 39 404

5, 7, 8
pokojowe mieszkania odnowione
na kluby, biura, pensjonaty do
wynajęcia. Wiadomość dozorczy
Mickiewicza 34/36. zdg 39 393

1 pokój
od gospodarza willi wolne, czynsz
zgóry. Zgłoszenia Mazowiecka 6.
zdg 39 282

Dwupokojowe
jednopokojowe komfortowe Osie-
dle Warszawskie, Kolska 22.
zdg 39 356

3
pokojowe, duże, słoneczne, nowa
willa, okolica Rynku Wileckiego.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 676

3
pokojowe, 2 pokojowe, komfort.
garaż. Winklera 26. zdg 39 660

Mieszkanie 2 pok.
słoneczne, komfortowe
balkonowe, umeblowane, duża
kuchnia, łazienka, przynależno-
ściami ewent. bez mebli wynaj-
me pewnemu platnikowi ewent.
za kaucja, czynsz 70.— zł. Infor-
macje ul. Matejki 3, m. 6.
zdg 39 480

Słoneczne
pokój kuchnia od gospodarza. —
Kurjer Poznański zdg 39 481

Trzy
pokojowe. Langiewicza 2.
zdg 39 530

Sześciopokojowe
mieszkanie parter wysoki, Młyń-
ska 13. Zgłoszenia Kręta 24. —
m. 3. zdg 39 528

Czteropokojowe
Lodowa 29, komfort, telefon
79-67. zdg 39 512

Pięciopokojowe
komfortowe, słoneczne, piece,
Grunwaldzka 19. zdg 39 502

2 pokoje
kuchnia od zaraz po renowacji
Naramowicka — narożnik Wil-
czak (Szeląg), gospodarz.
zdg 39 610

Dwupokojowe
kuchnia, Górczyńska 7.
zdg 39 699

Dwupokojowe
z kuchnią, łazienka, bezpodatko-
we. Czynsz 50.— Kaucja 354.—
do wydzierżawienia. Szamargow-
skiego 56 dozorca. zdg 39 125

Mieszkanie
4 pokoje blisko mostu Rocha. —
Informacji tel. 79-83. zdg 39 637

Dwupokojowe
Jeżyce. — Zgłoszenia Ratajcz-
ka 11a — 108. zdg 39 835

Dwupokojowe
45.— Grodziska 47 — 2.
zdg 39 836

Dwupokojowe
kuchnia od grudnia przy Saper-
skiej, nowa willa. Oferty proste
Kurjer Pozn. zdg 39 831

Dwupokojowe
z kuchnią czwarte piętro. Rataj-
czaka 13. rok z góry. Gospodarz.
zdg 39 824

Dwupokojowe
czteropokojowe oraz pokój kawal-
erski z komfortem od zaraz. —
Gen. Sowińskiego 2 a. zdg 39 859

4-pokojowe
komfortowe tanio. Dębiec, Mali-
nowa 5. zdg 39 845

Wynajem
od zaraz 3 pokoje kuchnia, Wi-
niarska 69. zdg 39 863

3 i 4
pokojowe, komfort, nowy dom.
Ul. Niegolewskich 22 a.
zdg 39 808

Trzypokojowe
pełnokomfortowe od grudnia. —
Piekary 18. zdg 39 783

Dwupokojowe
kuchnia willa tanio. Dębiec, Aleja
Czechosłowacka 14. zdg 39 763

Dwupokojowe
komfortem do wynajęcia. Szamo-
tułska 30, gospodarz. zdg 40 024

3
pokoje z komfortem bezpodatko-
we, czynsz 85 zł. Marszałka Fo-
cha 126 — 6. zdg 40 128

Trzypokojowe
holl kuchnia, łazienka, służebny,
korytarz dwa wejścia, komforto-
we po renowacji, bezpodatkowe do
wydzierżawienia. Czynsz 155.—
Administrator, ul. Dąbrowskiego
14/16. zdg 40 126

Klatki
pokój próżny 25.—, gospodarz. —
Dolna Wilda 32. zdg 40 038

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia, częściowo ume-
blowane odstąpię. Św. Marcin 57.
optyk. zdg 40 098

6 pokojowe
I piętro i 5 pokojowe wysoki par-
ter, komfort z centr. ogrzewa-
niem do wynajęcia. Zgłoszenia
Przeznica 9, m. 4. zdg 40 099

Czteropokojowe
frontowe tanie przy Marcinie. —
zwrot urzędów 400.—. Zgłoszenia
zdecydowanych reflektantów Kur-
jer Poznański zdg 40 059

Czteropokojowe
komfortowe, wysoki parter. —
Zgłoszenia Zupańskiego 16 — 8.
zdg 40 142

Dwupokojowe
kuchnia Miodowa 19 przy Bukow-
skiej. Wiadomości Ratajczaka
11 a — 108. zdg 40 141

Administracje
domu przyjmie starszy kawaler.
(kaucja). Oferty Kurjer Pozn.
zdg 40 256

2
pokoje z kuchnią, łazienka zaraz
względnie później. Szamargow-
skiego 56, m. 10. od 14—20.
zdg 40 009

Dwupokojowe
kuchnia, Jeżyce. Oferty Kurjer
Poznański zdg 40 057

Puszczykówko
trzy lub cztery pokojowe, komfort.
Informacje: Poznań, Piotra Wa-
wyrzynieka 5 — 4. zdg 40 056

Pokój
kuchnia Jeżyce bezdzietnym od
gospodarza, czynsz miesięczny 25
zł. rok zgóry. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 39 940

Dwupokojowe
Jeżyce
Wierzbicice
Czteropokojowe — Piecionokojowe
Ratajczaka
„Jur”. Piekarz 26. zdg 39 933

Pełnokomfortowe
bezpodatkowe 3 pokoje grudzień.
4 pokoje styczeń. Gospodarz. Al.
Szelągowska 28. p 4114

5
pokoi od 1 stycznia do wynaję-
cia. Marynarska 5. zdg 40 163

Mieszkanie
pokój i kuchnia w Dębcu, blisko
dworca do wynajęcia. Adres
Kurjer Poznański zdg 40 148

5 pokojowe
mieszkanie, komfort, II. piętro,
Kantaka 7, częściowo odnowione.
Informacji udzieli portjer.
zdg 40 010

Mieszkania:
4 pokoje łazienka, 3 piętro, ul.
Wielka — 5 pokoi i 1 piętro Grobla
od gospodarza. Zgłoszenia telefo-
nicznie 24-38. zdg 39 919

Cztery
pokoje z komfortem od zaraz. —
Kwiatowa 10, m. 7. zdg 40 280

Trzypokojowe
czteropokojowe
z kuchnią, łazienka, bezpodatko-
we. Poznańska 41 — tel. 63-30.
zdg 40 234

Wybór!
Dwupokojowe
Trzypokojowe
Czteropokojowe
Pięciopokojowe
Marcina 74, I. 18. front.
zdg 40 277

Dwupokojowe
Hettmańska 1
Jedno-trzypokojowe
Focha 126

Sześciopokojowe
Działynskich 7. Zgłoszenia Miel-
żyńskiego 23 — 12 od 9—14.
zdg 40 076

Pięciopokojowe
z komfortem od zaraz II piętro,
Słowackiego 37. zdg 40 211

190
6 pokoi komfortowych, okolica
Kapomierw. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 40 205

Dwupokojowe
55.— od 1. 12. Aleja Hettmań-
ska 3, m. 4. zdg 40 089

Dwupokojowe
łazienka, II piętro, od zaraz lub
1. 12. do wynajęcia. Aleja Het-
mańska 3, m. 4. zdg 40 088

2
pokoje z kuchnią do wynajęcia
ul. Rataje 58. zdg 40 231

Pięciopokojowe
wynajmie zaraz gospodarz, wszel-
kie wygody. Szamargowskiego 11.
zdg 40 230

Obuwnikowi
pokój kuchnia. Poznań. Piekary
25, m. 1. zdg 40 195

Dwupokojowe
bezdzielnemu małżeństwu II. —
40.— renowacja. Lodowa 1, wła-
ściciel. zdg 40 194

5
pokojowe mieszkanie słoneczne —
czyste. Inf. Graniczna 1, m. 6.
zdg 40 197

Trzy
i czteropokojowe komfortowe —
słoneczne, bezpodatkowe Focha
123. Właściciel, Lodowa 1, m. 4.
(Rynek Łazarzski). zdg 40 188

Pokój
kuchnia suterena, rok zgóry, kauc-
cja, wynajem. Aleja Malopolska
9. zdg 40 267

Dwupokojowe
Grodziska — Patrona Jackow-
skiego, trzypokojowe Szamotul-
ska. Reja bez podatku, wygodami.
Zgłoszenia Administracja dom-
ów Poznańskiej Kolei Elektr.
Gajowa 1. zdg 40 261

Słoneczne
2, 3 pokojowe mieszkania kom-
fortowe — nowe Łazarz wprost
od gospodarza. Wskaże Kurjer Poz-
nański zdg 32 229

Trzypokojowe
dwupokojowe. Chocińskiego 47
zdg 40 103

Trzypokojowe
kuchnia gospodarz. Traugutta 13
m. 1. zdg 40 255

2
pokoje kuchnia i 1 pokój od za-
raz. Dębiec-Zarze. Maszynowa
18, m. 5. zdg 39 964

Dwupokojowe
kuchnia Jeżyce od grudnia. Oferty
Kurjer Poznański zdg 40 258

13. SZUKA MIEZK.

4—5
pokojowe mieszkania, słonecz-
nego poszukuje. Oferty Kurjer
Poznański zdg 38 873

Poszukuje
2 pokoi kuchnia śródmieściu. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 567

3—4
pokojowego wprost od właściciela
przy Ratajczaka, Marcina,
3 Maja, Pierackiego, Mielżyń-
skiego, wysoki parter, I piętro.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 212

Profesor Uniwersytetu
Poznańskiego
poszukuje 4 lub 5 pokojowego
mieszkania w willi lub kamienicy
nie wyżej drugiego piętra blisko
ulic Grunwaldzkiej, Wyspiańskie-
go, Ostroga, Matejki, Sienkie-
wicza, Słowackiego, Asnyka. —
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdg 38 861

Taniego
pokoju lub pokoju kuchni poszu-
kuje. Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 429

Mieszkania
4 pokojowego z kuchnią najwy-
żej II piętro wprost od gospo-
darza w śródmieściu poszukuje-
my. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdg 39 394

Trzypokojowe
łazienka, słoneczne poszukują
bezdzielnym, punktualni platnicy.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 525

Dwupokojowego
komfortowego mieszkania, Ła-
zarz, Wilda, Czynsz 1/2—1 zgóry.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 608

Poszukuje
dwóch pokoi kuchnia śródmieściu
wprost gospodarza, pół roku zgó-
ry. Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 543

1
lub 2 pokojowego kuchnia blisko
Poznań, komunikacja, wprost
od gospodarza. Oferty Kurjer
Poznański zdg 39 548

Urzednik
komunalny poszukuje trzykoko-
wego wygodami odstąpi swoje
dwupokojowe, czynsz 29 zł. Oferty
Kurjer Poznański zdg 39 802

Młodzi
bezdzielnym (pewny platnik) po-
szukują mieszkania 1—2 pokojowe
z kuchnią, wprost od gospodarza.
Oferty Oredownik Poznań
zdg 38 568

Dla Szamotuł:
Lekarz - dentysta poszukuje mie-
szkania 3—4 lub 5 pokojowego w
Szamotulach. Oferty do Kurjera
Poznańskiego pod dg 3743

2 pokoje
kuchni poszukuje bezdzietny pew-
ny platnik od 15. 12. lub 1. 1. 37
płaci pół roku zgóry, okolica ko-
ściola podominikańskiego od gos-
podarza. Oferty z ceną Kurjer
Poznański zdg 39 980

50
za uzyskanie stróżstwa, bez-
dzietnym. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 40 112

Mieszkania
2—3 pokojowego, okolica Libelta,
Dąbrowskiego, Słowackiego po-
szukuje. Pośrednicy wykluczeni.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 40 055

5 lub 6 pokojowe
z gaarzem w willi, ewtl. całą
willę poszukuje. Oferty pod nr.
1400 do Biura Ogł. „Kosmos” —
M. Piłsudskiego 25. ng 19 625

Pokój
bez mebli od 1 grudnia. Chel-
mońskiego 15, m. 8. zdg 39 969

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
trzykokoje wraz z pokojkiem
i łazienką na Jeżycach na mniej-
sze. Oferty Kurjer Poznański
zdg 40 122

15. POKOJE UMEBL.

Frontowy
elektryczność. Wielkie Garbary
48 — 10. zdg 37 284

Frontowy
niekrepujący. Działynskich 11,
parter, Matuszek. zdg 38 967

Dwuosobowy
Poznańska 27a. I. prawo.
zdż 40 018

1—2
pokoje. Półwiejska 29. m. 7.
zdż 39 923

Próżny
kuchnia z łazienką. Wierzbiciele
18 — 5. zdż 40 020

Matejki
66 — 8. od 1. 12. zdż 40 015

Telefonem
jedno- dwuosobowy. utrzymaniem — bez. Ja-kowskiego 11. m. 3. zdż 40 139

Jedno-
dwuosobowy utrzymaniem. bez. Plac Asnyka 3. wysoki parter prawo. zdż 40 147

Marcina
22 — 9 utrzymaniem — bez.
zdż 39 742

Dwuosobowy
komfort. utrzymaniem. Matejki
45. m. 5. zdż 39 749

Działyńskich
9 — 6. zdż 39 753

Ładny
pokój umebłowany. niekrepujący.
Jeżyce. Adres Kurjer Poznański
zdż 39 941

30
centralne. elektryczność. urzędni-
kowi. Matejki 40/41 — 21.
zdż 39 949

Pokój
telefonem. Działyńskich 9 m. 8
Pg 8331-47.179

Pokój
frontowy Park Wilsona. intelig.
Focha 47 m. 2. zdż 40 035

Focha
55 — 5. elektryka. zdż 40 033

Gabinet
panu. Śniadeckich 13 — 5.
zdż 40 032

Frontowy
2 osoby. Focha 43. m. 6.
zdż 40 031

Pokoik
Jeżycka 43 — 5. zdż 40 279

Jasna
12 m. 4. ewil utrzymaniem.
zdż 40 276

Niekrepujący
czysty. elektr. Wierzbiciele 18.
m. 9. zdż 40 275

Pokój
Słowackiego. Mickiewicza I pie-
tro. Oferty Kurjer Poznański
zdż 40 086

Próżny
częściowo dwuosobowy centr. —
Oferty Kurjer Pozn. zdż 40 177

Pokój
Szwajcarska 24 — 1. zdż 40 171

Wielka
17. m. 10. zdż 40 170

Przyjezdny
najtaniej. Plac Kolegiacki 5 — 3.
zdż 40 271

Pokój
od 1. 12. Aleja Piłsudskiego 27.
m. 7. zdż 40 216

Jeden
dwa. trzuosobowy. ciepły. Szew-
ska 19 — 5. zdż 40 215

Emerytowi
samotnemu oddane. częściowo
pokój utrzymaniem. Jackowskiego
11 — 3. zdż 40 204

2
klatki Poznańska 76 — 1 przy
Jasnej. zdż 40 182

Pokój
z utrzymaniem lub obiady —
centralnem. Łazienka. Mielżyń-
skiego 5. m. 8. zdż 40 191

Pokój
centralne. elektryczność. łazienka.
Słowackiego 19 — 5. zdż 40 239

Działyńskich
6 — 3. zdż 40 236

Próżny
Wały Jagiell 2 a — 29.
zdż 40 238

Pokój
ciepły. Jackowskiego 32 II.
zdż 40 241

16. SZUKA POKOJU

Pokoju
próżnego frontowego centrum.
I piętro. osobne wejście. Oferty
Kurjer Poznański zdż 38 545

Dwa
pokoje jednym mieszkaniu śród-
mieściu. Oferty, warunki Kurjer
Poznański zdż 39 392

Pokoju
front. dobrze umebłowanego cen-
trum. nie wyżej I pr. z dobrem
utrzymaniem lub bez od 15. 12.
36. Oferty Kurjer Poznański
zdż 39 572

Próżnego
pokoju poszukuje urzędniczka. —
Oferty Kurjer Poznański
zdż 39 597

Studentka
czystego taniego. Oferty Kurjer
Poznański zdż 39 622

Szukam
komfortowego gabinetu z tapce-
nem lub dwóch pokoi łącznych
gabinet — sypialnia. Oferty Kur-
jer Poznański zdż 39 655

Pokoiku
15. — pięciem. pościel. okolica
Strzeleckiej. stała pani. Oferty
Kurjer Poznański zdż 39 623

Pokoju
komfortowego z utrzymaniem lub
bez od 1. 12. szuka pan. Oferty
Kurjer Poznański zdż 39 680

Próżnego
lub umebłowanego śródmieściu
krawcowa. Oferty Kurjer Pozn.
zdż 39 665

Pokoju
centralne blisko dworca z pościel-
lą. Oferty Kurjer Poznański
zdż 39 658

Dwaj
panowie przyjezdni. niekrepująco-
go klatki. Oferty Kurjer Poznański
zdż 39 472

Pokoiku
ciepłego centrum. Oferty Kurjer
Poznański zdż 39 529

Biuralistka
pokoju ewentualnie wspólnego do
12. — pościel własna. Oferty Kur-
jer Poznański zdż 39 506

Pokoju
próżnego z utrzymaniem kuchni szu-
ka pani. Oferty Kurjer Pozn.
zdż 39 490

Profesor
gimnazjum szuka zupełnie nie-
krepującego pokoju wszelkimi
wygodami śródmieściu. Szczegóło-
we oferty cena Kurjer Pozn.
zdż 39 553

Próżnego
pokoju. śródmieściu. słonecznego.
centralnem ogrzewaniem. cena —
poszukuje wypłacalny. Oferty
Kurjer Poznański zdż 39 718

Krawcowa
szuka pokoju taniego. Oferty Kur-
jer Poznański zdż 39 864

Pokoiku
niekrepującego. taniego. panien-
ka. Oferty Kurjer Poznański
zdż 39 779

Skromnego
ciepłego pokoju. okolicy Marcin
Jeżyce poszukują dwie panien-
ki od 1. Oferty ceną Kurjer Poz-
nański zdż 39 291

Próżnego
pokoju poszukuje młode małżeń-
stwo od 1. Oferty Kurjer Poznański
zdż 40 172

Małżeństwo
szuka skromnego pokoju. punktu-
alny płatnik Oferty Kurjer Poz-
nański zdż 40 209

Pokój
skromny. wdowiec z synkiem za-
raz z utrzymaniem bez. Oferty
Kurjer Pozn. zdż 40 183

Skromnego
bez pościeli 12. — poszukuje. Oferty
Kurjer Poznański zdż 40 199

17. LOKALE

Lokal
zainstalowany silnik 3.6 KM.
transmisja pasami. piec kotłowa.
pokój mieszkalny. na warsz-
taty. Strumykowa 1. stróż.
zdż 38 566

Piwnice
obszerne. Stary Rynek 10 (Kur-
zanoga). zdż 39 305

Skład
albo na warsztat. Stary Rynek
10 (Kurzanoga). zdż 39 304

Poszukuje
składu próżnego na kolonjalkę
przy ruchliwej ulicy. Oferty Kur-
jer Poznański zdż 39 359

Skład
obszerny narożnikowy z mieszka-
niem od 1 stycznia do wynajęcia
Zgłoszenia Michalak, Dolna Wil-
da 2. mieszkanie 1. zdż 39 587

Lokalu
suchego jasnego. parter. woda.
elektryczność o powierzchni 100
do 250 kw. mtr. poszukuje na wy-
twórnię farmaceutyczną. Pośred-
nictwo wykluczone. Zgłoszenia do
Kurjera Poznańskiego dg 3738

Skład
dwupokojowym dobrem położeniu
Osiedle Warszawskie. Kolska 22.
zdż 39 357

Ubikacja
warsztatowa. Wielkie Garbary 54
zdż 39 679

Szukam
ubikacji na warsztat stolarski.
Oferty Kurjer Poznański
zdż 39 650

Ubikacja
obszerna na warsztat. składnice.
wolna. Piękary 18. zdż 39 782

Ubikacje
przemysłowe nadające każde
przedsiębiorstwo. dwa pokoje.
kuchnia zaraz wynajme. Antoni
Mai, Luboń. Remleina 11.
zdż 39 493/4

Poszukuje
ubikacji większej na warsztat w
śródmieściu. Oferty Kurjer Pozn.
zdż 40 119/20

Skład
(kolonjalka) wynajmie gospodarz.
Woźna 1. zdż 39 999

Lokal
handlowy 3 ubikacje. frontowy na
hurtownie biura. centralne ogrze-
wanie. Maszalska 6. do wy-
dzierżawienia. Zgłoszenia zawia-
dowca. zdż 40 131

1—2 ubikacje
parterowe razem lub oddzielnie
warsztat składnice itp. do wynaj-
ęcia. Pocztowa 31 a. m. 1.
zdż 40 270

2 ubikacje
warsztatowe z mieszkaniem.
Górna Wilda 111. m. 1.
zdż 40 140

Skład
2 pokojami i kuchnią. nadający
się na każdą branżę od zaraz do
wynajęcia. Aleje Marcinkowskie-
go 7. zdż 40 179

Skład
mieszkanie do wynajęcia. Słusa-
rek. Rynek Śródecki 9.
zdż 40 206

Skład
z 3 pokojowym mieszkaniem. —
Styczeń, Focha 123. Właściciel —
Łodawa 1. m. 4. — Rynek Ła-
zarski. zdż 40 192

Skład
w pobliżu Starego Rynku nada-
jący się na każdą branżę od zaraz do
oddania. Oferty Kurjer Pozn.
zdż 40 186

Skład
mieszkaniem wprost od gospodar-
za. Kościelna 35. zdż 40 101

18 DZIERŻAWY

Willa
6 pokoi. piękny ogród — Aleja
Szczepanowska 5 zaraz tania do wy-
najęcia. Kierczyński. Orzeszkie-
wej 5 telef. do godz. 15-tej 17-07.
zdż 39 368

Do
wydzierżawienia 3 morgi ogrodu.
mieszkanie i chlew. Zabikowo. ul.
Traugutta 7. zdż 39 365

Piekarnia
dobrze prosperująca w Gębicach.
p. Mogilno zaraz do wydzierżawie-
nia. Warunki bardzo korzystne.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdż 39 447

Okazyjnie
wydzierżawie. dom 6-pokojowy —
kuchnia. chlew. 2 morgi ogrodu.
przy dużym mieście na 15 lat za
1 000 zł zgóry. Spieszne oferty
Kurjer Poznański zdż 39 150

Wydzierżawie
zaraz restaurację przy hotelu pod
„Orlem“ w Toruniu. składająca
się z 3 sal. mieszkania prywatne-
go. służbowego i inne. Oferty
Zachiewicz. Bydgoszcz. ulica
20 Stycznia 3. zdż 39 153

Garaż
i ubikację na składnice wydzier-
żawia Focha 101. kolonjalka.
zdż 39 436

Wydzierżawie
dom. dwumorgowy ogród. świa-
tło elektryczne. Właściciel. Wol-
sztyńska 13. zdż 39 637

Dzierżawy
poszukuje 10—15 morg z budyn-
kami na ogrodnictwo. Oferty Kur-
jer Poznański p 4110

Dzierżawa
240 morg pełnym inwentarzem.
zabudowane dobre. objęcie 10 000
„Rekomendacja“ Poznań. Pod-
górna 6. zdż 40 041/2

Koncesje
od 100% inwalidy wydzierżawie
lub przyjmie na własną. Dwór
Strzelecki. Kilińskiego 15.
zdż 40 134

Dzierżawy
800 morg pszenno-buraczanej zie-
mi poszukuje interes od zaraz.
Oferty Kurjer Poznański
zdż 40 164

Plac
w mieście handel węglami po-
szukuje. Oferty Kurjer Poznański
zdż 40 272

Wydzierżawie
wille 7 pokojowa. jednomieszka-
niowa z ogródkiem na Solaczu —
przy ul. Mazowieckiej 57. Ogła-
dzać można codziennie między go-
dziną 1—4 po poł. z wyjątkiem
niedzieli. Wydzierżawienie może
nastąpić natychmiast. Wysokość
dzierżawy zł. 150.— Blizszych
wiadomości udziela się ul. Fredry
1. m. 19. zdż 40 190

Rzeźnictwo
maszynierja wydzierżawie. Choci-
szewskiego 47. zdż 40 104

Młyn
parowy. średni na dzierżawie —
kupno. poleca Krzyżanowski. —
Poznań. Piłsudskiego 5.
zdż 39 968

Piekarnia
w Gnieźnie przy ruchliwej ulicy
od czterdziestu lat dobrze prose-
perująca. z mieszkaniem. po całko-
witem odrestaurowaniu i wbu-
dowaniu nowoczesnego rurkowego
pieca. na dogodnych warunkach
zaraz do wydzierżawienia. Po-
ważni reflektanci zechcą się zgło-
sić L. Bukalski, Gniezno. Chro-
brego 37. Pg 8273-47.111

21. LICYTACJE

Lokal licytacji
Brunon Trzeciak.

Stary Rynek 46/47
Sprzedaż z likwidacji 5 komplet-
nych sypialek. 4 jadalnie. 5 salo-
ników. pokój meski. 5 pianin. —
dywany. obrazy. lustra. Elektro-
luxy. maszyny. do pisania. szejca
i kuśnierska. pojedyncze meble.
urządzenia składowe i różne in-
ne. Lokal otwarty od 8—18-ej.
Pg 8273-47.111

22. ZGUBY

Danuta
Pielcowna unieważnia zgubioną
książeczkę legitymacyjną nr. 3238
zdż 39 519

Klucze
4. idąc Piłsudskiego — Wolności.
Za wynagrodzeniem do Kurjera
Poznańskiego zdż 40 168

Zgubiłam
dowód osobisty i książeczkę P.
K. O. 225 987 na nazwisko Leo-
kadia Wittówna. Uczciwego zna-
lazcę proszę o zwrot za wynagro-
dzeniem św. Marcin 62. m. 6.
zdż 39 505

23. ROZMAITE

Nowość
Opatentowany przyrząd wzmac-
nia siłę pleciową mężczyzny. Cena
10 zł. Informacje „Postens“. To-
ruń. Krasieńskiego 100. Na od-
powiedź znaczek. zdż 30 583

Fryzjerka baczność
żelazka oryginalne Deuss. para
od 12 zł nie imitacja Duis. Focny
maszynki elektryczne. brzytwy.
nożyczki. Wenzlik. Aleje Marcin-
kowskiego 19. Ng 16 688

Karty do gry
hurtownie ceny fabryczne. Fajki
wszelkie przybory do palenia. —
Dybicki. hurtownia. Poznań. ul.
Wrocławska 1. dg 3515

Reparacja lalek
wszelkiego rodzaju fachowo —
tanio. Kretschmer. św. Marcin 1.
ng 19 621

Czytacie wszyscy
„Głos kamieni“
To powieść napisana przez mło-
dego pisarza. To przekrój pol-
skiej rzeczywistości. Do nabycia
w Drukarni Spółdzielczej — Dom
Spółeczny w Toruniu, ulica Mic-
kiewicza 2/4. Cena książki zł 2.—
z przesyłką poczt. zł. 2.50.—
dg 3716

Zegarki
wszelkiego rodzaju sprzedaje. re-
paruje najkorzystniej własnej
pracowni Bernard Sobczyński. —
Aleje Marcinkowskiego 16. skład
dg 3737

Przeofsonowanie
kapeluszy. Konińska 5. II.
zdż 39 571

Chłopczyka
pięcioletniego lepszego dyskretno-
go pochodzenia oddam bezdziet-
nym na własne. Oferty Kurjer
Poznański zdż 39 598

Przeprowadzki
samochodami skutecznym Auto-
Przewóz. Wielkie Garbary 18. te-
lefon 28-59 i 16-30. zdż 39 593

Chiromantka
grafolog - fizjognomistka
Jakubowska
zdumiewająco przepowiada prze-
szłość. teraźniejszość. przyszłość.
loterie. Ratajczaka 15 — 10. Pa-
saż Apollo. zdż 39 580

Węgierski
salonik urządzenie czteropokojo-
we. serwis francuski okazjynie
wyjazd — od 15—18. telefon 37-28.
zdż 39 136

Przyjdź!
Znam Twoją przyszłość. Piłsud-
skiego 5 — 8. Wróżka.
zdż 38 367

Teatrom Amatorskim
wynajmuję na prowincję sztuki
teatralne rekwizy. Warszawa
Nowy Świat 26. Morozowicz. Za-
łączając znaczek na odpowiedź.
ng 20 497

Ręcznie
przepisuje prace wszelkiego ro-
dzaju. tanio. polski. niemiecki. —
Oferty Kurjer Poznański
zdż 39 400

Akuszerka
Za Bramką 12 a przy placu
Bernardynskim udziela porady.
pomocy. zdż 39 397

Urządzenia
składowe biurowe przeróbki. na-
prawy wykonujemy kosztorysy
bezpłatnie. Oferty Kurjer Pozn.
zdż 39 489

Akuszerka
Engel. Marsz. Focha 114. przy-
muje. udziela porady. pomocy po-
łożniczej. zdż 39 487/8

Wróży
chiromantka zdumiewająco. Pie-
kary 6 — 2. zdż 39 608

Akuszerka
Kowalewska. Łakowa 14. paniom
zainteresowanym udzielam wszel-
kich porad. pomocy. zdż 39 550

Horsety
Biastonosze
polecą
Pracownia
Horsetów
„Wanda“
Leontyna Sychow-
ska. Ratajczaka 27.
zdż 37 401

Akuszerka
Grobla 29a. udziela porady. no-
mocy. zdż 39 828

Futra
szyje. przerabia. naprawia. czyści.
odświeża ładnie tania. Stary Ry-
nek 89 — 1. zdż 39 853

Znana
Adarelli przepowiada
z kart Braminów — reki. Przy-
muje również niedziele. Podgó-
rna 13. mieszkanie 10.
zdż 39 793

Kamienie
do zapalniczek — hurtownie —
fajki. wiśniówki. papierosnice —
wielki wybór — Dybicki. Wroc-
ławska 1. dg 3739

Fotografie
artystyczne. portrety. kolorowe
powiększenia. grupy. reproduk-
cje. ceny przystępne. Foto-Pe-
cherscy. Poznań. Aleje Marcin-
kowskiego 3. zdż 22 502

Masaże
na życzenie w dom. Ludwig. —
Różana 14. — 4. zdż 39 819

Akuszerka
Błaszczakowa. Palacza 70. przy-
muje panie. udziela porady.
zdż 36 828/9

Gorsety
i biustonosze Jaskowiakowej tyl-
ko Poznań. Podgórna 13. przy
Placu Świętokrzyskim.
zdż 39 625/6

Akuszerka
Poznań. Strzelecka 2
przy Świętokrzyskim
przyjmuje. udziela porady. pomo-
cy położniczej. dg 3301-2

Dziecko
oddam na własne. Oferty Kurjer
Poznański zdż 39 899/900

Zastępstwa
generalnego tylko poważnej fir-
my poszukuje kupiec. Zacharkie-
wicz. Bydgoszcz. Batorego 1.
ng 20 568

Tapicer
polecą się tanio. Jackowskiego
17 — 11. zdż 39 996

Masażysta
z wieloletnią praktyką w kraju.
zagranicą. Specjalność masaże
kosmetyczne. Poznań. Szewska
12 — 3. zdż 40 107

Światowa
psycholog chiromantka. tylko ul.
Półwiejska 30. m. 7. zdż 39 912

Sellima
słynna wróżka przepowiada za
złotego. Ratajczaka 9 — 7.
zdż 39 907

Obiady
domowe 80. Murna 3 — 14.
zdż 39 790

Administratorstwo
kamienicy przyjmuje. Oferty Kur-
jer Poznański zdż 39 995

Dywany
ceruie. naprawiam na miejscu.
poza domem. Oferty Kurjer Poz-
nański zdż 40 145

Słynna
chiromantka trafnie przepowia-
da. Szewska 21 — 5.
zdż 40 159

Zamienie
pianino na gabinet mebli lub syp-
ialnie nowoczesna. Oferty Kur-
jer Poznański zdż 40 156

A. Matuszewska
polecą prac

Karmelkarz
obeznany pracą wiejskich fabryk, specjalność śmietankowe, poszukuje posady. Agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno, ng 19 886

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 004

Dziewczyna
czysta, sumienna poszukuje posady do wszelkich prac domowych z dobrą świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 947

Szukam
posługi lub prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 146

Dziewczyna
z prowincji szczerą, gotowaniem uczciwa poszukuje posady od zaraz lub od grudnia. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 39 950

Uczciwa
pracowita poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 178

Rzetelna
i sumienna dziewczyna poszukuje prania lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 202

Dziewczyna
uczciwa, czysta samodzielnie gotowaniem, dobrymi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 260

Poszukuję
posady jako samodzielnie z gotowaniem i szyciem, także do dziecięcej od 1. lub 15. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 389

Panienska
inteligentna, lat 18, przyjmie posadę do pomocy w składzie za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 230

Poszukuję
posługi zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 157

Panienska
inteligentna poszukuje posady do dzieci, pomoc w nauce od 1 do 5 lat. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 166

Służąca
szuka posady do wszystkiego. — własna pościel. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 172

Pokojująca
starsza, czysta uczciwa lub z gotowaniem przyjmie posadę do samotnych lub dwójki osób. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 39 182

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady, najchętniej w państwie za Malopolski. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 39 201

Wiejska
służąca szuka posady gotowaniem zaraz lub 1-go. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 985

Szukam
posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 036

Pracząca
szuka prania stałego. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 016

Posługi
Łoszuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 169

Szukam
posługi od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 283

Poszukuję
posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 306

Dziewczyna
samodzielnym gotowaniem, pracowita i uczciwa poszukuje posady od 1. 12. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 39 265

Dziewczyna
uczciwa przyjmie posadę dzieci, prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 512

Dzielną
pielęgniarką szuka jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 560

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje posady do wszystkiego lub posługi. Miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 562

Dziewczyna
poszukuje posady od 1. 12. do domowej pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 564

Posługaczka
szuka posługi zaraz wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 015

Uczciwa
poszukuje posługi na cały dzień, bez gotowania. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 252

Pracząca
poszukuje prania, czysto, tanio. Wodna 8 — Rok. zdg 38 172

Dziewczyna
gotowaniem poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. dg 3 111

Poszukuję
posady od zaraz, miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 603

Posługaczka
młoda, dobrymi świadectwami, — poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 052

b) Inni

Bilansista
rutynowany, prowadzi księgowość godzinowo już za 20 zł miesięcznie — poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 34 537

Urządnic
gospodarczy, kawaler, lat 34, energiczny, ukończona szkoła rolnicza, 12 letnia praktyka w Poznańskim i na Pomorzu z dobrymi świadectwami szuka posady od 1. 1. 37. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 610

Książkowa
rutynowana, kilka lat praktyki w młynach, pisząca na maszynie, korespondentka, szuka posady od zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 38 877

Elektromonter
obeznany z budową aparatów radiowych, sieciowych, bateryjnych szuka posady. Marecki, Janowiec, Kępczyńska 6. ng 19 970

Rolnik
absolwent średniej Szkoły Rolniczej Bojanowo, 2 letnia praktyka wzorowych majątkach, do pomocy właścicielowi szuka posady. — Chłubne świadectwa, referencje. Oferty Kunze, Kościan, Cukrownia pokój 23. zdg 39 371

Starszy
czeladnik piekarski z kartą rzemieślniczą szuka posady na kierownika piekarni, złożyć może kaucji 1 000 zł. Stanisław Sendal, Łódź, powiat Chodzież. zdg 38 262

Rządca
lat 41, bezdzietny, 16-letnia praktyka wiejskich majątkach, szkoła rolnicza szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 39 448

Były
poborca skarbowy szuka posady administracji. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 579

Książkowa - kasjerka
dzielna siła, zestawia bilanse, reguluje zaległości, pierwszorzędne referencje, poszukuje posady w majątku zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 624

Starszy
poszukuje nauki o obuwniku — ewentl. utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 849

Krawcowa
poszukuje posady dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 843

Inwalida
przyjmie posadę stróża lub inkasenta 1. 1. 37. lub przedtem za skromnym wynagrodzeniem, złożyć 200. — kaucji. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 133

Panienska
uczciwa, uprzejma, skromnych wymagań, zna obsługę gości, poszukuje posady, najchętniej do cukierni. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 39 716

Panienska
przyjmie posadę do składu. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 715

Karmelkarz
specjalność dział czekolady, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 252

Kuśnierka
pierwszorzędna szuka posady poza domem tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 774

Drogerzysta
dyplomowany, młody, uczciwy, — inteligentny szuka posady, także w przemyśle. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 818

Syn
uczciwych rodziców z prowincji pragnie się wyuczyć cukiernictwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 140

Samodzielna
pomocnica domowa, zna szycie, wszelkie prace domowe, również w interesie szuka posady. Zgłoszenia Inowrocław, skrytka pocztowa 52. ng 20 527

Rządca
samotny, lat 34, zamilowany rolnik - hodowca poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 672

Krawcowa
wróciła zagranicą — praca wykwalifikowana po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 627

Piowar
chemik, kawaler, wykształcenie zagraniczne, wieloletni kierownik większych browarów z wybitnymi fachowcami, ekonomizmemi zdolnościami szybko doprowadza do kultury browary biologicznie zaniechane poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia Kalisz, Skrytka 76. Piotrowski. dg 3726

Pomocnik biurowy
uczciwy, doskonały w swym zawodzie, dobrymi świadectwami z kaucją 500 złotych szuka posady biurowej celem udoskonalenia się od zaraz lub później. Wymagania skromne. Zgłoszenia agentura Oredownika, Ujście n. Not. zdg 39 146-7

Piekarz
cukiernik, dobrze wykwalifikowany kawaler poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 39 692/3

Książkowy
bilansista, polski, francuski, włoski, grecki, niemiecki, turecki, bułgarski, szuka posady, hotel, sanatorium, reprezentacja. Referencja, Zabłocki, Grudziądz, Kościuszki 38. ng 20 502/3

Ekspedjentka
branży rzeźniczej poszukuje wypożyczki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 827

Krawcowa
dobrym krojem, szyciem dziennie 1,50 szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 668

Stołowy
lat 30, solidny, trzeźwy, pracował w pierwszorzędnych interesach poszukuje pracy. — Na życzenie kaucja. Oredownik, Grudziądz, Groblowa 5. ng 20 572

Panienska
młoda, uczciwa, dobre świadectwa, poszukuje do bufetu „Expressem” lub piekarni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 40 130

Uczeń
fryzjerski mesko - damski 1 1/2 roku nauki szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 110

Osoba
inteligentna, miła, nawskroś uczciwa, dobrego charakteru, — uczywa, polecona, zna lepsze szycie, gotowanie, prasowanie, sztywne bielizny, przyjmiem posadę gospodyni domu do samotnej osoby, chętnie wyjad. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 39 908

Krawcowa
w dom szuka posady 1,50. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 007

Nauczycielka
wychowawczyni, pozwolenie nauczania przyjmie posadę do dzieci od 3—10 lat lub w składzie konfekcji, dobry niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 738

Posady
kierownika, księgowego, przedstawiciela rutynowany kupiec poszukuje. Gwarancja do 10 000. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 785

Drogerzysta
szuka posady na czas gwiazdkowo do wypożyczki — załatwia księgowość. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 786

300
wpływowemu za wyrobienie posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 455

Urządnic gospodarczy
kawaler z dłuższą praktyką i szkoła rolnicza, zamilowany rolnik, świadectwa, referencje b. dobre, przyjmie posadę na skromnych warunkach od 1. 1. 37. Łaskawe zgłoszenia proszę do Kurjera Poznańskiego zdg 39 452

Krawcowa
domowa 1,25 dziennie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 482

Kuśnierka
przyjmiem w dom wyjazd szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 526

Ekspedjent-bławatnik
zdolny, znający dekoracje okien oraz pismo plakatowe, przyjmie posadę od 1. 12. Miejscowość obojetna. Zgłoszenia Kurjer Pozn., Gniezno 703. ng 19 668

Krawcowa
poszukuje posady. 2 zł dziennie, szyje podług najnowszych żurnali. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 162

Krawcowa
mistrzini poszukuje posady, może wyjechać. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 747

Panna!
Szukam posady do składu kolonialnego lub pieczywa, sierota bez środków życia, lat 21, polecona, utrzymaniem, spaniem, bez. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 034

Wychowawczyni
długoletni świadectwa, kochała dzieci, szycie poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 40 212

Dzielną
handlowiec, lat 36, 10 lat praktyki, wykonujący sumiennie swoje obowiązki, wymowny, uolekniemiecki, 400. — kaucji przyjmie posadę przedstawiciela na samochod, magazyniera, woźnego lub inkasenta. Oferty Kurjer Pozn. zdg 40 157

20,—
utrzymaniem przyjmie pracę biurową, składu lub do dzieci. Łask. oferty Kurjer Poznański zdg 40 200

Początkująca
stenotypistka biegnąca w stenografii niemieckiej szuka praktyki. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 40 240

Nauczycielka-wychowawczyni
z kilkuletnią praktyką szuka posady w inteligentnym domu. Dzieci od lat 6—12. Wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 246

Prosi
o pracę szlachetna, dobra miła panna, chętnie postępszy tam, — gdzie brak kobiecej ręki, zaopiekuje się sierotkami, poprowadzi ekonomicznie gospodarstwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 40 243

Krawcowa
z dobrym krojem szuka posady po domach 2,— dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 962

Szukam
posady jako podrepczna do krawcowej lub dzieci od 1. 1. 37. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 38 161

Młodsza
poszukuje posługi od 11.00 bez prania, Oferty Kurjer Poznański zdg 38 559

Kelner
pierwszorzędny, uczciwy, władający językami szuka pracy odpowiednim lokalu. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 803-4

Stróż
samotny znający rymarstwo poszukuje posady na większym majątku od 1 grudnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 515

Poszukuję
posady stróża nocnego. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 467

Wychowawczyni
z nauczaniem, dobry niemiecki, wesola, kochająca dzieci szuka posady zaraz lub później do dzieci od 4—10 lat. Ostatnia posada 12 lat. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 618

Szukam
posady kasjerki lub innej, dam gwarancje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 606

Ślusarz
mechanik karta rzemieślnicza poszukuje zajęcia. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 39 607

Biuralistka
znająca dobrze księgowość i maszynę wszelkie prace biurowe oraz kase poszukuje posady w przedsiębiorstwie handlowym lub biurze prywatnym. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 685

Dziewczyna
uczciwa z dobrymi świadectwami i gotowaniem poszukuje posady od 1. w lepszy dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 544

Inteligentna
panienka szuka posady za utrzymanie do towarzystwa pani chłopi, składu lub dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 547

Krawcowa
szuka posady, poza dom 1,50 kroje szycie, pierwszorzędne. Poznań, Długa 18, m. 3. zdg 38 041

Bezpłatnej
posady biurowej poszukuje w zamian ćwiczeń na maszynie. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 116

Oszczędnościowe kotły
do centralnego ogrzewania pat. „Höntscha“, opalać można każdym opałem. Tanie paliwo zmniejsza znacznie koszty ogrzewania.

Höntschi & Ska sp. z o. o.
Odlewnia kotłów ogrzewalnych Poznań — Rataje VI.
ng 19 422

Urządnic
gosp. inwalida wojenny, lat 37, 12 lat praktyki, bez przerwy z poważnymi poleceniami poszukuje posady od zaraz za skromnym wynagrodzeniem pod dyspozycją. Łask. zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 35 543

Linotypista
biegły, długoletni kierownik drukarni, dzielny kalkulator, poszukuje posady. Referencje pierwszorzędne. Miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 243

Urządnic gospodarczy
lat 34, z dłuższą praktyką w majątkach intensywnych poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 065

300 złotych
dam wyrobienie posady rządcy, doby rolnik szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 528

Chłopak
do posyłek, początkujący szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 533

100 zł
dam za wskazanie stałej pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 37 994

Chłopiec
lat 16, z prowincji poszukuje nauki rzemnicstwa z kaucją. Oferty Oredownik, Poznań zdg 39 360

27. WOLNE MIEJSCA

Kuchmistrzini
potrzebna do dworu od 15. 12. 36. Zgłoszenia z odpisami świadectw i dokładnym życiorysem do Kurjera Poznańskiego zdg 37 943

Apteka
malomiejska (Pomorze) poszukuje pomocnika (pana) z wojew. egzaminem, wlad. językiem niemieckim od 1. 12. br. lub 1. 1. 37. również siły techn. mesk. z znajom. taksw. itd. przy wolnym utrzymaniu. Oferty z podaniem presencji i referencji do Kurjera Poznańskiego dg 3682

Zaangażujemy
kilku panów młodych inteligentnych do pracy akwizycyjnej w asekuracji. W okresie próbnym wysoka prowizja, później możliwość otrzymania stałej posady. Oferty lub zgłoszenia osobiste do Adrjatyckiego Towarzystwa — Ubezpieczeń, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 13. zdg 39 196

Uczenica
potrzebna skład towarów krótkich, utrzymanie, spanie. Kaucja sto złotych, pensja dziesięć. — Oferty Oredownik, Poznań zdg 40 002

Potrzebna
dziewczyna do składu robót domowych uczciwa, pracowita, utrzymanie i dziesięć złotych. — Oferty Oredownik, Poznań zdg 40 003

NOWINY poświęczone

Przynoszą co poniedziałek rano

Wieści z Polski i ze świata
Sport — Nowiny Filmowe

Egzemplarz 10 gr
Do nabycia wszędzie.

OGÓLNOPOLSKIE
Poniedziałek, 23 listopada.
6.30 audycja poranna: 8.00 audycja dla szkół: 11.50 audycja dla szkół dzieci starszych: „Rzekami przez Indie”: 11.57 szynka czasu: 12.03 koncert w wykonaniu zespołu Haliny Adamskiej — Grossmanowej: 12.40 „O świątecznych dla dziewcząt” — pozadanka wygl. Irena Gombrowicz: 12.50 — dziennik południowy: 15.00 wiadomości gospodarcze: 15.15 programy lokalne: 16.15 „Skrzynka językowa”: 16.30 koncert orkiestry mandolinistów „Kaskada” (z Wilna): 17.00 „Ideologia nowej Rzeczypospolitej” — odczyt prof. Wacław Markowski: 17.15 koncert solistów. Wykonawcy: Maria Olena-Kepłowa (śpiew) Maria Marco” (skrzypce): 17.50 „Wieża Eifla” — pozadanka — wygl. Wacław Frankiel: 18.00 — pozadanka aktualna: 18.10 wiadomości sportowe: 18.20 programy lokalne: 18.50 „Czas pomyśleć o warzywniakach” — pozadanka wygl. inż. Krystyna Ontschowa (z Poznania) (Łódź nadaje aud. lokalną): 19.00 audycja żołnierska 19.30 programy lokalne: 20.00 — Mikołaj Rimski Korskaw: — Szenerozada — w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyr. Grzegorz Eitelberga: 20.45 dziennik wieczorny: 20.55 pozadanka aktualna: 21.00 „Pieśń i poezja robotnicza” — wieczór literacki w oracowaniu (z Łodzi): 21.30 muzyka taneczna w wykonaniu malej orkiestry P. R. z udziałem „Czworki Radiowej”: 22.00 koncert w wykonaniu Jana Rakowskiego — (viola d’amore), chóru im. Moniuszki oraz orkiestry smyczkowej (z Poznania).

WARSZAWA
Poniedziałek, 23 listopada.
Warszawa — 15.15 muzyka lekka (płyty): 15.55 „Wszystkiego po trochu” — audycja dla dzieci w oprac. Wandę Tatarakiewicz-Malkowskiej: 18.20 koncert reklamowy: 18.45 program na jutro: — 19.30 Enrico Caruso (płyty): — 23.00—23.30 muzyka taneczna (płyty).

POZNAN
Poniedziałek, 23 listopada.
Poznań — 13.00 koncert żywych z płyt gramofon.: 13.55 przegląd giełdowy: 15.15 koncert reklamowy: 15.30 życie kulturalne i społeczne Poznania: 15.36 kilku wiodonczelistów dyty: 18.20 — skrzynka ozólna: 18.30 bosenk w wykonaniu Stanisławy Zemniewiczówny (sopran): 19.30 — „Jak śpiewał Caruso” płyty.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM
na poniedziałek:
17.00 Budapeszt. Muzyka salonowa. 17.15 Mediolan. Recital fort. 17.35 Praga. Recital fort. 17.40 Wiedeń. Recital fort. 18.00 Paris P. T. T. Koncert ork. symf. Lipsk. Koncert pop. Sztutgart. Muzyka rozrywkowa. 18.15 Budapeszt. Muzyka czańska. Królweiec. Koncert solistów. Bukareszt. Koncert radiorok. Anglia. (Nat. Progr.). Muzyka lekka. Leningrad. Koncert symf. 19.00 Monachium. Nowe pieśni Wolfa. Hamburg. Taniec instrumentów”. 19.15 Berlin. Recital fort. 19.25 Koszyce. Muzyka lekka. 19.25 Monachium. Koncert Chopinowski. 20.00 Oslo. Koncert symf. s udz. A Borowskiego. Brno. — „Msza h-moll” — Bacha. 20.10 M. Ostrawa. Czeska muzyka operowa. Frankfurt. Muzyka tan. Lipsk. „Czar melodji”. Budapeszt. Koncert ork. Filh. Dyr. Defauw. Wrocław. Wesoly wieczór poniedziałkowy. Berlin. — Wieczór muzyczny. Sztutgart. — „Jak wam się podoba”. Koenigswusterhausen. Koncert z Filh. Berliński. 20.15 Bukareszt. Muzyka kameralna. 20.20. Anglia. — (Nat. Progr.). Muzyka tan. 20.40 Mediolan. Koncert kameralny. Rzym. „Si” — operetka Mascagniego. 21.00 Wiedeń. Koncert Wagnerowski. Paryż P. T. T. Utwory R. Laparra z udz. kompozyt. — 21.15 Strasburg. Pieśni wiosenne. 21.25 Kopenhaga. Rec. fort. 21.35 Praga. Kwartet Czajkowskiego. 21.45 Radio Paris. Muzyka kameralna. Wieża Eiffla. Koncert symf. Bukareszt. Muzyka lekka. 21.50 Mediolan. Muzyka lekka. 22.15 Oslo. Melodie wiedeńskie F. Kreislera. 22.30 Wiedeń. Koncert rozrywkowy. Stockholm. Koncert kameralny. Koenigsw. „Nocna muzyka”. — Wrocław. „Muzyka na dobranoc”. Mediolan. Muzyka taneczna. 22.35 Anglia (Reg. Progr.). „Melodie przy kominku”. Anglia. (Reg. Progr.). Muzyka lekka i taneczna. 23.00 Monachium. Muzyka taneczna. Praga. Preludium i fuza Bacha. 23.15 Rzym. Muzyka tan. 23.25 Anglia (Reg. Progr.). Muzyka tan. 23.30 Luksemburg. Recital fort. Felicji Blumenthal. 23.45 Radio Paris. Muzyka tan. 24.00 Sztutgart. Koncert nocny. 6.30 Radio Paris. Muzyka lekka.

Wyprawy Ślubne GOTOWE NA ZAMÓW IZ METRA J. Schubert FABR. BIELIZNY - DOM PRÓCIEŃ ST. RYNEK 76 tylko

Dom Czerwony naprz. Odwachu obok Apteki pod Lwem Pg 6604-38,140

Drogerzystę młodszego kapitałem do 3.000.— współpracy, pensja, procent, gwarancja. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 38 875

Kwartet damski lub męski, śpiewno-taneczny, gotowanie, zaprawianie, wykiepianie, prasowanie sztywności bielizny, która może w zupełności zająć zastąpić. Zgłoszenia z podaniem warunków, odpisami świadectw Kurjer Pozn. Gdynia. ng 19 940

Gospodyni potrzebna na majątek blisko Tezewa obeznana z hodowlą drobiu, gotowaniem, zaprawianiem, wykiepianiem, prasowaniem sztywności bielizny, która może w zupełności zająć zastąpić. Zgłoszenia z podaniem warunków, odpisami świadectw Kurjer Pozn. Gdynia. ng 19 940

Zaangażujemy kilku panów młodych inteligentnych do pracy akwizycyjnej w asekuracji. W okresie próbnym wysoka prowizja, później możliwość otrzymania stałej pensji. Oferty lub zgłoszenia osobiste do Adriatyckiego Towarzystwa Ubezpieczeń, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 13. zdg 39 194

TEATRY

Poznań, sobota, 21. 11. TEATR POLSKI: Sobota, 21. 11. „Wieczór Trzech Króli”. TEATR WIELKI (Opera): Sobota, 21. 11. Lohengrin. Niedziela, 22. 11. godz. 15: „Ewa”. Ceny popularne. Niedziela, 22. 11. godz. 20: „Rose-Marie”. Ceny popularne. Poniedziałek, 23. 11. o 19: „Hrabina”. Przedstawienie dla szkół. TEATR WIELKI = KONCERTY SYMFONICZNE: Niedziela, 22. 11. godz. 12: I. Poranek symfoniczny. Dyrygent: Kazimierz Wilkomirski, solista: Aleksander Wielhorski, fortepian. TEATR NOWY: Sobota, 21. 11. popoł.: „Matura”. Sobota, 21. 11. wiecz.: „Ludzie na krze”, premiera.

KINA

Poznań, sobota, 21. 11. APOLLO: Walec Królewski. CORSO: „Synowie pustyni”. GLORIA: Mały Buntownik. GWIAZDA: „Wesoła Rozwódka”. OŚWIATOWE T. C. L.: — „Bunt zwierząt” i „Ludzie o stalowych nerwach”. METROPOLIS: „Suzy”. RENAISSANCE: „Ręce zawiły” oraz „Burza nad Andami”. SŁONCE: „Tajna Brygada”. SFINKS: „Kto ostatni całuje”. ŚWIT: Burlak z nad Wołgi. TECZA-Lazarz: „Czarny Anioł”. TECZA-Wilda: „Kapitan Blood”. WILSONA: Serce Indianki.

Dla większego majątku leśnego w Karpatach poszukuje się leśniczego z akademickim wykształceniem. Warunki: wiek 25-35 lat, uczciwy i godny zaufania, prócz polskiego wymagana znajomość języka niemieckiego w słowie i piśmie, syn leśnika, silna budowa ciała, nadająca się do służby w górach, miłośnik lasu i myśliwy. O nadzysłanie zgłoszeń wraz z podaniem curriculum vitae i podobizny, których się nie zwraca, uprasza się do wydawnictwa Kurjera Poznańskiego pod zdg 39 736

Posługaczka potrzebna. Szamotułska 30, m. 4 zdg 39 646

Kaflarz zdolny, energiczny młodszy fachowiec, umiejący samodzielnie kierować mniejszym warsztatem kaflarskim, połączonym z przedsiębiorstwem zduńskim od zaraz poszukiwany. Znajomość zduństwa pożądana. Zgłoszenia z odpisami świadectw, podaniem warunków kierować do niniejszego pisma pod dg 3718-19

Pomocnik gastronomiczny samodzielny do nocnego lokalu na stałą posadę. Koczarowski, — Klasztorna 6. zdg 39 565

Potrzebna inteligentna paniąka pomocy dentyście. Górna Wilda 48 — 7. zdg 39 771

Przedstawiciele którzy mogą utrzymać małą składnicę, na własny rachunek do 100 złotych, na biskopaty bezkonkurencyjne we wszystkich miastach poszukiwani. Oferty pod „Biskopaty” do Biura Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 20 566

Nauczycielka domowa prawo nauczania szkoła powszechna, chłopiec, fortepian 1. 1. 37. Warunki. Oferty Kurjera Poznańskiego zdg 39 414

Poszukujemy solidnych, energicznych przedstawicieli, agentów do sprzedaży herbaty, kawy itp. Oferty „Kaucja do PKO” Biuro Ogłoszeń Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115. ng 19 348

Pomocnik obuwicznicy od zaraz. Skład 40r. Kycler, św. Marcin. zdg 40 174

Ekspedjentkę-kierowniczkę rutynowaną poszukuje skład nabiału, dzicyzny. Plac świetokrzyński 4. zdg 39 307

Gospośnia potrzebna. Zgłoszenia życiorysem Kurjer Poznanski zdg 39 542

Paniąka samodzielnym prowadzeniem składu z kaucją. Oferty podaniem pensji przy wolnym utrzymaniu Gniezno, Trzemeszeńska 18, m. 3 zdg 39 510

Dochodząca przyjme zaraz. Zgłoszenia Szwajcarska 20 — 5. zdg 39 619

Wspólnika wojażera artykułem na samochód osobowy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 844

Dziewczyna kucharka z dobrem gotowaniem samodzielną do wszystkiego potrzebna. Dobre świadectwa. Wale Wazów 3 b. m. 3. zdg 39 728

Kucharka sprkojona, czysta, znająca dobre gotowanie, pieczenie, konfitury, czyste uprzątnięcie, dozór drobiu, z posiedzi, bez prania, do trojga starszych osób za dobrym wynagrodzeniem. Oferty z fotografią, odpisami świadectw, warunkami Kurjer Poznanski, Gniezno 693. ng 19 965

Ekspedjentka branyż obuwia potrzebna. Stary Rynek 93. zdg 39 995

Dla mej fabryki likierów oraz handlu towarów kolonialnych — hurt i detal poszukuje od zaraz wgl. później do podróży i częśc. ekspedycji dzielnego, sumiennego i biegłego

handlowca Reflektuje się na silę pierwszorzedną z dłuższą praktyką, który może w zupełności zastąpić szefa. Dokładne oferty z odpisami świadectw, podaniem ref. oraz pensji przy wolnym stole i stancji uprasza do Kurjera Pozn. pod zdg 38 062

Akwizytorzy ogłoszeniowi potrzebni na Poznańskie — Pomorze. Zgłoszenia: Księga Adresowa Polski, Warszawa, Walec 5. zdg 38 465

Biegłe wyplatarki do wyplatania mebli mogą się zgłosić. Józef Sroczyński, fabryka mebli artystycznych, ul. Em. Szczanieckiej nr. 10 zdg 39 460

Książkowej do współpracy udziałem ponad 5.000 zł interes przemysłowo-handlowy. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdg 38 550

Ajentów akwizytorów do rozsprzedaży pokupnego artykułu krajowej nowości, nadającego się jako „podarek gwiazdkowy”, poszukujemy. Potrzebna gotówka 12.— Zgłoszenia Graniczna 15, m. 9, godz. 9—12. zdg 39 963

Agent Inkasent i Agentka Inkasentka potrzebni do sprzedaży swetrów na raty w Poznaniu i na prowincji. Kaucja na towar i inkaso 100.— zł. Oferty Kurjer Poznanski zdg 40 135

Dziewczyna dobrem gotowaniem do wszystkiego potrzebna. Poplińskich 5, mieszkanie 5. zdg 40 129

Organizatora-kontrolera — rowerem. Oferty Kurjer Poznanski zdg 40 081

Czapnik samodzielny potrzebny zaraz. — Zgł. szenia z podaniem warunków Juchcowski, Kraków, Florjańska nr. 42.

Agentów zdolnych propagandzistów branyż wydawniczej poszukujemy. Oferty Kurjer Poznanski zdg 39 903

Aptekarza magistra lub prowizora na samodzielne, kierownicze stanowisko w małopomorskiej aptece poszukujemy. mała kaucja i znajom. niem. pożądana. Oferty do Kurjera Poznanskiiego dg 3742

Nauczycielka-wychowawczyni która chce i umie być też dobrą przyjaciółką i towarzyszką zabaw, potrzebna dla 2 dzieci do skromnego domu na wieś, Odpisy zaświadczeń, referencyj, fotografie, proszę nadesłać pod — „Starsza druga wstępna” — Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 20 569

Aplikanta rutynowanego przyjme zaraz. — Dokładne warunki, życiorys do Kurjera Poznanskiiego p. 4 108

Pokojowa młodszą, uczciwą, potrzebną. — Zgłoszenia podaniem warunków, odpisami świadectw Hotel Metropol, Wągrowiec. zdg 40 137

Szofer zawodem kowala, ogrodnika lub stangreta potrzebny majątku. — Zgłoszenia świadectwami. Kantaka 8, m. 3, środa, godz. 15. zdg 40 136

MEBLE solidne - piękne - tanie W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134 Parkiet po cenach konkurencyjnych ng 19 450

Ekspedjentka z branyż narazie na czas przedświąteczny, później na stałą posadę, reflektuje tylko na silę dzielne, fachowe. A. Plucińska, Skład towarów krótkich, bielizny trykotaży. zdg 39 902

Większa Fabryka Czekolady w Warszawie poszukuje samodzielnego majstra, wyspecjalizowanego w dziedzinie fabrykacji czekolady od ziaren i wyrobu proszku kakaoowego. Wzięte będą pod uwagę tylko oferty sil pierwszorzednych. Uniwersalna Agencja Reklamowa, Warszawa: Marszałkowska 142, sub T. ng 20 342

20 zł dziennie zarabiają zastępcy i zastępczynie, przy sprzedaży bardzo popularnego artykułu na raty. Zgłoszenia pisemnie Gospodarski Zakład Kredytowy, Kraków, Florjańska nr. 55. ng 20 559

Potrzebny młody kuchmistrz lub dobra kucharka od zaraz. Szczegółowe oferty Chojnice — Pomorze, Człuchowska 28, restauracja. zdg 39 695

Nowość GROM EXTRA CIENKI DOŚKONALY ZNACZNIE ELASTYCZNY TAŃSZY ng 19 351

Paniąka do obsługi w kawiarni i ekspedycji w piekarni - cukierni potrzebna. Oferty Kurjer Poznanski zdg 39 671

Kelner koncesja potrzebny. Oferty Kurjer Poznanski zdg 39 986

Służąca z gotowaniem zaraz. Wierzbicie 26, m. 6. zdg 40 045

Stolarze czeladnicy 15-tu do mebli politurowanych, silę szybkie i pierwszorzedne potrzebne natychmiast. Wynagrodzenie od sztuki dobre. Po przepracowaniu pół roku zwrot kosztów podróży. Pierwszeństwo dla kawalerów. Fabryka Mebli Artystycznych Jan Jójko, Rybnik, Sobieskiego 3. zdg 39 737

Pokojowej hotelowej, pensjonatu, dobremi świadectwami, uczciwej, skromnej poszukuje. Hotel Hüttnera, Środa. zdg 38 819

Ekspedjentka branyż papieru potrzebna zaraz. Zgłoszenia Warchalewska, Półwiejska 41. zdg 39 925

Młodsza ksiązkowa z ładnym charakterem pisma zaraz potrzebna.

Radjofon 60. z o. o. Ratajczaka 16. Pr 33 221-47.172

Ekspedjentki towary krótkie, przyjme. Zgł. szenia poniedziałek. Poddzielska, — Wielkie Garbary 40. zdg 39 757

Akwizytora ogłoszeniowego poszukujemy, pan lub pani, którzy chcą pracować i zarabiać znajdują stałe stanowisko. Oferty Kurjer Poznanski zdg 40 013

Służąca do wszystkiego samodzielnym gotowaniem potrzebna. Kolejowa 55, m. 1. zdg 40 201

Paniąka do robienia wiazarków potrzebna. Oferty Kurjer Poznanski zdg 39 308

Dzielny techn. dentysta, który pracuje operat. potrzebny. Oferty Kurjer Poznanski zdg 40 160

Krawcowe biegle uczenice przyjme. Susicka, Mostowa 26. zdg 40 235

Wyęcycielka pani domu, zdrowa, wybitnie inteligentna, młodej reprezentacji, zdolna, czuła, biegła w dziedzinie handlowej, również kochająca dzieci, u samotnego przyjme. Zgłoszenia do Kurjera Poznanskiiego zdg 40 102

29. ROZRYWKĄ 12 złotych miesięcznie wystarczy na kupno u nas radio-aparatu Na wpłatę wystarczy już zł 15,— lub Pożyczka Państwowa. Bateria odbiorniki najtańszej Radiomechanika Poznań, św. Marcin 27 w podwórzu, prawo, telefon 12-38 Pg 8299-58,69

Radio tylko solidne Telefunken, Prems, Dogod. ne spłaty. Przyjmujemy pożyczki. Fachowa obsługa. Radiolavox Poznań, Ratajczaka 14, tel. 32-15. dg 3691

29. ROZRYWKĄ 12 złotych miesięcznie wystarczy na kupno u nas radio-aparatu Na wpłatę wystarczy już zł 15,— lub Pożyczka Państwowa. Bateria odbiorniki najtańszej Radiomechanika Poznań, św. Marcin 27 w podwórzu, prawo, telefon 12-38 Pg 8299-58,69

Paniąka do obsługi w kawiarni i ekspedycji w piekarni - cukierni potrzebna. Oferty Kurjer Poznanski zdg 39 671

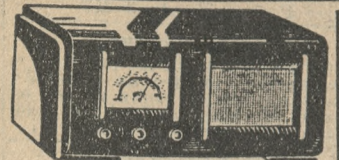
Nauszniki 20 gr. Kamiński, St. Rynek 13/14. Ng 20 429/30

Czarny Anioł. Kino Tezca Lazarz. zdg 39 967

Kino Tezca - Wilda Kapitan Blood. zdg 40 247

Pieniądze wywozić zagranicę? szkoda! PEA KREM to wyrob polski

R. Barcikowski S. A. Poznań.

Londyńska Maszalarska poleca przy doborowej orkiestrze karafce od 2 złotych. Dancing towarzyski. zdg 40 084

Savoy — Szewska 9 zapewnia miły pobyt, dancing do rana. Doborowa orkiestra. zdg 40 052

„Pax” restauracja.

Wierzbicie 41 Dancing do rana, miły pobyt. zdg 40 167

Radjo - odbiorniki na prad zmienny zł 150.— czysty dobry odbiór, baterje anodowe, akumulatory, żarówki, termosy poleca firma

„Żarówka”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 16, telefon 54-91, narożnik św. Marcina.

Warsztat reparacyjny. Fachowo ladujemy i naprawiamy akumulatory. dg 3501/2

„Kapelusz” modnie przefasonowany odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwórnia kapeluszy męskich, damskich, 27-go Grudnia 2, podwórze. zdg 35 552

Świeżość Łatrzkański udelikatnia upiększa małuje i chroni cerę FALK FALKIEWICZ POZNAŃ FABRYKA PERFUM i KOSM. zał. 1911 r. w PARYŻU Pg 7978-47,183

Humor zagraniczny Policjant: — Nic nie pomoże chowanie się teraz pod samochód, ja i tak sam wszystko widziałem i opiszę w protokule. (x)

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc listopad 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych silą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonanci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odeszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11,10 w dni przedświąteczne do godz. 10,45 większe według umowy. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek); słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200.149.